SZKOŁA POLICJI W SŁUPSKU

przegląd prewencyjny

95 LAT

NR 1 / 2014 (10)
14.07.2014
ISSN 2080-7872

SZKOŁA POLICJI W SŁUPSKU – DROGA DO WSPÓŁCZESNOŚCI

(RYS HISTORYCZNY W PRZEDEDNIU 70. ROCZNICY POWSTANIA)

FOT. P. KOZŁOWSKI

SZANOWNI CZYTELNICY,

rok 2014 to rok, w którym obchodzimy 95. rocznicę powstania Policji Państwowej. Za rok kierowana przeze mnie jednostka szkoleniowa Policji będzie obchodziła 70-lecie swojego powstania. Z tego też względu obecny „Przegląd Prewencyjny" nawiązuje do tych wydarzeń. Znajdą w nim Państwo m.in. artykuł poświęcony historii Szkoły Policji w Słupsku i jej współczesnemu funkcjonowaniu autorstwa mojego zastępcy insp. Witolda Stanisława Majchrowicza. Parafrazując słowa wielkiego Polaka Jana Pawła II wypowiedziane w 1999 roku w Wadowicach, można powiedzieć, że tu, w tym mieście Słupsku wszystko się zaczęło: i szkolenie szeregowych, i szkolenie podoficerów, oficerów, szkolenie przewodników i tresura psów służbowych. Dopiero w latach 50. ubiegłego wieku przenosząc część szkoleń dotychczas realizowanych przez CWMO w Słupsku, utworzono nowe jednostki szkoleniowe w Szczytnie, Sułkowicach i Pile.

Dzisiaj Szkoła Policji w Słupsku to prężna i od wielu lat znakomicie rozwijająca się jednostka Policji, posiadająca bardzo dobrze przygotowaną do realizacji swoich zadań policyjną kadrę dydaktyczną i logistyczną oraz znakomicie ją wspierających pracowników Policji. Absolwenci Szkoły są cenionymi przez przełożonych policjantami, w wielu przypadkach sami są przełożonymi różnych szczebli, w tym szczebla najwyższego. Profesjonalizm podległych mi współpracowników wyraża zawartość niniejszej publikacji, w której, jak zawsze, staramy się w jak najbardziej przystępny sposób poruszać sprawy zawodowe, wyjaśniać zawiłości procedur, przybliżać naszą działalność.

Szanowni Państwo, korzystając z okazji Święta Policji, życzę wszystkim policjantkom, policjantom i pracownikom Policji szczęścia, nieustającej przychylności losu, życzliwości bliźnich oraz wielu sukcesów zarówno zawodowych, jak i osobistych. Niech omijają Państwa wszelkie niepokoje i troski, nikomu nie zabraknie dobrego zdrowia i wytrwałości. Serdecznie gratuluję wszystkim, którzy awansowali, zostali odznaczeni i wyróżnieni.

Życzę przyjemnej lektury.

Komendant
Szkoły Policji w Słupsku

insp. Jacek Gil

Arch.

III MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA

Pod patronatem Komendanta Głównego Policji odbywała się III Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu *Kształtowanie bezpieczeństwa i porządku publicznego w społeczności lokalnej*. Przedsięwzięcie zostało zorganizowane przez słupską Szkołę Policji przy współpracy Akademii Pomorskiej. Wśród zaproszonych gości znalazło się grono przedstawicieli świata nauki z Polski, Niemiec, Słowacji i grupa ekspertów z różnych służb mundurowych, a wśród nich m.in. byli komendanci główni Policji.

Uczestnicy konferencji mieli możliwość zaprezentowania swoich poglądów, propozycji rozwiązań systemowych w ramach pięciu paneli tematycznych, które merytorycznie dotyczyły: prewencji i resocjalizacji zachowań dysfunkcyjnych, edukacji dla bezpieczeństwa lokalnego, synergii podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo personalne. Praktyczny charakter paneli pozwolił na przedyskutowanie spraw obowiązków obywatelskich, spójności procedur i algorytmów postępowania organów ścigania w konkretnych sytuacjach interwencyjnych, propozycji rozwiązywania spraw trudnych, nie znajdujących odzwierciedlenia w przepisach prawnych.

Arch.

SZKOLNY KOMISARIAT W NOWEJ ODSŁONIE

Nowoczesne systemy monitoringu, możliwość podglądu wszystkich pomieszczeń i aplikacje takie same jak na stanowisku dyżurnego jednostki terenowej – to tylko niektóre z nowości zainstalowanych w Komisariacie znajdującym się na terenie Szkoły Policji. Nowoczesny kompleks pomieszczeń został właśnie oddany do użytku.

Arch.

SIMUNITON – MIĘDZYNARODOWE WARSZTATY

Nowoczesne metody treningowe oraz zasady prowadzenia działań wobec osób niebezpiecznych z użyciem broni – to niektóre z tematów, które zrealizowano podczas specjalistycznych warsztatów w słupskiej Szkole Policji. Głównym moderatorem zajęć był służący przez 21 lat w jednostkach SWAT amerykański, emerytowany policjant Bill Sandman.

Coraz częściej w procesie dydaktycznym na rzecz słuchaczy zarówno kursu zawodowego podstawowego, jak i kursów specjalistycznych wykorzystywany jest system szkolenia strzeleckiego Simunition. Jednostki broni tego systemu wystrzeliwują zamiast pocisku specjalny koszyczek z miękką substancją i farbą. Trafienie wywołuje duże uczucie bólu, a farba zaznacza miejsce trafienia.

Arch.

II MISTRZOSTWA POLICYJNYCH RATOWNIKÓW

Reprezentacja policyjnych ratowników z Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku zwyciężyła w II Ogólnopolskich Zawodach Ratowników Policyjnych z Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy, które trwały w słupskiej Szkole Policji. Drugie miejsce wywalczyła reprezentacja Policji Małopolskiej, a trzecie - Policji Śląskiej. Tegoroczna edycja odbyła się w Słupsku i Gdańsku.

Celem dwudniowych zawodów było podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy. Zawody miały także ugruntować wizerunek sprawnego, wszechstronnie wyszkolonego policjanta, gotowego nieść pomoc poszkodowanym. Reprezentacje poszczególnych województw zostały wyłonione w ramach zawodów pierwszego stopnia, które były organizowane w poszczególnych garnizonach. Cała impreza została podzielona na dwie części: rywalizację i warsztaty.

P.Kozłowski

POLSKO-CHORWACKA WSPÓŁPRACA POLICYJNA

Z roboczą wizytą gościli w słupskiej Szkole Policji przedstawiciele Akademii Policyjnej w Zagrzebiu. Spotkanie w Słupsku to efekt podpisanego w ubiegłym roku listu intencyjnego o współpracy między placówkami Polski i Chorwacji. Obie strony chcą zainicjować wspólne kontakty wykładowców i słuchaczy policyjnych szkół.

Jednym z zamierzeń słupskiej Szkoły Policji jest stworzenie programu szkoleniowego dla policjantów wyjeżdżających do pełnienia służby na terenie Chorwacji. W trakcie minionych wakacji w Zadarze, nad wybrzeżem Adriatyku, w ramach projektu *Bezpieczny sezon turystyczny* wspólnie z policjantami chorwackimi służbę pełniło kilku polskich policjantów.

Arch.

PIERWSZA POMOC W WARUNKACH SPECJALNYCH

Elementy związane z udzielaniem pomocy w strefie niebezpiecznej ćwiczyli w słupskiej Szkole Policji funkcjonariusze, którzy na co dzień realizują interwencje o szczególnym stopniu ryzyka.

Zajęcia są ukierunkowane na doskonalenie umiejętności z zakresu udzielania pierwszej pomocy w warunkach działań specjalnych, m.in. ratowania osób w sytuacji ostrzału prowadzonego przez niebezpiecznego przestępcę. Zajęcia odbywają się w zaciemnionych pomieszczeniach z wykorzystaniem sztucznego dymu i świateł stroboskowych. Policjanci muszą w takiej sytuacji wykorzystać osłony znajdujące się w pomieszczeniu i ewakuować osobę poszkodowaną z miejsca bezpośredniego zagrożenia do tzw. strefy bezpiecznej.

Arch.

OGÓLNOPOLSKIE WARSZTATY RATOWNICTWA TAKTYCZNEGO

I Ogólnopolskie Warsztaty z Ratownictwa Taktycznego dla Oddziałów Prewencji odbyły się w słupskiej Szkole Policji. Ideą warsztatów jest rozpowszechnienie wiedzy na temat działań ratowniczych w sytuacji bezpośredniego zagrożenia.

Uczestnikami warsztatów byli funkcjonariusze Oddziałów Prewencji Policji, którzy na co dzień wykonują patrole, interwencje wobec osób niebezpiecznych oraz działają w pododdziałach zwartych.

Instruktorzy zwracali szczególną uwagę na prawidłowość stosowania technik ratowniczych w tzw. samopomocy oraz pomocy rannemu policjantowi. W ćwiczeniach wykorzystywane były „opatrunki izraelskie", opatrunki hemostatyczne oraz opatrunki do zaopatrywania penetrujących ran klatki piersiowej, a także sprzęt medyczny przeznaczony do działań ratownictwa taktycznego oraz system amunicji barwiącej Simunition. Uczestnicy mieli również możliwość połączenia działań ratowniczych i treningu strzeleckiego z wykorzystaniem amunicji bojowej.

Arch.

POLSKO-NIEMIECKA POLICYJNA WSPÓŁPRACA

Przedstawiciele współpracujących ze sobą Szkół Policji – ze Słupska i Oranienburga uczestniczyli w międzynarodowej konferencji poświęconej możliwościom bezpośredniego współdziałania pomiędzy władzami polskimi i niemieckimi w aspekcie bezpieczeństwa regionalnego.

Konferencja odbyła się w Świecku, a honorowy patronat nad całym przedsięwzięciem objął ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Berlinie. Szkołę Policji w Słupsku reprezentował komendant insp. Jacek Gil wraz ze swoim zastępcą insp. Witoldem St. Majchrowiczem. Ze strony Wyższej Zawodowej Szkoły Policji w Oranienburgu w spotkaniu udział wzięła wiceprezydent Szkoły dr Marita Heydecke.

T.Matusiak

POLSCY POLICJANCI POBIEGLI W CHORWACJI

W ogólnoświatowym biegu Wings for Life wystartowali reprezentanci Szkoły Policji w Słupsku. Nasza ekipa stanęła na starcie chorwackiej edycji biegu, która obyła się w Zadarze. Wyjazd policyjnej drużyny odbył się na zaproszenie Akademii Policji w Zagrzebiu.

Łącznie na linii startu w Zadarze stanęło około 3 tys. zawodników z różnych krajów Europy. Bieg Wings for Life był imprezą ogólnoświatową. Uczestnicy wystartowali w niedzielę, we wszystkich krajach, o tej samej porze – o godz. 10.00 czasu uniwersalnego, czyli punktualnie w południe czasu polskiego. Rywalizacja odbywała się pod hasłem *Biegniemy dla tych, którzy nie mogą.*

Arch.

POLICJANCI Z MOŁDAWII W SŁUPSKIEJ SZKOLE POLICJI

Policjanci z Republiki Mołdawii odbyli miesięczną wizytę szkoleniową w słupskiej Szkole Policji. W trakcie pobytu Mołdawianie m.in. poznali system szkolenia polskich policjantów i uczestniczyli wspólnie z polskimi kolegami w specjalistycznym kursie dla dzielnicowych. W trakcie zajęć goście dzielili się doświadczeniami ze swojej pracy w terenie. W składzie pięcioosobowej delegacji znalazło się trzech funkcjonariuszy, którzy na co dzień pełnią służbę w jednostkach liniowych. Program pobytu policjantów z Mołdawii obejmował także wizyty w jednostkach Policji na terenie Trójmiasta, Ustki i Słupska.

Arch.

ANTYTERRORYSTYCZNE WARSZTATY DLA KADRY I SŁUCHACZY

Dwudniowe warsztaty poświęcone terroryzmowi bombowemu przeprowadzili w naszej Szkole specjaliści z pododdziałów antyterrorystycznych wielkopolskiej Policji. Oprócz bogatego materiału zdjęciowego policjanci przywieźli ze sobą wiele specjalistycznego sprzętu.

Tematyka fakultatywnych zajęć była ściśle związana z zagrożeniami terrorystycznymi i ładunkami wybuchowymi, które wykorzystują zamachowcy. Omówiono przyczyny terroryzmu i idee przyświecające m.in. zamachowcom z hiszpańskiej organizacji ETA i irlandzkiej IRA. Policyjni antyterroryści omówili wybrane przykłady zdarzeń bombowych w Polsce, a słuchaczom zaprezentowali materiały i urządzenia wybuchowe, które wykorzystują przestępcy. Kadra i słuchacze Szkoły dowiedzieli się również, jak reagować na zagrożenia bombowe, jakie działania podjąć po uzyskaniu informacji o niebezpiecznym ładunku.

Arch.

DNI OTWARTEJ SZKOŁY POLICJI

Dwukrotnie w tym roku organizowane będą imprezy dla mieszkańców i turystów pod hasłem Dzień Otwartej Szkoły Policji. Kilka razy w roku nasza placówka otwiera szeroko swoje bramy dla osób, które interesują się Policją, kształceniem młodych policyjnych kadr, a także tą częścią miasta, którą zajmuje najstarsza w Polsce Szkoła policyjna.

W trakcie Dnia Otwartej Szkoły Policji do zwiedzania udostępniona jest większość obiektów dydaktycznych. Zwiedzający mogą zapoznać się z warunkami, w jakich policjanci uczą się na co dzień. Można również obejrzeć zbiory w Izbie Kryminalistycznej, które pochodzą z ubiegłego wieku, a w Izbie Tradycji i Historii Szkoły prześledzić losy policyjnej formacji od czasu jej powołania w 1919 r. W tym roku imprezy odbędą się w następujących terminach:

23 lipca 2014 r. – w ramach Święta Policji
26 września 2014 r. – w ramach Turnieju Par Patrolowych

M.Kurdziel

POLSKO-AMERYKAŃSKA WYMIANA DOŚWIADCZEŃ

Na zaproszenie Ambasady Stanów Zjednoczonych wykładowca słupskiej Szkoły Policji sierż. sztab. Michał Kurdziel uczestniczył w międzynarodowej konferencji *Medycyna taktyczna w warunkach nieprzyjaznego środowiska*.

W trakcie konferencji przedstawiano najnowsze rozwiązania w dziedzinie ratownictwa taktycznego oraz zabezpieczenia medycznego działań służb mundurowych.

Głównymi prelegentami byli Ross Johnson i Brandon T. Smith. Obydwaj służyli w jednostkach specjalnych armii amerykańskiej, mają też za sobą wiele akcji bojowych w Iraku i Afganistanie.

P.Kozłowski

insp.
Witold St. Majchrowicz,
Zastępca Komendanta
Szkoły Policji w Słupsku

SZKOŁA POLICJI W SŁUPSKU – DROGA DO WSPÓŁCZESNOŚCI

(RYS HISTORYCZNY W PRZEDEDNIU 70. ROCZNICY POWSTANIA)

Początki słupskiej Szkoły Policji sięgają r. 1945. Wkrótce po zakończeniu drugiej wojny światowej komendant główny MO polecił utworzyć w Słupsku, z dniem 1 czerwca, Centrum Wyszkolenia Milicji Obywatelskiej (CWMO).

1945–1954

CENTRUM WYSZKOLENIA MILICJI OBYWATELSKIEJ W SŁUPSKU

W jego skład miały wejść: Szkoła Oficerska, Szkoła Szeregowych oraz Szkoła Przewodników i Tresury Psów Służbowych. Oprócz zadań szkoleniowych Centrum miało odgrywać na ziemi słupskiej rolę czynnika stabilizującego, zapewnić bezpieczeństwo osiedlającym się tu Polakom oraz prowadzić wśród nich działalność kulturalno-oświatową i sportową.

Funkcję organizatora CWMO powierzono płk. Janowi Płotnickiemu, doświadczonemu przedwojennemu oficerowi Policji Państwowej, który jednocześnie został jego pierwszym komendantem. Wraz z nim do Słupska trafiło wielu byłych funkcjonariuszy Policji Państwowej. To właśnie spośród nich wywodzili się pierwsi wykładowcy Centrum oraz kadra kierownicza.

Centrum Wyszkolenia Milicji Obywatelskiej zlokalizowano w śródmieściu Słupska, w budynkach po byłej niemieckiej szkole żeńskiej imienia Lessinga oraz w budynkach i willach do niej przyległych. Przejęte przez CWMO obiekty były zniszczone i puste. Uczestnicy pierwszych kursów wraz z kadrą dydaktyczną naprawiali dachy i okna, uprzątali zwały śmieci. Istotnym problemem był brak wyposażenia sal dydaktycznych i pomieszczeń mieszkalnych w niezbędny sprzęt, dlatego – z konieczności – ławki, stoły, krzesła znoszono i zwożono z różnych miejscowości leżących wokół miasta. Nieregularne było zaopatrzenie Centrum w żywność. Brakowało jej w Słupsku, a dowóz z centralnych regionów kraju był utrudniony ze względu na zniszczoną i przeciążoną sieć kolejową.

Po przeprowadzeniu niezbędnych prac przygotowawczych we wrześniu 1945 r. rozpoczęła działalność Szkoła Oficerska. 15 grudnia 1945 r., trzy miesiące po rozpoczęciu pierwszego kursu oficerskiego, zapoczątkowano zajęcia dydaktyczne w Ogólnopaństwowej Szkole Szeregowych MO. Ostatnim etapem tworzenia Centrum Wyszkolenia Milicji Obywatelskiej w Słupsku było otwarcie 10 czerwca 1946 r. Szkoły Przewodników i Tresury Psów Służbowych.

CWMO funkcjonowało w przedstawionej strukturze do połowy 1947 r. i mimo trudności rozwijało się pomyślnie. 1 lipca 1947 r., bez podania przyczyny, odwołano cieszącego się dużym szacunkiem wśród kadry i słuchaczy komendanta Centrum płk. Płotnickiego. Wraz z nim zwolniono komendanta Szkoły Oficerskiej

Arch.

– także przedwojennego oficera Policji Państwowej. W listopadzie Ogólnopaństwową Szkołę Szeregowych MO przemianowano na Szkołę Podoficerską Milicji Obywatelskiej. Zmienił się także system naborów na szkolenia. Przyjmując słuchaczy na kursy, kierowano się kryterium zajmowanego stanowiska służbowego – szkolenia organizowane były dla komendantów posterunków, dyżurnych, dzielnicowych i dowódców plutonów.

Przez pierwsze lata istnienia CWMO jego kierownictwo, kadra i słuchacze borykali się z wieloma problemami, począwszy od kłopotów z zaopatrzeniem w żywność, umundurowaniem i środkami transportu, skończywszy na wyposażeniu w pomoce dydaktyczne niezbędne w procesie nauczania. Starano się tym problemom przeciwdziałać we własnym zakresie. Szkoła miała własne gospodarstwo rolne, pralnię i piekarnię. Utworzono bibliotekę szkolną i rozpoczęto działalność wydawniczą, której celem było zapewnienie słuchaczom niezbędnych do nauki materiałów. Słuchacze odbywający wówczas szkolenie mieli zazwyczaj poważne braki w wykształceniu ogólnym, dlatego przyswajanie treści programowych nastręczało im wiele trudności.

W 1950 r. Szkołę Przewodników i Tresury Psów Służbowych przeniesiono do Sułkowic. 15 października 1954 r., rozkazem ministra bezpieczeństwa publicznego, Centrum Wyszkolenia Milicji Obywatelskiej w Słupsku zostało zlikwidowane. Szkołę Oficerską przeniesiono do Szczytna, a Szkołę Podoficerską do Piły. Do dziś nie są znane przyczyny tej decyzji. W ten sposób zakończyła się dziewięcioletnia działalność CWMO.

1954–1957
OŚRODEK SZKOLENIA SZEREGOWYCH MILICJI OBYWATELSKIEJ W SŁUPSKU

Po niespełna trzech miesiącach od likwidacji Centrum Wyszkolenia MO w jego obiektach utworzono Ośrodek Szkolenia Szeregowych Milicji Obywatelskiej (OSSMO). Nastąpiło to 13 grudnia 1954 r. Decyzja o likwidacji CWMO spowodowała przekazanie do Szczytna i Piły sprzętu oraz pomocy dydaktycznych, dlatego też niemal wszystko trzeba było zaczynać od początku. Od nowa wyposażano sale, gromadzono niezbędny sprzęt i pomoce dydaktyczne, tworzono księgozbiór szkolnej biblioteki. Z dawnych wykładowców Szkoły Podoficerskiej Centrum pozostało w Ośrodku zaledwie kilku. Mimo niewystarczającej liczby kadry dydaktycznej oraz braków w wyposażeniu 7 stycznia 1955 r. rozpoczęto pierwszy kurs dla szeregowych MO. W latach 1955–1957 w OSSMO realizowane były czteromiesięczne szkolenia przygotowujące milicjantów do wykonywania zadań na podstawowych stanowiskach w służbie patrolowej i konwojowo-ochronnej.

1957–1985
SZKOŁA PODOFICERSKA MILICJI OBYWATELSKIEJ W SŁUPSKU

1 sierpnia 1957 r. OSSMO przemianowano na Szkołę Podoficerską Milicji Obywatelskiej (SPMO). Dokonano również zmiany systemu naboru na szkolenia. Zamiast równoczesnego rozpoczynania wszystkich kursów funkcjonariuszy przyjmowano do Szkoły w sposób rotacyjny. Przyjęcia odbywały się w różnych okresach roku, zależnie od wolnych miejsc oraz liczby osób oczekujących na przeszkolenie. Nowością było także wprowadzenie zasady realizacji zajęć dydaktycznych w małych grupach szkoleniowych. Szkoła kształciła kadry dla służby prewencyjnej na 10-miesięcznych kursach. Początkowe lata działalności Szkoły Podoficerskiej MO były okresem dalszej rozbudowy bazy dydaktycznej. Wiele pomieszczeń wykorzystywanych w procesie szkolenia przybrało charakter sal przedmiotowych. Zajęcia programowe w poszczególnych kompaniach były realizowane przez stałe zespoły wykładowców, zajmujące się również problemami wychowawczymi oraz organizacją działalności kulturalno-oświatowej i sportowej dla słuchaczy.

Na początku lat 60. położono szczególny nacisk na doskonalenie metodyki nauczania, podniesienie na wyższy poziom przygotowania ogólnego, zawodowego i pedagogicznego kadry nauczającej, rozwój bazy dydaktycznej oraz remont i modernizację obiektów szkolnych. Wszystkie te działania miały służyć podnie-

Arch.

Arch.

Arch.

sieniu poziomu kształcenia słuchaczy. W r. 1968 dokonano zmian dotyczących zakresu szkolenia, wprowadzając nowy program szkolenia.

Pod koniec 1972 r. rozpoczęto gruntowne prace modernizacyjne w głównym budynku dydaktycznym Szkoły. Po ich zakończeniu baza szkoleniowa wzbogaciła się o wiele nowoczesnych pracowni przedmiotowych oraz gabinetów i pomieszczeń specjalistycznych.

Trwające prace modernizacyjne oraz duża liczba funkcjonariuszy oczekujących na przeszkolenie spowodowały konieczność wprowadzenia dwuzmianowego systemu korzystania z obiektów dydaktycznych, a także utworzenie (poza głównym terenem Szkoły) tzw. letniego obozu szkoleniowego. Wiązało się to z potrzebą wybudowania czterech dodatkowych pawilonów, w których znajdowały się sale lekcyjne oraz letnia stołówka. W latach 1972–1975 część słuchaczy Szkoły, od maja do września, mieszkała w namiotach, a zimą kształcono ich w wynajętych w tym celu ośrodkach wypoczynkowych w Darłówku.

1985–1990
SZKOŁA MILICJI OBYWATELSKIEJ W SŁUPSKU

W 1976 r. Szkole powierzono realizację kursów chorążych. Poszerzenie zakresu szkolenia spowodowało w r. 1985 zmianę nazwy Szkoły na Szkołę Milicji Obywatelskiej (SMO). Nadal rozwijała się baza dydaktyczna, a kadra doskonaliła swoje umiejętności zawodowe i pedagogiczne.

Słupska Szkoła MO od momentu powstania, poza codzienną działalnością szkoleniową, realizowała także zadania na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego. W ramach wspierania jednostek terenowych kadra i słuchacze pełnili służbę patrolową w Słupsku oraz w innych miastach kraju. Uczestniczyli w zabezpieczeniu pielgrzymek papieża Jana Pawła II do Ojczyzny, dbali o bezpieczny pobyt w Polsce prezydentów de Gaulle'a, Nixona i Busha. Milicjanci wielokrotnie brali udział w akcjach usuwania skutków klęsk żywiołowych, np. powodzi, śnieżyc, a w r. 1980 ochraniali miejsce erupcji ropy naftowej w Krzywopłotach koło Karlina. Uczestniczyli również w zabezpieczaniu imprez sportowych (m.in. Wyścigu Pokoju, międzynarodowych meczów piłkarskich). Kadra i słuchacze Szkoły, stanowiącej ministerialny odwód, brali udział w wielu operacjach zabezpieczających ważne wydarzenia państwowe i społeczne, byli także wykorzystywani do przeciwdziałania protestom społeczno-politycznym.

Słuchacze i kadra Szkoły pracowali też na rzecz Słupska: m.in. odbudowywali i modernizowali stadion miejski, wykonywali prace w tworzonym wówczas parku kultury i wypoczynku, uczestniczyli w budowie linii trolejbusowych. Bardzo aktywnie działał szkolny Klub Honorowych Dawców Krwi PCK.

Przez wiele lat Szkoła miała swój udział w rozwoju słupskiego sportu. Szczególnie zasłużony był Klub Sportowy „Gwardia", który w latach 60. połączył się z innym słupskim klubem i przyjął nazwę Zjednoczony Gwardyjski Klub Sportowy „Gryf". Kluby te miały silne sekcje sportowe: boksu, lekkoatletyki, strzelectwa, judo oraz piłki nożnej i koszykówki. Ich zawodnicy zdobywali medale i osiągali znaczące sukcesy na arenach krajowych oraz zagranicznych, m.in. na igrzyskach olimpijskich, mistrzostwach świata i Europy.

P.Kozłowski

1990–… SZKOŁA POLICJI W SŁUPSKU

Transformacja ustrojowa, która rozpoczęła się w Polsce na przełomie lat 80. i 90., nie ominęła również słupskiej Szkoły. W r. 1990, po przekształceniu Milicji Obywatelskiej w Policję, Szkoła Milicji Obywatelskiej w Słupsku stała się Szkołą Policji (SP). Przyjmuje się, że nastąpiło to 10 sierpnia, gdyż ustawa o Policji z 6 kwietnia 1990 r. nakazywała ministrowi spraw wewnętrznych zorganizować Policję w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia przepisu w życie. Po utworzeniu Policji słupska placówka zachowała swój merytoryczny profil – nadal kształciła policjantów służby prewencyjnej. W Szkole nastąpiły zmiany organizacyjne i kadrowe.

Od początku lat 90. trwały prace nad nowymi programami szkolenia policjantów, które były wielokrotnie zmieniane i dostosowywane do zasad nowoczesnego kształcenia oraz potrzeb jednostek terenowych Policji. Obecnie policjanci są szkoleni w ramach szkoleń zawodowych podstawowych i na szkoleniach specjalistycznych m.in. dla dzielnicowych, dyżurnych, oskarżycieli publicznych, rzeczników dyscyplinarnych, policjantów służby kryminalnej, średniej kadry kierowniczej, kadry dowódczej kontyngentów policyjnych, oficerów prasowych, policjantów obsługujących Krajowy Systemem Informacji Policji, policjantów wykonujących zadania obronne, magazynierów uzbrojenia. Ponadto w Szkole realizuje się kursy dla instruktorów strzelań policyjnych, instruktorów technicznych środków wzmocnienia, instruktorów w zakresie posługiwania się przedmiotami przeznaczonymi do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej oraz szkolenie w zakresie udzielania pierwszej pomocy w warunkach działań specjalnych.

W trakcie szkolenia słuchacze zdobywają wiedzę i umiejętności m.in. z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi, organizacji służby i taktyki realizacji zadań policyjnych, prawa, kryminalistyki, taktyki i technik interwencji, etyki, praw człowieka, prewencji kryminalnej, pierwszej pomocy przedlekarskiej, wyszkolenia strzeleckiego oraz obsługi sprzętu informatycznego i sprzętu łączności.

Szkoła, jako jedyna w kraju, przygotowuje policjantów do pełnienia służby w jednostkach Policji w ramach kontyngentów policyjnych, np. w Kosowie. Szkolenie obejmuje m.in. taktykę i technikę przeprowadzania interwencji oraz działań antyterrorystycznych, przywracanie naruszonego porządku z wykorzystaniem środków wzmocnienia, zasady zachowania się w terenie zagrożonym działaniem minersko-pirotechnicznym, ochronę VIP-a. Policjanci zapoznają się ponadto z rejonem działania misji, uczą się sposobów łagodzenia i rozwiązywania sytuacji konfliktowych.

P.Kozłowski

Szkoła systematycznie unowocześnia swoją bazę dydaktyczną. Oprócz wyposażonych w środki audiowizualne uniwersalnych sal dydaktycznych i multimedialnych powstało wiele obiektów i pomieszczeń specjalistycznych, przeznaczonych do realizacji zajęć praktycznych i symulacyjnych, m.in. w pełni monitorowane kompleksy pomieszczeń symulacyjnych do realizacji zajęć z taktyki interwencji i pierwszej pomocy przedmedycznej w warunkach specjalnych oraz nowoczesny komisariat szkoleniowy, kompleks strzelnic, pomieszczenia do realizacji czynności procesowych, pracownie informatyczne i pracownie pierwszej pomocy przedmedycznej. Ponadto pomieszczenia mieszkalne, przystanek autobusowy, obiekty handlowe i gastronomiczne. Prowadzi się w nich zajęcia, których celem jest kształcenie i doskonalenie typowych umiejętności policyjnych, np. w zakresie taktyki i techniki interwencji, obsługi sprzętu policyjnego, przeprowadzania czynności procesowych, pełnienia służby patrolowo-interwencyjnej, służby dyżurnego, dzielnicowego, służby konwojowo-ochronnej oraz służby na drogach.

P.Kozłowski

P.Kozłowski

W procesie dydaktycznym wykorzystywany jest ponadtrzydziestotysięczny księgozbiór szkolnej biblioteki, zawierający m.in. wydawnictwa z zakresu ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, organizacji i działalności służb policyjnych, kryminalistyki, kryminologii, prawa, psychologii oraz socjologii. Księgozbiór ten jest systematycznie rozbudowywany i komputeryzowany.

Szkoła prowadzi także własną działalność wydawniczą. Przewodniki, skrypty, materiały pomocnicze i materiały do ćwiczeń, filmy dydaktyczne i instruktażowe wspomagają proces szkolenia i doskonalenia zawodowego.

Od r. 2009 w Szkole wydawany jest „Przegląd Prewencyjny" – czasopismo o charakterze zawodowym, szeroko prezentujące różne aspekty prewencji, a także wiele informacji przydatnych policjantom i osobom, które interesują się służbą w Policji.

Kadra i słuchacze przygotowując się do zajęć, korzystają również z zasobów Internetu.

Na stronie internetowej Szkoły (www.slupsk.szkolapolicji.gov.pl) systematycznie prezentowane są dokonania Szkoły oraz codzienne informacje o bieżących wydarzeniach.

Wiele uwagi poświęca się w Szkole kwalifikacjom zawodowym kadry – systematycznie realizowane są przedsięwzięcia służące podnoszeniu poziomu kompetencji nauczycieli policyjnych. W r. 2002 dla kadry kierowniczej zorganizowano, wspólnie z Wyższą Szkołą Zarządzania w Słupsku, roczne studia podyplomowe z zakresu zarządzania jednostkami budżetowymi. W latach 1992–1993 oraz 2003–2004, przy współpracy z Pomorską Akademią Pedagogiczną w Słupsku, zrealizowano roczne podyplomowe studia pedagogiczne dla kadry dydaktycznej. Wewnętrzne kursy pedagogiczne prowadzone są wspólnie z pracownikami słupskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli. Ponadto wykładowcy doskonalą swoje umiejętności podczas praktyk w jednostkach terenowych Policji oraz w ramach szkoleń organizowanych przez inne podmioty policyjne i pozapolicyjne.

Na początku lat 90. Szkoła nawiązała pierwsze kontakty z przedstawicielami Policji innych państw. Dotyczyły one głównie wymiany doświadczeń szkoleniowych. Kadra brała udział w wielu specjalistycznych szkoleniach organizowanych wspólnie m.in. z policją francuską, angielską, niemiecką, amerykańską, holenderską, turecką, słowacką, litewską, łotewską, estońską i mołdawską, zarówno w Polsce, jak i za granicą. Od 1995 r. trwa ścisła współpraca z Wyższą Zawodową Szkołą Policji Brandenburgii w Oranienburgu koło Berlina, w ramach której odbywa się regularna wymiana szkoleniowa kadry i słuchaczy. W r. 2012 podobną współpracę rozpoczęto z Centrum Szkolenia Policji Litewskiej w Trokach, natomiast w r. 2013 z Akademią Policyjną w Zagrzebiu (Chorwacja).

Od r. 1994 Szkoła jest gospodarzem finału Ogólnopolskich Zawodów Policjantów Prewencji – Turniej Par Patrolowych „Patrol Roku". Turniej jest formą doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy prewencji pełniących służbę patrolowo-interwencyjną.

Arch.

Pod patronatem Prezydenta RP policjanci reprezentujący wszystkie komendy wojewódzkie oraz Komendę Stołeczną Policji rywalizują w Słupsku o miano policyjnego patrolu roku. Tylko jedna konkurencja finałowa zawodów ma charakter teoretyczny (sprawdzian wiedzy zawodowej), pozostałe to konkurencje praktyczne, zbliżone do realiów służby patrolowej. Ponadto w Szkole systematycznie organizowane są inne ogólnokrajowe przedsięwzięcia o charakterze doskonalenia zawodowego, a także integrujące środowisko policyjne, m.in. Ogólnopolskie Zawody Ratowników Policyjnych z Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy, Otwarte Mistrzostwa Jednostek Szkoleniowych Policji w Strzelaniu, Mistrzostwa Policji w Wędkarstwie Morskim.

Kadra i słuchacze Szkoły Policji w Słupsku aktywnie uczestniczą w przedsięwzięciach, które służą zwiększeniu społecznego poczucia bezpieczeństwa. Szkoła współpracuje z jednostkami terenowymi Policji, wspierając je w zapewnieniu bezpieczeństwa i porządku publicznego. W ramach zajęć praktycznych słuchacze pełnili i pełnią służbę w miastach województwa pomorskiego (m.in. w Gdańsku, Gdyni, Sopocie, Słupsku, Lęborku, Wejherowie, Ustce) oraz województwa zachodniopomorskiego (m.in. w Szczecinie, Koszalinie, Świnoujściu, Stargardzie Szczecińskim, Sławnie). Czuwają nad bezpieczeństwem mieszkańców oraz patrolują miejsca zagrożone, interweniują w przypadkach naruszenia prawa. Biorą także udział w różnego rodzaju działaniach w sytuacjach klęsk żywiołowych (m.in. w r. 1997 we Wrocławiu), wspierają akcje charytatywne (m.in. WOŚP, HDK, PCK, działalność domów opieki nad osobami opuszczonymi, oddziały szpitalne dla najmłodszych pacjentów). Codziennością są kontakty wykładowców i słuchaczy Szkoły z dziećmi i młodzieżą ze Słupska i okolicznych miejscowości. W przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach i w szkołach ponadgimnazjalnych policjanci uczą młodych ludzi dbałości o własne bezpieczeństwo oraz ostrzegają przed zagrożeniami.

Świadomość przesłania: Kto nie zna historii i tradycji swoich przodków, nie jest godzien nosić swojego munduru towarzyszyła idei utworzenia w r. 1993 Izby Tradycji i Historii Szkoły. Pamięć o przeszłości jest stałym elementem kształtowania postaw młodych policjantów – Izba Tradycji i Historii odgrywa bardzo

P.Kozłowski

ważną rolę w tym procesie. W tym minimuzeum historii policji polskiej – od Policji Państwowej II Rzeczypospolitej do współczesności – najstarsze eksponaty pochodzą z początków ubiegłego stulecia, a niektóre nawet z XIX w. Znaczna część zbiorów dokumentuje historię Szkoły. Są to m.in. historyczne zdjęcia, wszystkie sztandary Szkoły, od pierwszego z r. 1947 do ostatniego, ufundowanego w r. 1993, oraz oryginalne mundury. W Izbie Tradycji znajduje się także urna z ziemią z miejsca wiecznego spoczynku w Miednoje policjantów – jeńców obozu ostaszkowskiego pomordowanych w Kalininie (dzisiejszym Twerze). Drugą urnę wmurowano we fronton budynku dydaktycznego Szkoły. Znajdującą się nad nią tablicę pamiątkową poświęcono policjantom polskim pomordowanym i poległym w obronie Ojczyzny.

Niewątpliwą atrakcję dla zwiedzających stanowi kolekcja czapek policyjnych z kilkudziesięciu krajów świata, m.in. z Chin, Wenezueli, RPA, Stanów Zjednoczonych i Japonii.

Dopełnieniem zbiorów Izby Tradycji i Historii jest powstała w r. 2008 Sala Historii Kryminalistyki, w której znajdują się eksponaty obrazujące m.in. rozwój techniki kryminalistycznej i medycyny sądowej, sprzęt wykorzystywany w przeszłości podczas czynności kryminalistycznych, a także narzędzia i przedmioty służące do popełniania przestępstw.

Bibliografia

Brzozowska-Snoch J., Majchrowicz W.St., *60 lat Szkoły Policji w Słupsku*, Słupsk 2005.

Brzozowska-Snoch J., Majchrowicz W.St., *Szkoła Policji w Słupsku*, Słupsk 2008.

Tuliszka J., *65 lat Szkoły Policji w Słupsku*, Słupsk 2010.

www.slupsk.szkolapolicji.gov.pl.

Rozwinięciem i dopełnieniem treści zawartych w artykule jest materiał filmowy znajdujący się na płycie CD, dołączonej do bieżącego numeru „Przeglądu Prewencyjnego".

Wytyczne nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 listopada 2013 r. (Dz.Urz. KGP poz. 97) zmieniające *Wytyczne nr 2 Komendanta Głównego Policji w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych* (Dz.Urz. KGP Nr 13, poz. 104 oraz z 2011 r. Nr 10, poz. 78) – zmiana dotyczy symboli literowych.

Zarządzenie nr 13 Komendanta Głównego Policji z dnia 10 kwietnia 2014 r. (Dz.Urz. KGP z 2014 r. poz. 33) zmieniające *Zarządzenie nr 130/12 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 sierpnia 2012 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia* (Dz. Urz. KGP z 2012 r., poz. 42) – zmiana dotyczy sposobu pełnienia służby i wykonywaniu zadań w pomieszczeniu.

Zarządzenie nr 14 Komendanta Głównego Policji z dnia 11 kwietnia 2014 r. (Dz.Urz. KGP z 2014 r., poz. 35) zmieniające *Zarządzenie nr 768 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 sierpnia 2007 r. w sprawie form i metod wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową, oraz koordynacji działań o charakterze prewencyjnym* (Dz.Urz. KGP z 2007 r. Nr 15, poz. 119) – zmiana dotyczy organizacji i pełnienia służby patrolowej.

Zarządzenie nr 16 Komendanta Głównego Policji z dnia 13 maja 2014 r. (Dz.Urz. KGP z 2014 r., poz. 37) zmieniające *Zarządzenie nr 360 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2009 r. w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń* (Dz. Urz. KGP Nr 6, poz. 29 i Nr 16, poz. 83 oraz z 2013 r., poz. 88) – zmiana dotyczy organizacji konwojów i doprowadzeń osób.

P.Kozłowski

Od początku lat 90. liczba pojazdów zarejestrowanych w Polsce systematycznie rośnie. Do końca 2013 r. zarejestrowano ponad 25 000 000 pojazdów silnikowych. To zjawisko spowodowało zwiększenie zagrożenia w ruchu drogowym oraz szkodliwego oddziaływania motoryzacji na środowisko naturalne. Policjanci zatrzymali w roku ubiegłym 411 871 dowodów rejestracyjnych. Mimo to w 2013 r. nieprawidłowy stan techniczny pojazdu był przyczyną 53 wypadków drogowych, zginęło w nich 6 osób, a rany odniosło 63. Najwięcej braków stwierdzono w oświetleniu (49,1 proc. ogółu) oraz w ogumieniu (30,2 proc.). Ponadto z powodu niezawinionej przez kierujących niesprawności technicznej pojazdów doszło do 91 wypadków, w których 3 osoby zginęły, a 120 zostało rannych. Dlatego konieczna jest ciągła kontrola stanu technicznego pojazdów, zarówno podczas okresowych badań technicznych, jak i w czasie kontroli drogowych prowadzonych przez Policję.

UPRAWNIENIA POLICJANTA ZWIĄZANE Z ZATRZYMANIEM DOWODU REJESTRACYJNEGO LUB POZWOLENIA CZASOWEGO

Sławomir Duszyński

W ramach uprawnień przewidzianych w art. 129 *Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym* policjant pełniący służbę na drodze m.in. ma prawo do zatrzymania dokumentów potwierdzających dopuszczenie pojazdu do ruchu. Zatrzymanie dowodu rejestracyjnego lub pozwolenia czasowego jest środkiem przymusu, ponieważ następuje niezależnie od woli właściciela pojazdu i jest czynnością z zakresu administracji publicznej podlegającą zaskarżeniu do sądu administracyjnego. Przypadki zatrzymania dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego) reguluje art. 132 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

Policjant ma obowiązek zatrzymać dowód rejestracyjny (lub pozwolenie czasowe) w takich przypadkach, jak:

1. Stwierdzenie lub uzasadnione przypuszczenie, że pojazd zagraża bezpieczeństwu, w szczególności po wypadku drogowym, w którym zostały uszkodzone zasadnicze elementy nośne konstrukcji nadwozia, podwozia lub ramy.

Jednym z powodów zatrzymania dowodu rejestracyjnego pojazdu jest stwierdzenie lub uzasadnione przypuszczenie, że pojazd zagraża bezpieczeństwu w ruchu drogowym. Do wycofania pojazdu z ruchu nie wystarczą jakakolwiek niesprawność czy wada techniczna pojazdu, jak również nasuwające się wątpliwości w tym zakresie. Chodzi mianowicie o taką niesprawność, która stwarza realne zagrożenie; może to być niesprawny układ hamulcowy, zamontowanie na tej samej osi opon różnej konstrukcji, graniczne zużycie ich bieżnika, pęknięcia obniżające lub naruszające ich osnowę, odkształcenia lub skorodowanie elementów układu hamulcowego, wyciek lub uszkodzenie hydraulicznych, pneumatycznych lub próżniowych przewodów rurowych oraz zbiorników w tym układzie. Ocena zachowania wymagań technicznych może być dokonana przez policjanta metodą słuchową lub wzrokową. Szczególną kontrolą należy objąć elementy nośne konstrukcji nadwozia, podwozia lub ramy pojazdów, które uczestniczyły w różnego rodzaju zdarzeniach drogowych.

2. Stwierdzenie lub uzasadnione przypuszczenie, że pojazd zagraża porządkowi ruchu.

Pojazd zagraża porządkowi ruchu, gdy stwierdzimy lub mamy uzasadnione przypuszczenie, że niesprawność pojazdu nie zagraża bezpieczeństwu ruchu (np. niedozwolone światła zewnętrzne, niedozwolona barwa świateł, brak nalepki legalizacyjnej na tablicy rejestracyjnej czy też brak nalepki kontrolnej na przedniej szybie).

3. Stwierdzenie lub uzasadnione przypuszczenie, że pojazd narusza wymagania ochrony środowiska

Również w tym przypadku do zatrzymania dowodu rejestracyjnego lub pozwolenia czasowego wystarczy stwierdzenie bądź uzasadnione podejrzenie, że pojazd narusza wymagania ochrony środowiska spowodowane np. nadmiernym, czyli przekraczającym dopuszczalne normy, poziomem hałasu zewnętrznego, poziomem emisji zanieczyszczeń gazowych, jak również wyciekiem płynów eksploatacyjnych pojazdu.

4. Stwierdzenie, że pojazd nie został poddany badaniu technicznemu w wyznaczonym terminie lub termin badania nie został wyznaczony prawidłowo.

Właściciel pojazdu samochodowego, ciągnika rolniczego, pojazdu wolnobieżnego wchodzącego w skład kolejki turystycznej, motoroweru lub przyczepy jest obowiązany przedstawić go do badania technicznego. Celem badań technicznych jest m.in. stwierdzenie, czy pojazd spełnia wymagania techniczne, a tym samym czy może być dopuszczony do ruchu. Okresowe badanie techniczne samochodu osobowego, samochodu ciężarowego o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t, motocykla lub przyczepy o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t przeprowadza się przed upływem 3 lat od dnia pierwszej rejestracji, następnie przed upływem 5 lat od dnia pierwszej rejestracji i nie później niż 2 lata od dnia przeprowadzenia poprzedniego badania technicznego, a następnie przed upływem kolejnego roku od dnia przeprowadzenia badania. Nie dotyczy to pojazdu przewożącego towary niebezpieczne, tak-

Przykładowy wzór pieczątki identyfikacyjnej uprawnionego diagnosty okręgowej stacji kontroli pojazdów

Przykładowy wzór pieczątki identyfikacyjnej uprawnionego diagnosty podstawowej stacji kontroli pojazdów

Przykładowy wzór pieczątki imiennej uprawnionego diagnosty

Rys. 1.
Przykładowe wzory pieczątek

sówki, pojazdu samochodowego konstrukcyjnie przeznaczonego do przewozu osób w liczbie od 5 do 9, wykorzystywanego do zarobkowego transportu drogowego osób, pojazdu marki „SAM", pojazdu zasilanego gazem, pojazdu uprzywilejowanego oraz pojazdu używanego do nauki jazdy lub egzaminu państwowego, które podlegają corocznym badaniom technicznym. Okresowe badanie techniczne ciągnika rolniczego, przyczepy rolniczej oraz motoroweru przeprowadza się przed upływem 3 lat od dnia pierwszej rejestracji, a następnie przed upływem każdych kolejnych 2 lat od dnia przeprowadzenia badania. Okresowe badanie techniczne autobusu przeprowadza się przed upływem roku od dnia pierwszej rejestracji i następnie co 6 miesięcy. Przyczepa lekka i pojazd zabytkowy nie podlegają okresowym badaniom technicznym. W przypadku pojazdu zabytkowego, wykorzystywanego do zarobkowego transportu drogowego podlega on corocznym badaniom technicznym. Podsumowując, należy stwierdzić, że dowód rejestracyjny (pozwolenie czasowe) zostanie zatrzymany w razie stwierdzenia, iż upłynął ustawowy termin następnego badania technicznego lub gdy termin ten został źle wyznaczony.

5. Stwierdzenie zniszczenia dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego) w stopniu powodującym jego nieczytelność.

Podstawą zatrzymania dowodu rejestracyjnego nie może być jakiekolwiek zniszczenie dokumentu, lecz jedynie takie, które powoduje nieczytelność, w szczególności numeru rejestracyjnego, dopuszczalnej ładowności i masy całkowitej, liczby miejsc, wyznaczonego terminu badania technicznego czy danych personalnych właściciela. Równocześnie nieczytelność nie może wynikać z niestarannego jego wypełnienia, właściciel bowiem nie ponosi konsekwencji prawnych niewywiązania się z obowiązków ciążących na pracowniku organu administracji. Chodzi zatem o niemożliwość odczytania danych utrwalonych w omawianym dokumencie.

6. Uzasadnione podejrzenie podrobienia lub przerobienia dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego).

Podrobienie i przerobienie dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego) są formami fałszerstwa. Podrobienie polega na sporządzeniu całego dokumentu na wzór autentycznego. Przerobienie natomiast jest zmianą pierwotnej treści dokumentu w całości lub części, a więc może polegać na zmianie nazwiska właściciela lub jednej cyfry numeru rejestracyjnego. Zatrzymanie dokumentu służy również zabezpieczeniu dowodu przestępstwa. W związku z tym **policjant ma obowiązek sporządzić szczegółową notatkę urzędową oraz protokół zatrzymania rzeczy.**

7. Stwierdzenie, że badanie techniczne zostało dokonane przez jednostkę do tego nieupoważnioną.

Jednostkami upoważnionymi są jedynie podstawowe oraz okręgowe stacje kontroli pojazdów, w których uprawnieni diagności potwierdzają wykonanie badań odpowiednimi pieczątkami **(rys. 1)**.

W przypadku pojawiających się w czasie kontroli jakichkolwiek wątpliwości co do autentyczności zawartych w dowodzie rejestracyjnym pieczęci i wpisów diagnostów policjant w każdej chwili może skorzystać z zasobów informatycznych Policji celem weryfikacji tych danych. Informacja o badaniu technicznym zawarta jest w Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców.

8. Nieokazanie przez kierującego dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub dowodu opłacenia składki za to ubezpieczenie, jeżeli pojazd ten jest zarejestrowany w kraju niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacją Szwajcarską lub państwem członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (Norwegia, Islandia, Lichtenstein, Szwajcaria).

Jeżeli kierujący pojazdem zarejestrowanym poza ww. krajami, a także poza Andorą, podczas kontroli drogowej nie okaże dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub dowodu opłacenia składki za to ubezpieczenie, policjant zobowiązany jest do zatrzymania dowodu rejestracyjnego pojazdu.

9. Uzasadnione przypuszczenie, że dane w nim zawarte nie odpowiadają stanowi faktycznemu.

Dowód rejestracyjny lub pozwolenie czasowe mogą być zatrzymane np. w razie widocznych śladów przebijania numeru nadwozia lub podwozia, a także w przypadku braku lub nieczytelności tabliczki znamionowej czy też niezgodności marki lub modelu pojazdu kontrolowanego z danymi zawartymi w dowodzie rejestracyjnym.

W zamian za zatrzymany dowód rejestracyjny lub pozwolenie czasowe, niezależnie od kraju rejestracji pojazdu, wydaje się kierowcy **pokwitowanie,** którego wzór określa załącznik nr 1 do *Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lipca 2008 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego* **(rys. 2)**.

Pokwitowanie może być wydane jako zaświadczenie o zatrzymaniu dokumentu będące

MIEJSCE NA STEMPEL NAGŁÓWKOWY JEDNOSTKI — POKWITOWANIE — Seria AA Numer 000000

Ważny do dnia .... 20...... r.

wydane przez .... w zamian za zatrzymany w dniu .... 20...... r.
(stopień, imię, nazwisko)

o godz. .... w miejscowości .... — dowód rej. pojazdu marki*) ....

NUMER REJESTR. NUMER VIN

— dokument stwierdzający uprawnienie do kierowania pojazdem*) ....
(prawo jazdy, kart. pozwol. do kier. tramwajem)

nr .... wydany przez ....
(nazwa org. i ozn. kod)

imię, nazwisko i adres posiadacza ....

powód zatrzymania ....

Data pierwszej rejestracji pojazdu: .... **Uwagi o warunkach używania pojazdu:**

Skierowanie pojazdu na dodatkowe badanie techniczne*)

Zarządzam skierowanie pojazdu na dodatkowe badanie techniczne z powodu:

.... (podpis wydającego pokwitowanie)

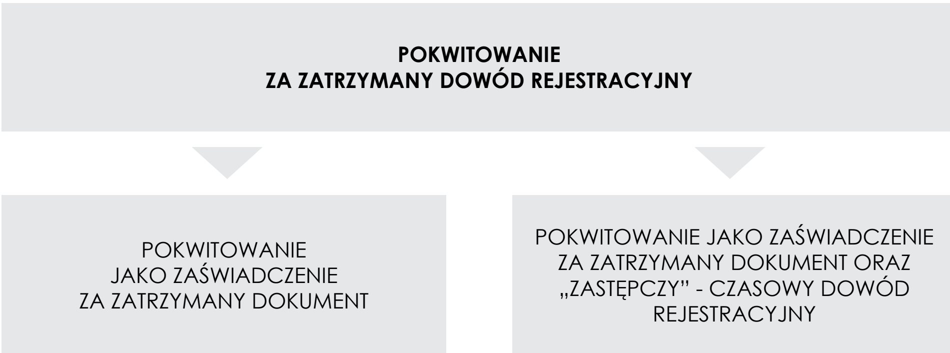
.... (podpis odbierającego)

*) Niepotrzebne skreślić.

POUCZENIE

1. Podstawa prawna zatrzymania dokumentu stwierdzającego uprawnienie do kierowania pojazdem lub jego używania: art. 129 ust. 2 pkt 6, art. 132 ust. 1 i 2, art. 135, art. 139 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. — Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą.
2. Termin ważności pokwitowania określa się:
   1) w odniesieniu do zatrzymanego dokumentu stwierdzającego uprawnienia do kierowania pojazdem — na 7 dni; terminu nie określa się, jeżeli dokument zatrzymano w przypadkach określonych w art. 135 ust. 1 pkt 1 lit. a oraz e—h ustawy;
   2) w odniesieniu do zatrzymanego dokumentu uprawniającego do używania pojazdu — nie dłużej niż na 7 dni, z określeniem warunków jego używania; terminu nie określa się, jeżeli dokument zatrzymano w przypadkach określonych w art. 132 ust. 1 pkt 1 lit. a i c oraz pkt 6 ustawy.
3. Podstawa prawna skierowania pojazdu na dodatkowe badanie techniczne: art. 81 ust. 11 pkt 1 ustawy.

Rys. 2.
Wzór pokwitowania za zatrzymanie dokumentu stwierdzającego uprawnienie do kierowania pojazdem lub jego używania (strona 1 i 2)

Rys. 3.
Funkcje pokwitowania za zatrzymany dowód rejestracyjny

jednocześnie czasowym „zastępczym” dowodem rejestracyjnym (lub pozwoleniem czasowym) **(rys. 3)**.

Wypełnia się je w dwóch egzemplarzach, z których oryginał otrzymuje kierowca, a kopia pozostaje w bloczku pokwitowań. Pokwitowanie za zatrzymany dowód rejestracyjny (pozwolenie czasowe) wystawia się z określeniem terminu ważności do 7 dni. Oznacza to, że policjant decyduje o terminie ważności tego dokumentu w przedziale od 1 do 7 dni. Jako pierwszy dzień przyjmujemy następny dzień od dnia zatrzymania dowodu rejestracyjnego. Pokwitowanie wystawione z określeniem terminu ważności zezwala na używanie pojazdu w terminie określonym przez policjanta. Policjant może w nim określić również warunki używania tego pojazdu. Zezwolenie to może być wydane w następujących przypadkach:

- stwierdzenia lub uzasadnionego przypuszczenia, że pojazd zagraża porządkowi ruchu,
- stwierdzenia, że pojazd nie został poddany badaniu technicznemu w wyznaczonym terminie lub termin badania nie został wyznaczony prawidłowo,
- stwierdzenia zniszczenia dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego) w stopniu powodującym jego nieczytelność,
- uzasadnionego podejrzenia podrobienia lub przerobienia dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego),
- stwierdzenia, że badanie techniczne zostało dokonane przez jednostkę do tego nieupoważnioną,
- uzasadnionego przypuszczenia, że dane w nim zawarte nie odpowiadają stanowi faktycznemu.

W pozostałych przypadkach terminu ważności pokwitowania się nie określa.

Zatrzymany dowód rejestracyjny (pozwolenie czasowe) należy niezwłocznie przekazać do organu wydającego. Jeżeli przed przekazaniem dokumentu np. do starostwa właściciel pojazdu pojawi się w jednostce Policji i wykaże ustanie przyczyny zatrzymania dowodu rejestracyjnego - należy mu zwrócić zatrzymany dowód rejestracyjny. Również policjant po zatrzymaniu dowodu rejestracyjnego i wystawieniu pokwitowania może samodzielnie zadecydować o zwrocie dokumentu w sytuacji, gdy ustanie przyczyna zatrzymania, np. kierujący w warsztacie samochodowym lub na miejscu kontroli drogowej dokona usunięcia usterki technicznej.

W przypadku dowodu rejestracyjnego lub pozwolenia czasowego, które zostało zatrzymane z powodu uzasadnionego podejrzenia, że mogło być sfałszowane (przerobione lub podrobione), należy najpierw przesłać je do eksperta kryminalistycznego w celu potwierdzenia podejrzenia. Jeżeli okaże się, że rzeczywiście jest sfałszowane (przestępstwo) – wraz z aktami sprawy przekazywane jest do prokuratora. Jeżeli nie było sfałszowane – należy zwrócić je właścicielowi. Jeżeli dane zawarte w dokumencie nie zgadzają się ze stanem faktycznym, należy sprawdzić, czy nie zostało popełnione przestępstwo.

W przypadku stwierdzenia takowego zatrzymany dokument należy dołączyć do akt sprawy. Jeśli zostaną stwierdzone nieprawidłowości związane jedynie z niewłaściwie sporządzonym dokumentem (np. błąd urzędnika przy zapisie numeru VIN) – dokument należy przekazać np. do starostwa w celu wydania nowego, wypełnionego poprawnie.

W przypadku zatrzymania dowodu rejestracyjnego pojazdu zarejestrowanego za granicą dokument ten należy pozostawić w jednostce Policji na 7 dni, a dopiero po upływie tego terminu przekazać do przedstawicielstwa państwa (ambasada lub konsulat), w którym pojazd jest zarejestrowany. Jeżeli w ciągu 7 dni do jednostki Policji zgłosi się właściciel pojazdu i wykaże, że przyczyna zatrzymania ustała – dowód rejestracyjny należy mu zwrócić.

Zwrot zatrzymanego dokumentu następuje niezwłocznie po ustaniu przyczyny uzasadniającej jego zatrzymanie. Jest to generalna zasada. Jedynie w przypadku, gdy podstawą zatrzymania było nieokazanie OC, dowód rejestracyjny przechowywany jest w jednostce Policji. Zwraca się go po przedstawieniu dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub dowodu opłacenia składki za to ubezpieczenie. Decyzję w sprawie zwrotu dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego) podejmuje odpowiedni organ Policji: komendant powiatowy, miejski, rejonowy lub wojewódzki Policji – w zależności od tego, w której jednostce pełni służbę policjant zatrzymujący dokument. Należy pamiętać, że zgodnie z art. 268a k.p.a. organ Policji może upoważnić swojego pracownika do załatwiania spraw w tym zakresie. Jeżeli z przedstawionego dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu wynika, że przed zatrzymaniem dowodu rejestracyjnego umowa ta nie była zawarta, warunkiem zwrotu zatrzymanego dokumentu jest dodatkowo wniesienie opłaty za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

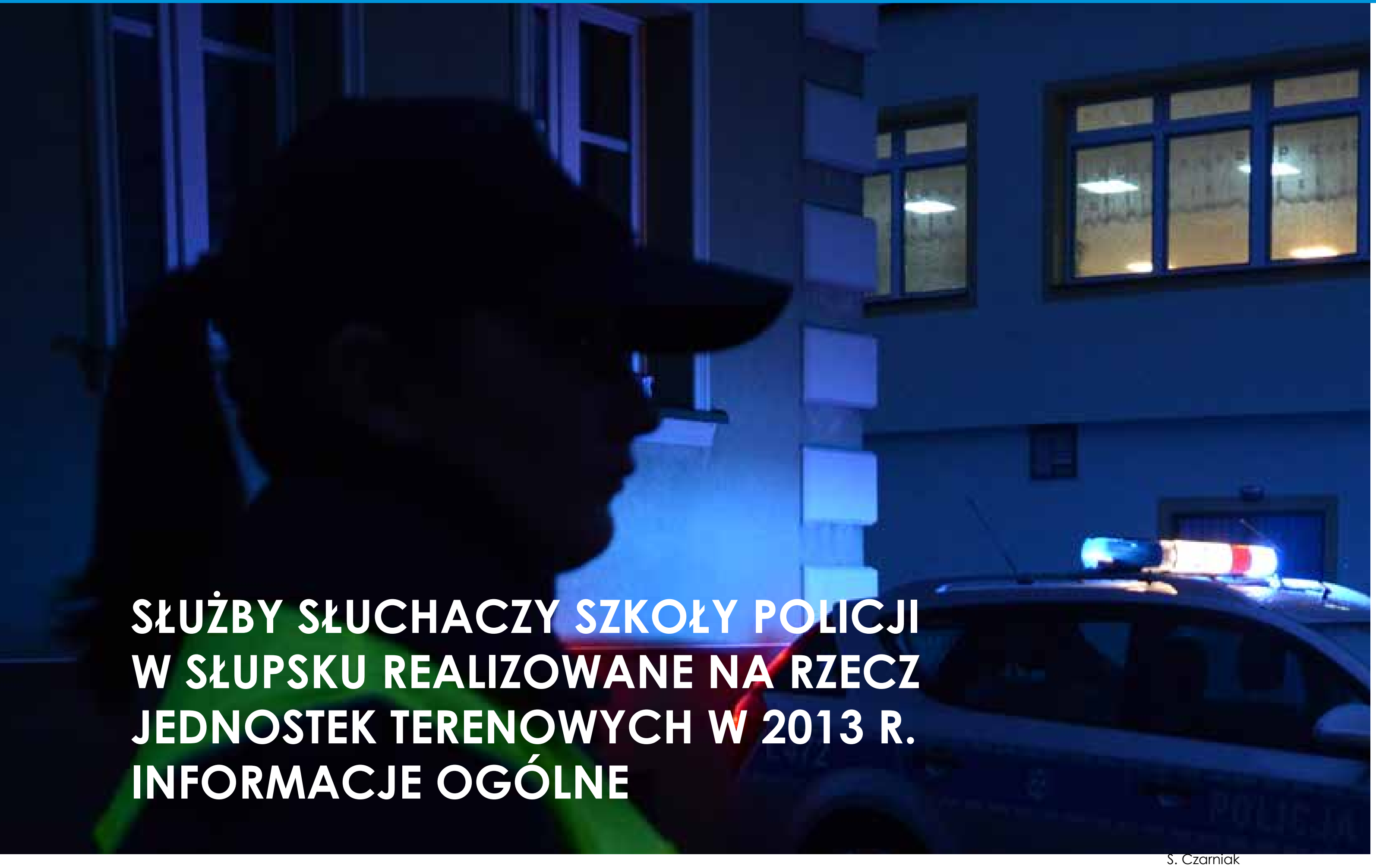

P.Kozłowski

Ciągła zmiana przepisów powoduje, że wiele nowych rozwiązań w zakresie techniki samochodowej, warunków technicznych pojazdu oraz ustawy Prawo o ruchu drogowym utrudnia prawidłowe zastosowanie tych przepisów w praktyce. Posiadanie takiej wiedzy jest niezbędne do właściwego wykonywania powierzonych zadań oraz przyczynia się do wzrostu porządku i bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Pamiętajmy o tym, że nie wiek auta decyduje o stanie technicznym pojazdu, lecz to, czy jego użytkownik ma świadomość, że poruszanie się sprawnym pojazdem zwiększa bezpieczeństwo zarówno jego, jak i pozostałych uczestników ruchu drogowego. Sprawność pojazdu zapewniają m.in. regularne przeglądy i obsługa techniczna oraz niezbędne naprawy bieżące. Niewiele osób wie, że np. ze względu na bezpieczeństwo jazdy w niektórych pojazdach zaleca się, aby płyn hamulcowy był wymieniany na nowy co dwa lata lub po przejechaniu 50 000 km.

Bibliografia

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 482 z późn. zm.).
Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.).
Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tekst jednolity: Dz.U. z 2012 r., poz. 1137 z późn. zm.).
Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lipca 2008 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego (Dz.U. Nr 132, poz. 841 z późn. zm.).
Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 13 kwietnia 2012 r. w sprawie trybu legalizacji tablic rejestracyjnych oraz warunków technicznych i wzorów znaku legalizacyjnego (Dz.U., poz. 481).
Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie zakresu i sposobu przeprowadzania badań technicznych pojazdów oraz wzorów dokumentów stosowanych przy tych badaniach (Dz.U., poz. 996 z późn. zm.).
Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 951 z późn. zm.).
Kotowski W., *Komentarz do art. 132 ustawy*, System Informacji Prawnej Lex (Lex Omega), 10/2013.
Wasiak M., Giszczak J., Tomaszewski M., *Kodeks Drogowy z komentarzem oraz orzecznictwem SN i NSA*, Piła 2011.
Materiały BRD KGP w Warszawie.

SŁUŻBY SŁUCHACZY SZKOŁY POLICJI W SŁUPSKU REALIZOWANE NA RZECZ JEDNOSTEK TERENOWYCH W 2013 R. INFORMACJE OGÓLNE

S. Czarniak

Zgodnie z obowiązującym programem szkolenia zawodowego podstawowego dla policjantów na przełomie czwartego i piątego miesiąca szkolenia realizowane są praktyki zawodowe słuchaczy w ramach tematu *Pełnienie służby patrolowej*. Wymiar tych praktyk określony jest na 5 dni/służb.

Maciej Maciejewski
Sebastian Kamiński

Aby zapewnić właściwe prowadzenie praktycznych zajęć ze słuchaczami, Komendant Szkoły Policji w Słupsku podpisał stosowne porozumienia z komendantami wojewódzkimi Policji w Gdańsku i Szczecinie, dotyczące zakresu i organizacji współpracy. Porozumienia zostały zawarte w celu rozwijania współpracy pomiędzy stronami w obszarze wymiany doświadczeń zawodowych, doskonalenia zawodowego oraz w celu zoptymalizowania przedsięwzięć dydaktycznych realizowanych przez Szkołę Policji w Słupsku, a także poprawy stanu bezpieczeństwa publicznego na terenie działania komend wojewódzkich Policji.

Nadrzędnym celem porozumień o współpracy jest wzrost efektywności praktycznego nauczania zawodu policjanta.

Służby słuchaczy są organizowane wspólnie i w porozumieniu z daną komendą wojewódzką Policji i Szkołą Policji w Słupsku. Zgodnie z poczynionymi ustaleniami słuchacze są kierowani do pełnienia służby z policjantami jednostek, do których zostali przydzieleni. Uczestniczą w codziennym funkcjonowaniu jednostek terenowych, co pozwala im łączyć zdobytą wiedzę teoretyczną z praktyką. Jedyne ograniczenie dotyczące słuchaczy w zakresie wykonywanych czynności wynika z braku niektórych uprawnień, które to zdobywają dopiero po zdaniu egzaminu kończącego szkolenie zawodowe podstawowe. Ogólnym założeniem praktyk jest możliwość samodzielnej weryfikacji wiedzy i umiejętności słuchaczy w zakresie realizacji podstawowych czynności, lecz pod nadzorem starszych służbą kolegów z jednostek terenowych.

Poniżej przedstawiamy podsumowanie służb zrealizowanych przez słuchaczy Szkoły Policji w Słupsku na terenie jednostek KWP w Gdańsku i KWP w Szczecinie.

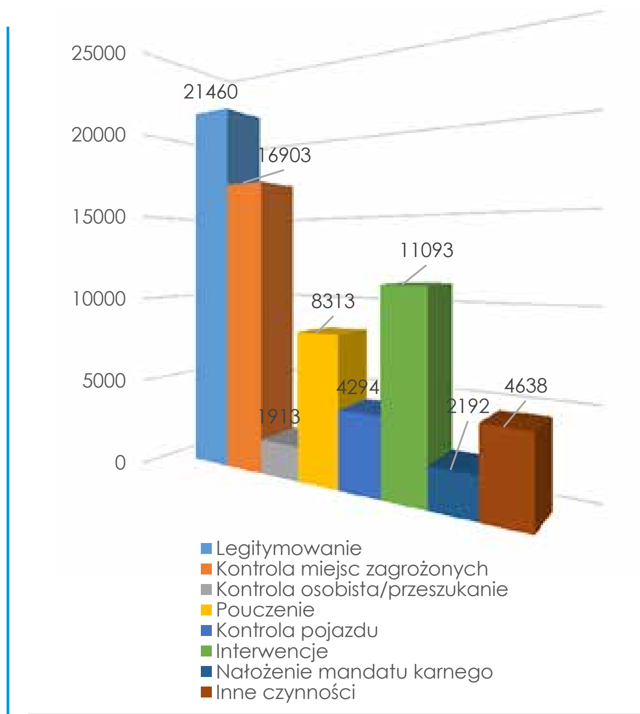
Informacja o służbach realizowanych w 2013 r.

W 2013 r. słuchacze Szkoły Policji w Słupsku pełnili służby w ramach praktyki zawodowej na terenie miast województwa pomorskiego i zachodniopomorskiego. Najwięcej praktyk zostało zrealizowanych na terenie Trójmiasta – 27, następnie w Słupsku – 10, Koszalinie – 4 i Sławnie – 2. Ogółem słuchaczy skierowanych do służb było 976. Tabela 1 zawiera zestawienie pozostałych informacji ogólnych **(tabela 1)**.

Statystycznie w ciągu jednego dnia roku (wliczając dni wolne i święta) w służbie na terenie jednego z czterech miast uczestniczyło około 12 słuchaczy.

W ramach odbytych służb słuchacze pod nadzorem funkcjonariuszy z jednostek terenowych realizowali podstawowe czynności wynikające z zadań służby patrolowej: legitymowali osoby, kontrolowali miejsca zagrożone, podejmowali interwencje w związku z naruszonym bezpieczeństwem i porządkiem publicznym **(wykres 1)**.

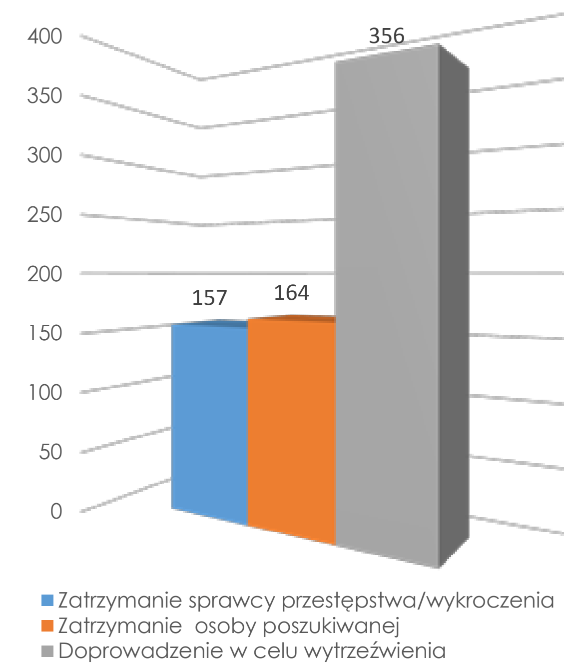
Zajęcia teoretyczne, w których uczestniczą słuchacze w Szkole, dają podstawową wiedzę, niezbędną do realizacji uprawnień i wykonywania podstawowych czynności. Następnym etapem kształcenia przyszłych policjantów jest przeprowadzenie podstawowych czynności w formie ćwiczeń i symulacji. Ukoronowaniem procesu dydaktycznego są działania mające wpływ na postawy młodych adeptów sztuki policyjnej,

Wykres 1.
Liczba wybranych czynności realizowanych z udziałem słuchaczy w trakcie praktyk
Źródło: M. Maciejewski

Miejsce praktyk	Słupsk	Koszalin	Sławno	Gdańsk - Gdynia	Razem
Liczba praktyk	10	4	2	27	43
Liczba dni służb	50	20	10	135	215
Liczba służb słuchaczy	1060	395	210	2550	4215
Liczba słuchaczy	345	79	42	510	976
Liczba wykładowców	18	4	4	27	53
Liczba służb wykładowców	56	20	20	135	231
Liczba służb razem	1116	415	230	2685	4446

Tabela 1.
Służby zrealizowane w ramach kursu podstawowego JM02 JS11 KPN14 w 2013 r.
Źródło: M. Maciejewski

Wykres 2.
Najistotniejsze efekty służb realizowanych z udziałem słuchaczy
Źródło: M. Maciejewski

Miejsce praktyk	Słupsk	Koszalin	Sławno	Gdańsk – Gdynia
Całkowita liczba czynności	1060	395	210	2550
Całkowita liczba „dniówek”	19078	4751	1979	45675
Dzienne obciążenie czynnościami	18	12	9	18

Tabela 2.
Średnie obciążenie słuchaczy na służbach
Źródło: M. Maciejewski

realizowane m.in. w formie praktyk terenowych. Zaletą praktyk terenowych jest uczestniczenie słuchaczy w czynnościach wykonywanych przez miejscowych policjantów, a co za tym idzie, możliwość ćwiczenia asekuracji, współdziałania i współpracy. W trakcie szkolenia podstawowego szczególny nacisk kładzie się na wykształcenie u słuchaczy właśnie ww. umiejętności.

Liczbę osób, w stosunku do których podjęto wybrane działania, obrazuje **wykres 2.**

Statystyczna analiza

Dzieląc całkowitą liczbę czynności przez całkowitą liczbę służb, można oszacować średnią liczbę czynności realizowanych w jednym dniu pełnienia służby **(tabela 2)**.

Ważnym zagadnieniem szkolenia jest wdrażanie do samodzielnego wykonywania czynności. Analizując to zagadnienie, wyznaczono zależność pomiędzy samodzielną liczbą wykonanych czynności a ogólną liczbą wykonanych czynności **(tabela 3)**.

Najbardziej optymalnym miejscem pełnienia służby pod względem obciążenia i samodzielności realizacji czynności jest miejsce praktyk Gdańsk – Gdynia. Słuchacze wykonują tam około 18 czynności służbowych dziennie, z których 7 realizują samodzielnie.

Podsumowanie

Współpraca Szkoły Policji w Słupsku z komendami wojewódzkimi Policji w zakresie realizacji praktyk zawodowych słuchaczy przynosi wymierne, obustronne korzyści. Z jednej strony słuchacze mają możliwość osobistego poznania sposobu i zakresu funkcjonowania służby patrolowej i interwencyjnej w jednostkach terenowych, budowania na tej postawie obrazu pracy funkcjonariusza Policji na podstawowych stanowiskach wykonawczych oraz kształcenia umiejętności łączenia teorii z praktyką. Z drugiej strony następuje zasilenie osobowe komórek pełniących służbę patrolową i patrolowo-interwencyjną w danych jednostkach i możliwość zwiększenia liczby służb zewnętrznych. Wpływa to na „widoczność” patroli Policji w miejscach i rejonach szczególnie zagrożonych oraz budowanie poczucia bezpieczeństwa wśród obywateli.

S. Czarniak

Tabela 3.
Samodzielność w realizacji czynności
Źródło: M. Maciejewski

Miejsce praktyk	Słupsk	Koszalin	Sławno	Gdańsk – Gdynia
Liczba samodzielnie wykonanych czynności	2292	1388	351	16940
Ogólna liczba wykonanych czynności	16786	3363	1628	28735
Procent samodzielnego wykonania czynności	12%	29%	18%	37%

Wspólna realizacja zadań wynikających z założeń programu szkolenia zawodowego podstawowego jest oceniana pozytywnie zarówno przez policjantów jednostek terenowych i słuchaczy odbywających praktyki, jak i społeczeństwo.

Ważnym aspektem pełnienia służb przez słuchaczy w ramach praktyk zawodowych są też czynności, które wykonali, a które nie są objęte zestawieniami statystycznymi. W 2013 r. słuchacze pełniący służbę na terenie Trójmiasta udaremnili m.in. dwie próby samobójcze. Ile razy udzielili ludziom pomocy – tego nie da się stwierdzić, ponieważ każdy policjant odbiera taką sytuację jako swój obowiązek i nawet nie traktuje jej jako wyjątkowej.

W połowie 2013 r. Komendant Szkoły Policji w Słupsku insp. Jacek Gil podjął decyzję, aby słuchacze Szkoły Policji odbywali praktyki przede wszystkim na terenie Trójmiasta. Okazało się, że to bardzo dobry kierunek, gdyż w dużej aglomeracji miejskiej słuchacze mają większe możliwości w zakresie zdobywania doświadczeń, samodzielnego wykonywania czynności i uczestniczenia w realizacji różnych działań policyjnych, co potwierdzają zamieszczone zestawienia.

Współpraca Szkoły Policji z jednostkami terenowymi będzie kontynuowana w następnych latach.

marcinlachowicz.com / Foter / (CC BY-NC-ND 2.0)

Dla większości osób pojęcia wypadek drogowy i kolizja drogowa oznaczają zderzenie się pojazdów. W przypadku zgłoszenia zdarzenia drogowego policjant musi dokładnie rozpytać zgłaszającego, co się stało, gdzie zdarzenie miało miejsce: czy na drodze publicznej, strefie zamieszkania, strefie ruchu, czy poza tymi miejscami, a także czy ktoś ucierpiał? Odpowiedzi na te pytania pozwolą funkcjonariuszowi prawidłowo zakwalifikować zdarzenie i sporządzić odpowiednią dokumentację.

WYKONYWANIE CZYNNOŚCI NA MIEJSCU ZDARZENIA DROGOWEGO

Anna Synak

Dla policjanta wypadek drogowy i „kolizja drogowa" to dwa odrębne zdarzenia. Będąc na zdarzeniu drogowym, w którym nie ma osób rannych i zabitych, funkcjonariusz Policji obsługuje „kolizję drogową", natomiast gdy są zabici lub ranni – wypadek drogowy.

Należy przypomnieć, że komendant główny Policji w § 4 *Zarządzenia nr 609 z dnia 25 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów* (Dz.U. z 2007 r. Nr 13, poz. 100) określił wykonywanie czynności na miejscu wypadków drogowych jako zadanie wymagające wiedzy specjalistycznej, którą powinni posiadać policjanci ruchu drogowego pełniący służbę w komórce obsługi zdarzeń drogowych (OZD) lub inni policjanci ruchu drogowego, którzy są wyposażeni w odpowiedni sprzęt specjalistyczny. W jednostkach terenowych Policji może zaistnieć sytuacja, że nie ma komórki ruchu drogowego. W tym przypadku czynności na miejscu wypadku wykonują policjanci grupy operacyjno-procesowej (technik kryminalistyki oraz policjanci referatu kryminalnego). Natomiast zdarzenia drogowe, w których nie ma osób zabitych lub rannych, mogą obsługiwać policjanci m.in. ogniwa patrolowo-interwencyjnego.

Sposób postępowania policjanta na miejscu zdarzenia drogowego, tj. wypadku i „kolizji drogowej", określony jest w wytycznych nr 3 komendanta głównego Policji z dnia 5 lipca 2007 r.

Policjant, który uzyskał informację o zdarzeniu drogowym, dokumentuje źródło i czas jego uzyskania, po czym informuje dyżurnego jednostki Policji. Następnie na jego polecenie niezwłocznie udaje się na miejsce zdarzenia. W przypadku kiedy zagrożone jest życie lub zdrowie uczestników zdarzenia bądź innych osób, a także gdy są znaczne utrudnienia w ruchu drogowym, dojazd na miejsce zdarzenia może odbywać się przy użyciu sygnałów uprzywilejowania w ruchu.

Po przybyciu na miejsce zdarzenia policjant zobowiązany jest do ustawienia pojazdu służbowego w sposób zapewniający bezpieczeństwo własne oraz uczestników ruchu drogowego. Następnie musi włączyć niebieskie światła błyskowe oraz zastosować urządzenia techniczne służące do zabezpieczenia miejsca zdarzenia drogowego (pojazd służbowy ruchu drogowego posiada wyspecjalizowane urządzenia, inny pojazd służbowy – trójkąt ostrzegawczy). Gdy zdarzenie drogowe ma miejsce poza drogą i nie ma zagrożenia dla policjanta i innych uczestników ruchu, nie włącza świateł niebieskich błyskowych w pojeździe i nie stosuje urządzeń technicznych. Po wykonaniu powyższych czynności policjant zobowiązany jest poinformować dyżurnego jednostki Policji o rozpoczęciu czynności na miejscu zdarzenia drogowego. Widząc sytuację na drodze, musi podjąć decyzję w krótkim czasie, aby ukierunkować swoje działania.

Przykład

Na drodze publicznej kierujący pojazdem ciężarowym nie ustąpił pierwszeństwa jadącemu prawidłowo drogą z pierwszeństwem kierującemu pojazdem osobowym. Do zderzenia się pojazdów doszło w obrębie oznakowanego skrzyżowania. Pojazd jadący prawidłowo na skutek silnego uderzenia z prawej strony został obrócony wokół własnej osi. Na miejscu zdarzenia kierujący z obu pojazdów byli przytomni, nie doznali obrażeń ciała, nie żądali pomocy medycznej, nie było innych osób poszkodowanych. Funkcjonariusze na podstawie uszkodzeń pojazdów oraz relacji uczestników zdecydowali się na zakończenie interwencji postępowaniem mandatowym, o czym poinformowali dyżurnego jednostki. Nic nie wskazywało na inny obrót sytuacji. Nagle jeden z uczestników „kolizji" źle się poczuł, natychmiast wezwano karetkę pogotowia. Okazało się, że kierujący ten musi być hospitalizowany (podejrzenie urazów wewnętrznych ciała). Postępowanie początkowo było prowadzone w kierunku art. 177 § 1 k.k., ale ostatecznie umorzono dochodzenie, aby prowadzić sprawę w kierunku art. 86 § 1 k.w. Sprawca „kolizji" przyznał się do zarzucanego mu wykroczenia, dobrowolnie poddał się karze i sąd przeprowadził postępowanie bez rozprawy. W pierwszych chwilach na miejscu zdarzenia policjanci ocenili zdarzenie jako „kolizję drogową", ale ostatecznie zakwalifikowali je jako wypadek drogowy i przeprowadzili szereg czynności procesowych.

W takich sytuacjach jak opisana wyżej funkcjonariusze muszą zdawać sobie sprawę, że mogą zaistnieć różne okoliczności na miejscu zdarzenia, których nie należy lekceważyć, a które mają istotny wpływ na dalszy przebieg wykonywanych czynności. Bezpieczniej jest przeprowadzić czynności na miejscu zdarzenia jak do wypadku drogowego, zwłaszcza jeśli sytuacja nie jest klarowna i trudno ocenić, czy zdarzenie drogowe wyczerpuje znamiona wykroczenia, czy przestępstwa. Przypomnijmy, że dla prawidłowego toku postępowania należy wykonać czynności niezbędne w trybie art. 308 k.p.k. Nawet jeśli w końcowym etapie postępowania przygotowawczego okaże się, że brak znamion czynu zabronionego określonego w art. 177 § 1 k.k.

WYPADEK DROGOWY

Policjant wykonując czynności na miejscu wypadku drogowego, jest obowiązany:

1. Udzielić osobie rannej niezbędnej pomocy, a w szczególności wydobyć lub uwolnić z pojazdu, udzielić pierwszej pomocy oraz wezwać pomoc lub inne służby specjalistyczne.
2. Zorganizować ruch drogowy w nowo powstałej sytuacji oraz zabezpieczyć miejsce zdarzenia przed kolejnym wypadkiem lub kolizją drogową poprzez ustawienie w odpowiednich miejscach znaków lub urządzeń ostrzegawczo-zabezpieczających, ustalenie formy współpracy z podmiotami biorącymi udział w likwidacji skutków wypadku, usunięcie z rejonu zdarzenia osób postronnych oraz powiadomienie dyżurnego o czasowym zamknięciu lub ograniczeniu ruchu w celu poinformowania o objazdach, wykorzystując lokalne media, a także zgłoszenie dyżurnemu o konieczności zorganizowania objazdów przez zarządcę drogi.
3. Zabezpieczyć ujawnione ślady kryminalistyczne pod względem technicznym i procesowym przed ich utratą lub zniekształceniem, w tym również przez służby ratownicze i techniczne.
4. Ustalić dane personalne uczestników i świadków wypadku.
5. Poddać badaniu na zawartość w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu kierującego (kierujących) pojazdem oraz inną osobę, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mogła kierować pojazdem podczas wypadku.
6. Ustalić wstępnie przebieg i istotne okoliczności wypadku na podstawie rozmowy z uczestnikami i świadkami obecnymi na miejscu lub innych dowodów.
7. Dokonać sprawdzeń uczestników wypadku i pojazdów w systemie informatycznym, w razie ustalenia osoby lub pojazdu utraconego – powiadomić dyżurnego jednostki Policji.
8. Ustalić miejsce hospitalizacji uczestnika wypadku odwiezionego do szpitala, a jeżeli jest to osoba poszukiwana, powiadomić dyżurnego, zaś w razie ucieczki uczestnika wypadku podjąć, w porozumieniu z dyżurnym, czynności zmierzające do zatrzymania osoby.
9. Przeprowadzić w razie potrzeby oględziny miejsca, rzeczy i osób.
10. W przypadku niecierpiącym zwłoki dokonać zewnętrznych oględzin zwłok.
11. Przeprowadzić inne czynności procesowe zgodnie z kodeksem postępowania karnego (np. zarządzić zabezpieczenie pojazdu i odzieży do dalszych badań).
12. Sporządzić dokumentację z przeprowadzonych czynności procesowych, w szczególności szkic miejsca wypadku drogowego w skali, dokumentację fotograficzną, a w razie potrzeby i możliwości dokonać rejestracji wideo, notatkę urzędową oraz kartę statystyczną zdarzenia drogowego.
13. Powiadomić dyżurującego prokuratora (za pośrednictwem dyżurnego jednostki Policji) – w przypadku kiedy następstwem wypadku jest śmierć osoby, osobą podejrzaną o popełnienie przestępstwa jest osoba wymieniona w art. 309 pkt 2 k.p.k. (sędzia, prokurator, funkcjonariusz Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej lub Centralnego Biura Antykorupcyjnego), następstwem wypadku jest ciężki uszczerbek na zdrowiu, a osoba podejrzana o popełnienie przestępstwa znajduje się w stanie nietrzeźwości, wypadek wyczerpuje znamiona katastrofy komunikacyjnej.
14. Poinformować dyżurnego jednostki Policji o konieczności wezwania biegłego.
15. W udokumentowany sposób zabezpieczyć mienie uczestników wypadku, jeżeli sami nie są w stanie tego uczynić.
16. Wykonać inne czynności, w szczególności zlecone przez prokuratora lub dyżurnego jednostki, ustalić, czy zdarzenie zostało zarejestrowane przez kamerę monitoringu, zatrzymać w uzasadnionych przypadkach dokumenty, np. paszport, prawo jazdy, dowód rejestracyjny, tarcze tachografów (lub dane z tachografów cyfrowych), poinformować uczestników wypadku o dalszej procedurze postępowania w sprawie.
17. W przypadkach niecierpiących zwłoki (np. potrzeba zastosowania środka zapobiegawczego, udział w zdarzeniu osoby tylko czasowo przebywającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zamieszkującej w znacznej odległości od miejsca wypadku) przesłuchać lub skierować na przesłuchanie świadków i uczestników wypadku.
18. W uzasadnionych przypadkach dokonać zatrzymania osoby.
19. Wykonać czynności związane z przywróceniem ruchu drogowego w miejscu wypadku, w szczególności zarządzić usunięcie pojazdu, zgłosić dyżurnemu jednostki konieczność wezwania właściwych służb do porządkowania i uprzątnięcia miejsca zdarzenia, usunąć urządzenia ostrzegawczo-zabezpieczające, przywrócić ruch do stanu pierwotnego, w tym zlikwidować wprowadzone objazdy.

20. Zgłosić dyżurnemu jednostki konieczność powiadomienia właściwego przedsiębiorcy odpowiedzialnego za ładunek o potrzebie jego zabezpieczenia.
21. Jeżeli w wypadku jest osoba zabita lub osoba, która odniosła ciężkie obrażenia ciała i znajduje się w stanie nieprzytomnym bądź gdy poszkodowanym jest nieletni, powiadomić dyżurnego jednostki Policji o konieczności zawiadomienia osoby najbliższej ofierze zdarzenia, a w przypadku cudzoziemca – odpowiedniego przedstawiciela państwa obcego.
22. Powiadomić dyżurnego o zakończeniu czynności na miejscu wypadku, niezwłocznie sporządzić stosowną dokumentację z wykonanych czynności i wraz z zabezpieczonymi dokumentami przekazać dyżurnemu lub innemu policjantowi wyznaczonemu przez kierownika jednostki Policji.

„KOLIZJA DROGOWA”

Policjant wykonując czynności na miejscu kolizji drogowej, jest obowiązany:

1. Dokonać oceny zdarzenia na podstawie śladów kryminalistycznych, relacji uczestników i świadków „kolizji”.
2. Ujawnić, w miarę możliwości zwymiarować oraz udokumentować graficznie w notatniku służbowym ślady istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.
3. Zabezpieczyć ślady położenia pojazdu i zarządzić jego usunięcie z miejsca zdarzenia, aby nie powodował zagrożenia lub tamowania ruchu, a jeżeli jest to możliwe, zorganizować ruch drogowy w nowo powstałej sytuacji oraz zabezpieczyć miejsce zdarzenia przed kolejnym wypadkiem lub „kolizją drogową” poprzez ustawienie w odpowiednich miejscach znaków lub urządzeń ostrzegawczo-zabezpieczających, ustalenie formy współpracy z podmiotami biorącymi udział w likwidacji skutków wypadku, usunięcie z rejonu zdarzenia osób postronnych oraz powiadomienie dyżurnego o czasowym zamknięciu lub ograniczeniu ruchu w celu poinformowania o objazdach, wykorzystując lokalne media, a także zgłoszenie dyżurnemu o konieczności zorganizowania objazdów przez zarządcę drogi.
4. Ustalić dane personalne uczestników oraz świadków „kolizji”.
5. Poddać badaniu na zawartość w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu kierującego (kierujących) pojazdem oraz inną osobę, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mogła kierować pojazdem uczestniczącym w „kolizji” po spożyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu.
6. Ustalić przebieg i istotne okoliczności „kolizji” i pojazdów na podstawie rozmowy z uczestnikami i świadkami obecnymi na miejscu oraz na podstawie innych dowodów.
7. Dokonać sprawdzeń uczestników „kolizji” i pojazdów w systemie informatycznym, w razie ustalenia osoby lub pojazdu poszukiwanego – powiadomić dyżurnego jednostki Policji.
8. Zastosować wobec sprawcy „kolizji” prawem przewidziane środki.
9. Jeżeli na miejscu „kolizji” nie jest możliwe ustalenie sprawcy wykroczenia lub oddalił się on z miejsca albo odmówił przyjęcia mandatu karnego – sporządzić niezbędną dokumentację do dalszych czynności, w szczególności, o ile zachodzi taka potrzeba, szkic miejsca „kolizji” oraz protokół oględzin pojazdu.
10. W razie potrzeby wykonać inne czynności, w szczególności zabezpieczyć w uzasadnionych przypadkach dokumenty, np. paszport, prawo jazdy, dowód rejestracyjny, tarcze tachografów, poinformować uczestników „kolizji” o dalszej procedurze postępowania w sprawie, przesłuchać lub skierować na przesłuchanie świadków i uczestników „kolizji” mających miejsce zamieszkania w znacznej odległości od miejsca zdarzenia, zatrzymać osobę, jeżeli zachodzą przesłanki uzasadniające zastosowanie postępowania przyśpieszonego.
11. W razie potrzeby wykonać czynności związane z przywróceniem lub usprawnieniem ruchu drogowego w miejscu zdarzenia, w szczególności zarządzić usunięcie pojazdu, zgłosić dyżurnemu jednostki konieczność wezwania właściwych służb do porządkowania miejsca zdarzenia, usunąć urządzenia ostrzegawczo-zabezpieczające.
12. Powiadomić dyżurnego o zakończeniu czynności na miejscu zdarzenia, niezwłocznie sporządzić stosowną dokumentację z wykonanych czynności i przekazać ją dyżurnemu lub innemu policjantowi wyznaczonemu przez kierownika jednostki Policji.

Ważnym aspektem w trakcie wykonywania czynności na miejscu zdarzenia drogowego jest m.in. udzielenie pomocy osobom rannym. Często zdarza się, że to funkcjonariusze Policji są pierwsi na miejscu zdarzenia i widząc uwięzionych w zgniecionych pojazdach ludzi, mają obowiązek niezwłocznie udzielić im pomocy.

W ostatnich latach w polskiej Policji zwraca się szczególną uwagę na szkolenia, doskonalenia zawodowe z zakresu udzielania pomocy przedmedycznej. Badania wykazują, że ranni w wypadkach drogowych – przetransportowani do szpitala w ciągu godziny od zdarzenia (po wstępnym zaopatrzeniu) – przeżywają znacznie częściej, niż ci, którzy dotarli do szpitala znacznie później. Jest to tzw. złota godzina, w której powinna mieścić się sekwencja działań ukierunkowanych na utrzymanie rannego przy życiu i przekazanie go pod szpitalną opiekę medyczną.

Kierujący pojazdem ciężarowym, który spowodował „kolizję drogową", po wykonaniu czynności wyjaśniających w jednostce Policji podszedł do policjantów obsługujących tamtego dnia zdarzenie i podziękował za taktowne zachowanie i wyrozumiałość. Myślę, że w takich momentach największym sukcesem każdego policjanta jest słowo „dziękuję" ze strony społeczeństwa, co ma duże znaczenie dla wizerunku Policji. Dlatego pamiętajmy o zasadach etyki zawodowej oraz o przestrzeganiu praw człowieka podczas wykonywania czynności służbowych i stosujmy je w praktyce.

Bibliografia

Narodowy Program Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego 2013–2020 przyjęty przez KRBRD w dniu 20 czerwca 2013 r. uchwałą nr 5/2013 r., Warszawa, czerwiec 2013.

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 482 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tekst jednolity: Dz.U. z 2012 r., poz. 1137 z późn. zm.).

Wytyczne nr 3 Komendanta Głównego Policji z dnia 5 lipca 2007 r. (Dz.Urz. KGP Nr 17, poz. 133).

WYBRANE ASPEKTY POSTĘPOWANIA DYŻURNEGO PODCZAS PRZYJĘCIA TELEFONICZNEGO ZGŁOSZENIA

Artur Winnicki

Policja pełni funkcję służebną wobec społeczeństwa, którego obywatele często występują w charakterze osoby zgłaszającej. Zdarza się, że telefonują pod numer 112, a operator łączy ich z najbliższą jednostką Policji. Pierwszym policjantem, z którym mają styczność podczas rozmowy, jest funkcjonariusz ze stanowiska kierowania. Każdy policjant z obsady służby dyżurnej musi być w pewnym sensie nie tylko psychologiem interpretującym intencje obywatela, ale również analitykiem, a także logistykiem, gdyż od sposobu przeprowadzenia rozmowy może zależeć pomyślność akcji ratunkowej.

Ostatnimi czasy policjant z komendy w Krośnie odbierając numer alarmowy, uratował życie trzylatkowi, który zakrztusił się cukierkiem. Funkcjonariusz uspokoił roztrzęsioną matkę i przez telefon wytłumaczył, jak powinna postępować. Od zdenerwowanej matki trudno było dowiedzieć się, skąd dzwoni. Dlatego policjant najpierw powiedział, jak udzielić dziecku pierwszej pomocy, a potem zapytał o adres. Kilka razy powtarzał, co ma zrobić, w jaki sposób ułożyć dziecko, aby je odkrztusić. Dopytywał się, czy chłopczyk oddycha, i starał się ją uspokoić. Mieszkanka Iwonicza była zaskoczona, gdy na koniec rozmowy dowiedziała się, że dodzwoniła się na Policję, a nie na pogotowie.

To zdarzenie stanowi doskonały przykład właściwego pokierowania rozmową, rzeczowego udzielenia porad, których przekazanie uratowało ludzkie życie. Z kolei nieumiejętne przyjęcie zgłoszenia, czyli zebranie niedostatecznej ilości danych o zdarzeniu i tym samym nieustalenie jego miejsca, może spowodować zbędną zwłokę w sytuacji, kiedy zagrożone jest życie lub zdrowie ludzkie. Rola dyżurnego w telefonicznym przyjęciu zgłoszenia jest zatem poważna.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami do zadań dyżurnego jednostki Policji należy m.in. **zapewnienie natychmiastowej reakcji Policji na zgłoszone wydarzenie.**

Wydarzeniem jest przestępstwo, wykroczenie, zagrożenie lub inny fakt istotny dla stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego, który nie musi mieć znamion czynu zabronionego.

Zgłoszeniem o wydarzeniu jest ustna lub pisemna informacja o zaistniałym lub mającym nastąpić wydarzeniu, przekazana dyżurnemu.

Realizacja zadań przez dyżurnego następuje poprzez:

1. bieżące przyjmowanie zgłoszeń o wydarzeniach oraz informacji uzupełniających,
2. niezwłoczne inicjowanie działań po przyjęciu zgłoszenia lub informacji o wydarzeniu,
3. bieżące kierowanie będącymi w jego dyspozycji siłami i środkami jednostki Policji,
4. dokonywanie zmian w dyslokacji służby stosownie do zaistniałych potrzeb,
5. podejmowanie decyzji i wydawanie poleceń w zakresie kompetencji określonych przez kierownika jednostki Policji oraz wynikających z odrębnych przepisów,
6. zapewnienie właściwego obiegu informacji o zaistniałym wydarzeniu,
7. kierowanie siłami policyjnymi do czasu wyznaczenia policjanta odpowiedzialnego za prawidłową realizację zadań w związku z zaistniałym wydarzeniem.

Często zdarza się, że ludzie telefonują na Policję i przekazują informacje, które stricte według przytoczonej powyżej definicji nie są wydarzeniem, a więc nie wymagają angażowania policjantów. Przykładem mogą być sprawy, których rozwiązania osoby zgłaszające mogą dochodzić z powództwa cywilnego (np. jeżeli dotyczą podzia-

P.Kozłowski

łu majątku). Inną sytuację mogą stanowić zgłoszenia, które powinny być adresowane przez operatora do innych służb, np. straży pożarnej czy pogotowia. Nadrzędną rolą dyżurnego jest zawsze weryfikowanie tych zgłoszeń i udzielanie w miarę możliwości wyczerpujących informacji oraz porad. Należy bowiem pamiętać, że **każdy policjant w trakcie wykonywania czynności służbowych powinien zachować szczególną wrażliwość i takt w stosunku do ofiar przestępstwa lub innego zdarzenia oraz udzielać im możliwie wszechstronnej pomocy**. W sytuacjach nieuregulowanych przepisami prawa lub nieujętych w zasadach etyki zawodowej powinien kierować się zasadami współżycia społecznego i postępować tak, aby jego działania mogły być przykładem praworządności i prowadziły do pogłębiania społecznego zaufania do Policji.

Właściwie przeprowadzony dialog z obywatelem stanowi gwarancję rozwiązania problemu. Wiele razy się zdarza, że obecność umundurowanych policjantów na miejscu, gdzie doszło do prozaicznej sprzeczki domowej bez znamion przemocy, jest zbyteczna. Należy wówczas osobę zgłaszającą poinformować np. o skontaktowaniu się z dzielnicowym, który znając problem danej rodziny, jest w stanie lepiej pomóc niż policjanci, którzy na miejscu są po raz pierwszy. Praktyka nieraz pokazuje, że w danym akurat czasie nie ma w służbie dzielnicowego, ale to nie znaczy, że nie można osobie zainteresowanej przekazać jego numeru telefonu służbowego (coraz częściej komórkowego) i wskazać godziny służby jego albo kierownika rewiru dzielnicowych. Można również poinstruować zgłaszającego o dalszym toku postępowania w sprawie (np. udanie się do jednostki Policji w celu złożenia stosownego zawiadomienia, jeżeli osoba jest na takie rozwiązanie zdecydowana).

Pamiętać jednak należy, że **rolą dyżurnego przyjmującego ustne zgłoszenie o wydarzeniu jest zawsze – poprzez zadawanie pytań – dążyć do ustalenia w kolejności:**

a) rodzaju wydarzenia, jego okoliczności, czasu, miejsca, uczestników i skutków,
b) danych osobowych sprawcy, jego cech charakterystycznych, miejsca przebywania oraz w przypadku ucieczki kierunku i sposobu przemieszczania się,
c) danych osoby zgłaszającej.

Właśnie już na tym etapie rozmowy dyżurny może poprzestać na udzieleniu wskazówek co do dalszego postępowania w związku z wydarzeniem. Może to okazać się wystarczające i nie będzie wymagało skierowania na miejsce patrolu. Oczywiście takie rozwiązania interwencji istnieją wtedy, gdy pewne sprawy można wytłumaczyć przez telefon. Zawsze należy mieć bowiem na uwadze, iż do podstawowych zadań Policji należy ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra, i wtedy zapewnienie obecności policjanta na miejscu wydarzenia jest obowiązkiem dyżurnego.

Bibliografia

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jednolity: Dz.U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 z późn. zm.).

Zarządzenie nr 1173 Komendanta Głównego Policji z dnia 10 listopada 2004 r. w sprawie organizacji służby dyżurnej w jednostkach organizacyjnych Policji (tekst jednolity: Dz.Urz. KGP z 2013 r., poz. 73).

Zarządzenie nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 r. w sprawie „Zasad etyki zawodowej policjanta" (Dz.Urz. KGP z 2004 r. Nr 1, poz. 3).

- *Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. z 2014 r., poz. 538).
- *Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania w prawach o wykroczenia* (Dz.U. z 2014 r., poz. 579).
- W dniu 25 marca 2014 r. ukazał się tekst jednolity *Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich* (Dz.U. z 2014 r. Nr 382).

Na szczególną uwagę zasługują nowe podstawy prawne zatrzymania nieletniego przez Policję określone w art. 32e §1, 32g §1, 32g §9, 32h §3 przedmiotowej ustawy.

- *Zarządzenie nr 18 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 maja 2014 r.* (Dz. Urz. KGP z dnia 28 maja 2014 r. poz. 41) zmieniające zarządzenie w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich – *Zarządzenie nr 1619 Komendanta Głównego Policji z dnia 3 listopada 2010 r.* (Dz.Urz. KGP Nr 11, poz. 64). Zarządzenie m.in. wprowadza nowy wzór protokołu zatrzymania nieletniego.

Analiza kryminalna – współczesne narzędzie w walce z przestępczością

Marcin Jaworski
Piotr Krzeszowski

Analiza kryminalna to narzędzie wciąż niedoceniane w codziennej pracy policyjnej oraz słabo rozpowszechnione. „Stosuje się ją w szczególności w sprawach wielowątkowych, o dużym zasięgu terytorialnym oraz w sprawach, w których sposób popełnienia przestępstwa wskazuje na wysoką specjalizację działalności przestępczej lub rozwojowy charakter sprawy"[1]. „Proces analizy jest serią czynności zmierzających do wyciągnięcia na podstawie dostępnych informacji jak najbardziej precyzyjnego i logicznego wniosku. Informacje są zbierane, oceniane, gromadzone i przechowywane. Właściwa część procesu analitycznego zaczyna się od momentu odczytania danych i ułożenia w odpowiednie formy, ułatwiające zrozumienie ich sensu. Ten etap zwany scalaniem danych pomaga również określić tzw. luki informacyjne oraz wskazać kolejność podejmowanych działań zmierzających do uzyskania przydatnych informacji. Ponadto etap ten pozwala na wstępne postawienie jednej lub kilku hipotez na temat różnych aspektów działalności kryminalnej"[2]. „Analiza jest to ustalenie i domniemywanie związków pomiędzy danymi o działalności przestępczej a innymi, potencjalnie z nimi powiązanymi, w celu ich wykorzystania przez organy ścigania i sądownictwo"[3]. Działania te mają charakter systematyzujący, regulujący, wzbogacający oraz pozwalają zwiększyć efektywność czynności wykrywczych. Analiza kryminalna jest uzależniona od sposobu prowadzenia wywiadu (sposobu zdobywania) i dostępności informacji stanowiących podstawę analizy[4]. Analizy kryminalne wykonuje policjant posiadający przeszkolenie w zakresie analizy kryminalnej, zwany „analitykiem kryminalnym", natomiast komórki analizy kryminalnej wykonują zadania polegające w szczególności na sporządzaniu analiz kryminalnych wspomagających proces wykrywczy lub werbowanie osobowych źródeł informacji, na analizowaniu informacji zgromadzonych w Systemie Meldunku Informacyjnego (SMI) oraz innych policyjnych i pozapolicyjnych bazach danych pod kątem rozpoznania organizacji przestępczych, ich lokalizacji, rodzaju działalności, składu osobowego i struktury oraz sposobu zagospodarowania nielegalnych zysków, a także

RODZAJ ANALIZY/OBSZAR ZAINTERESOWANIA	ANALIZA OPERACYJNA	ANALIZA STRATEGICZNA
PRZESTĘPSTWO	analiza pojedynczej sprawy analiza porównawcza spraw	analiza przestępczości
PRZESTĘPCA	analiza grup przestępczych analiza profilu szczególnego	analiza profilu ogólnego
METODY KONTROLNE	analiza metody prowadzenia sprawy	analiza metod stosowanych w sprawach

Tabela.

Judy ** / Foter (CC BY-NC-ND 2.0)

na inicjowaniu spraw operacyjnych na podstawie analizy danych zgromadzonych w SMI oraz innych policyjnych i pozapolicyjnych bazach danych, na prowadzeniu szkoleń propagujących analizę kryminalną jako metodę pracy Policji, współpracy z organami ochrony prawnej, instytucjami i organizacjami pozapolicyjnymi w zakresie analizy kryminalnej w zwalczaniu i zapobieganiu przestępczości oraz ściganiu sprawców.

Decyzję o wykonaniu analizy kryminalnej w KGP, KWP, KSP podejmuje przełożony, nadzorujący pracę komórki analizy kryminalnej na wniosek kierownika komórki organizacyjnej służby kryminalnej lub śledczej albo osoby przez niego upoważnionej, natomiast w KPP, KMP, KRP komendant jednostki lub osoba przez niego upoważniona. Analiza wykonywana jest również na wniosek organu administracji państwowej uprawnionego do ścigania sprawców przestępstw[5]. Wniosek o wykonanie analizy w szczególności zawiera cel i jej zakres. Wnioskodawca wraz z wnioskiem dostarcza wszystkie materiały niezbędne do wykonania analizy kryminalnej, które opiniowane są przez kierującego komórką analizy kryminalnej. Kierujący tą komórką może wystąpić do wnioskodawcy o przekazanie dodatkowych, niezbędnych materiałów do wykonania analizy kryminalnej. Może on również odmówić wykonania zlecenia, jeżeli materiały nie pozwalają na wykonanie analizy kryminalnej. Odmowę zlecenia wraz z uzasadnieniem zatwierdza przełożony, w pionie którego usytuowana jest komórka analizy kryminalnej. Do zadań analityka kryminalnego należy w szczególności sporządzanie analiz kryminalnych, wspomaganie procesów wykrywczych poprzez zastosowanie specjalistycznych narzędzi analitycznych, współdziałanie z prowadzącym postępowanie przygotowawcze lub sprawę operacyjną w procesie doboru informacji źródłowych dla przeprowadzenia analizy, udział w wytyczaniu kierunków pracy w analizowanych sprawach oraz udział w grupach i zespołach zadaniowych w zakresie niezbędnym do wykonania zleconej analizy. Po wykonaniu analizy kryminalnej sporządza się dokumentację, która zawiera charakterystykę materiałów poddanych analizie, część opisową zawierającą wnioski lub hipotezy wraz z ich uzasadnieniem, diagramy analityczne lub inne formy wizualizacji danych, zalecenia wskazujące kierunki i kolejność ewentualnych dalszych działań[6]. Zastosowanie form analizy kryminalnej przedstawia **tabela**[7].

Analiza zgromadzonych informacji często jedynie wskazuje nam, z jakim problemem mamy do czynienia. Wstępna ocena i analiza informacji w kontekście rozpatrywanego problemu uświadamia nam, jakie są luki informacyjne i czego nam brakuje. Sposób uzyskania informacji, ich źródeł oraz zakres determinują procedurę i sposób ich rzeczywistego wykorzystania. Analiza kryminalna może być zastosowana we wszystkich sprawach, w których występuje duża ilość informacji, wiele podmiotów i nie zawsze czytelne powiązania pomiędzy nimi. Każda działalność przestępcza niezależnie, czego dotyczy i przez kogo jest realizowana, pozostawia ślady w postaci informacji, które z powodzeniem może wykorzystać analityk kryminalny. Udział analityka w sprawie pozwala spojrzeć na konkretną sprawę osobie nie wykonującej w niej poszczególnych czynności jakby z boku, pozwala również na bieżąco analizować spływające materiały oraz wytyczać nowe kierunki sprawy poprzez umiejętne analizowanie informacji, zdarzeń, faktów i zjawisk oraz syntetyczne myślenie, wykorzystując przy tym niezbędne narzędzia wspomagające proces analityczny. „Proces zdobywania informacji oraz jej analizy i oceny w chwili obecnej stanowi podstawę działań współczesnych służb zajmujących się zwalczaniem przestępczości oraz zapewnieniem ładu i porządku publicznego”[8].

Bibliografia

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2007 r. Nr 43, poz. 227 z późn. zm.).

Zarządzenie nr 1012 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 sierpnia 2004 r. w sprawie stosowania przez Policję analizy kryminalnej (Dz.Urz. KGP Nr 20, poz. 124).

Decyzja nr 126 Komendanta Głównego Policji z dnia 5 kwietnia 2013 r. w sprawie prowadzenia w Policji zestawu zbiorów danych „System Informacji Operacyjnych” (Dz.Urz. KGP z 2013 r., poz. 29).

Decyzja nr 137 Komendanta Głównego Policji z dnia 11 marca 2008 r. w sprawie kwalifikowania policjantów na analityków kryminalnych w Policji (Dz.Urz. KGP Nr 5, poz. 40).

Wytyczne nr 3 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 lutego 2012 r. w sprawie wykonywania czynności dochodzeniowo-śledczych przez policjantów (Dz.Urz. KGP z 2012 r., poz. 7).

Wytyczne nr 1 Dyrektora Biura Służby Kryminalnej KGP z dnia 23 października 2013 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania przez funkcjonariuszy i pracowników jednostek oraz komórek organizacyjnych policji czynności służbowych związanych z przetwarzaniem informacji w zestawie zbiorów danych System Informacji Operacyjnych.

Analiza kryminalna, część I. Kurs dla analityków kryminalnych, materiały dydaktyczne amerykańskiej firmy ANACAPA przystosowane w zakresie ćwiczeń do realiów Policji polskiej, KGP, WSPol. 2002.

Ignaczak W., *Wybrane zagadnienia analizy kryminalnej*, Szczytno 2005.

[1] *Zarządzenie nr 1012 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 sierpnia 2004 r. w sprawie stosowania przez Policję analizy kryminalnej* (Dz.Urz. KGP Nr 20, poz. 124).

[2] *Analiza kryminalna, część I. Kurs dla analityków kryminalnych, materiały dydaktyczne amerykańskiej firmy ANACAPA przystosowane w zakresie ćwiczeń do realiów Policji polskiej*, KGP, WSPol. 2002, s. 9.

[3] Tamże, s. 17.

[4] Tamże, s. 18.

[5] *Zarządzenie nr 1012 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 sierpnia 2004 r. w sprawie stosowania…*, dz. cyt.

[6] Tamże.

[7] *Analiza kryminalna, część I. Kurs dla analityków kryminalnych, materiały dydaktyczne…*, dz. cyt., s. 20.

[8] W. Ignaczak, *Wybrane zagadnienia analizy kryminalnej*, Szczytno 2005, s. 81.

PRYSZNIC DNA

Przemysław Kaczorowski

Prysznic DNA to nowy sposób zabezpieczania mienia, który może skutecznie odstraszyć potencjalnych sprawców. Na terenie Europy Zachodniej ten sposób zabezpieczenia mienia przed kradzieżą stosują z powodzeniem duże zachodnie koncerny, m.in. Orlen Deutschland, ale również zwykli obywatele. W jaki sposób działa ten system zabezpieczeń i ile ma wspólnego z klasycznym prysznicem – odpowiedzi na te pytania znajdą państwo w niniejszym artykule.

Współcześnie stosowane metody zabezpieczenia mienia opierają się głównie na stosowaniu różnych środków technicznych, m.in. systemów alarmowych, kamer oraz ochrony fizycznej. Doświadczenie pokazuje, że skuteczność zabezpieczeń pozostawia wiele do życzenia, szczególnie gdy sprawcy udaje się zbiec z miejsca przestępstwa. Z uwagi na te okoliczności cały czas poszukuje się nowych metod zabezpieczania mienia, jednak w większości i tak ich działanie opiera się na związku między urządzeniami elektronicznymi a szybką reakcją uprawnionych służb.

Ustalenie tożsamości napastnika jest procesem długotrwałym i nie zawsze możliwym do realizacji, gdyż organy ścigania bardzo często dysponując jedynie zapisem monitoringu zawierającym zamaskowany wizerunek sprawcy, zmuszone są prowadzić skomplikowany proces dowodowy zmierzający do powiązania wytypowanej osoby z konkretnym zdarzeniem.

Jednoznaczna identyfikacja sprawcy jest istotą działania systemu nazywanego „prysznicem DNA". W momencie popełniania czynu sprawca zostaje opylony niewidzialną gołym okiem oraz nieszkodliwą dla zdrowia mgłą zawierającą cząsteczki syntetycznego DNA. Kod każdego pojemnika zawierającego sztuczne DNA jest niepowtarzalny i dodatkowo zarejestrowany w bazie danych właściciela obiektu, do której dostęp ma również Policja. Nie pomoże wielokrotne branie prysznica czy pranie odzieży. Substancja częściowo wnika w górne warstwy skóry, przywiera do włosów oraz odzieży sprawcy i jest niezwykle trudna do usunięcia – w przypadku odzieży nawet do kilku miesięcy od chwili opylenia.

Po wytypowaniu osoby podejrzanej Policja szuka śladów tej substancji, a w przypadku pozytywnych ustaleń dokonuje identyfikacji miejsca zamontowania konkretnego pojemnika z DNA. W ten sposób sprawca może być na bieżąco skonfrontowany z ustaleniami śledczych, a jego obecność na miejscu zdarzenia jest praktycznie potwierdzona.

Podkreślenia wymaga fakt, iż niemieckie służby wyposażono w latarki ze światłem UV, gdyż właśnie w takiej barwie światła można ujawnić działanie „prysznica DNA".

Opisywany system z powodzeniem jest stosowany na stacjach paliw niemieckiej grupy Orlen. Trzeba również wyraźnie podkreślić, że ideą systemu jest przede wszystkim działanie prewencyjne – odstraszające ewentualnych sprawców, a następnie pomoc organom ścigania w identyfikacji sprawców przestępstw. W Niemczech i Holandii za pośrednictwem lokalnych mediów prowadzono na ten temat akcję informacyjną, do której włączyły się firmy ubezpieczeniowe. Właściciele przedsiębiorstw, domów czy samochodów, którzy w ten sposób zabezpieczyli swoje mienie, uzyskują dodatkowe zniżki przy zawieraniu umów ubezpieczeniowych. Każdy zabezpieczony obiekt wyraźnie oznaczono, podkreślając prewencyjną rolę funkcjonowania systemu. Systemy o podobnym działaniu funkcjonują również w Wielkiej Brytanii, Australii i Stanach Zjednoczonych. W 2010 r. ten rodzaj zabezpieczenia zastosowano na terenie wybranych, najbardziej zagrożonych przestępczością dzielnicach Amsterdamu. Jednocześnie prowadzono dobrze zorganizowaną kampanię informacyjną m.in. czytelne oznakowanie obiektów objętych działaniami. W efekcie osiągnięto prawie 60-procentowy spadek przestępczości.

W Niemczech oprócz stacji paliw system wykorzystywany jest także do niejawnego znakowania złomu. Natomiast od 2012 r. w Australii, po serii napadów na placówki sieci, firma McDonald's wprowadziła do użycia opisywany system, co praktycznie wyeliminowało przestępczość na terenie obiektów należących do tej firmy.

Z uwagi na brak dostępu do precyzyjnych danych statystycznych nie można jednoznacznie określić skuteczności działania systemu, jednak każde przedsięwzięcie, które pozwala Policji lepiej realizować jej ustawowe zadania, zasługuje na uwagę – szczególnie w Polsce, gdzie co roku popełnianych jest ponad 300 tys. przestępstw z kategorii kradzież, kradzież z włamaniem czy kradzież pojazdu.

- W dniu 1 stycznia 2014 r. weszła w życie nowelizacja z dnia 4 stycznia 2013 r. (Dz.U. z dnia 17 grudnia 2013 r., poz. 1563) o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.). Z punktu widzenia wykonywanych zadań służbowych przez Policję, do istotnych zmian m.in. należy:
  - Art. 1 pkt 4 ustawy - nowe brzmienie art. 40 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, obligatoryjne sporządzenie protokołu doprowadzenia osoby do wytrzeźwienia (Mp-35), nastąpiła też zmiana formularza protokołu.
  - Art. 1 pkt 5 ustawy - nowy art. 40^3 ustawy stanowi, że o przyjęciu lub odmowie przyjęcia do izby wytrzeźwień lub placówki, zatrzymania w jednostce Policji decydują odpowiednio dyrektor izby wytrzeźwień, kierownik placówki, komendant jednostki Policji.
- W dniu 1 maja 2014 r. weszła w życie *Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach* (Dz. U. poz. 1650), określająca zasady i warunki postępowania wobec cudzoziemców przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wymieniona ustawa uchyliła dotychczasową *Ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach* (tekst jedn.: Dz.U. z 2011 r. Nr 264, poz. 1573).

Przemiany społeczne i zagrożenia współczesnego świata oraz trudności życia codziennego powodują, że policjant w każdym momencie swojej służby może zetknąć się z sytuacją wymagającą jego natychmiastowej reakcji. Sposób przeprowadzania interwencji decyduje w znacznej mierze o skuteczności działania Policji i wpływa na opinię o niej. Jednostkowe przypadki nieskutecznego działania, błędnej oceny sytuacji czy powzięcia nietrafnych decyzji na miejscu interwencji w konsekwencji mogą zagrażać poczuciu bezpieczeństwa obywateli. Każde tego rodzaju zdarzenie stanowi utrudnienie dla życia codziennego i stwarza potencjalne zagrożenie wystąpienia zakłócenia porządku prawnego. Skuteczność interwencji policyjnych zależy od wielu czynników obiektywnych i subiektywnych. Duże znaczenie dla powodzenia interwencji mają przede wszystkim umiejętności zawodowe policjantów. Doskonalenie tych umiejętności wymaga ćwiczeń, analizowania błędów, wyciągania wniosków oraz sprawdzania swych możliwości w coraz to nowych sytuacjach.

Zasady interweniowania w różnych miejscach – interwencje domowe

Grzegorz Awsiukiewicz

Chcąc usystematyzować i bliżej zainteresować czytelników problematyką podejmowania i przeprowadzania szeroko rozumianych interwencji policyjnych, rozpoczynam cykl artykułów poświęconych zasadom interweniowania w różnych miejscach, a następnie wobec różnych osób.

W ustawodawstwie polskim brak pojęcia „interwencja", a tym bardziej „interwencja policyjna", mimo to są one często używane w języku zawodowym. Interwencja oznacza wtrącanie się w jakąś sprawę, wywieranie wpływu na kogoś w jakiejś sprawie w celu osiągnięcia określonego skutku[1], szybkie włączenie się policjanta lub policjantów w tok zdarzenia naruszającego normy prawne lub zasady współżycia społecznego i podjęcie działań zmierzających do ustalenia charakteru, rodzaju i okoliczności powstałego zdarzenia oraz przedsięwzięć ukierunkowanych na przywrócenie naruszonego porządku prawnego lub zasad współżycia społecznego[2]. Interweniować to inaczej wtrącać się w jakiś konflikt, aby go rozwiązać (np. w czasie zamieszek interweniowała Policja)[3], starać się o pomyślne załatwienie czegoś, pośredniczyć w jakiejś sprawie, wstawiać się[4].

Na potrzeby szkoleniowe Milicji Obywatelskiej w latach 70. zaproponowano w literaturze fachowej co najmniej dwie definicje interwencji. Bednarek i Stocki określili interwencję jako szybkie włączenie się policjantów w tok społecznego zdarzenia, naruszającego normy prawa lub zasady współżycia społecznego w celu czynnego przeciwdziałania mu lub wywarcia nań wpływu i przywrócenia stanu poprzedniego[5]. Z kolei Wierny wyjaśnia, że interwencja to przybycie funkcjonariusza Policji na miejsce zdarzenia, podjęcie działań zmierzających do ustalenia charakteru, rodzaju i okoliczności powstałego zdarzenia i przedsięwzięcie czynności przywracających porządek prawny[6].

Interwencja policyjna to sytuacja, w której policjant stosując prawne formy działania, podejmuje reakcję na zdarzenie zagrażające życiu, zdrowiu ludzkiemu, wolności, godności i czci, mieniu lub środowisku naturalnemu (a także godzące w normy współżycia społecznego) w celu przeciwdziałania jego (zdarzenia) negatywnym skutkom.

W czasie interwencji najistotniejszym elementem jest korzystanie przez policjantów z ich ustawowych uprawnień w celu przeciwdziałania naruszeniom norm prawnych. Wynika z tego, że czynność „prewencyjnego" legitymowania jest interwencją jedynie wtedy, gdy idzie w parze z pouczeniem, nałożeniem mandatu karnego lub zatrzymaniem osoby na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa.

Wobec powyższego interwencja policyjna to działanie, podczas którego:

1. dochodzi lub może dojść do naruszenia normy prawnej lub zasady współżycia społecznego,
2. policjanci muszą oddziaływać prewencyjnie lub represyjnie (przeciwdziałają lub zapobiegają eskalacji wydarzeń, lub starają się zminimalizować ich następstwa),
3. policjanci korzystają ze swoich ustawowych uprawnień,
4. policjanci swoim działaniem wpływają na zachowania (decyzje) uczestników interwencji.

Policjanci zobowiązani są do podjęcia interwencji, gdy zagrożenia (zdarzenia) już wystąpiły albo istnieje duże prawdopodobieństwo ich wystąpienia.

Interwencje domowe

Interwencja domowa to czynności policjantów podejmowane w przypadku awantur, nieporozumień rodzinnych i sąsiedzkich, zdarzeń występujących w melinach. Cechą wspólną jest pojęcie domu, mieszkania lub lokalu mieszkalnego.

Specyfika zagrożeń występujących podczas interwencji domowej polega na:

1. trudności w dotarciu do sedna problemu, złożoności przyczyn,
2. możliwości eskalacji zagrożeń (od awantury domowej do zdarzenia o charakterze terrorystycznym),
3. ingerowaniu w delikatną materię stosunków rodzinnych lub sąsiedzkich,
4. realnym zagrożeniu życia wynikającym z niekorzystnej „topografii" mieszkania, możliwości użycia noży, wrzątku, elektrycznego sprzętu domowego,
5. trudności w stosowaniu zasad wzajemnej, aktywnej asekuracji.

Zasady przeprowadzania interwencji domowych to:

1. ostrożne zbliżanie się do mieszkania, zajęcie odpowiedniej pozycji (stanąć z boku drzwi),
2. zdobycie maksymalnej ilości informacji (źródła: dyżurny, rozpytanie sąsiadów, podsłuchanie odgłosów),
3. unikanie zaglądania przez dziurki od klucza, wizjery, niewkładanie rąk w uchylone drzwi,
4. szybkie wejście do pomieszczenia, stały kontakt z partnerem (nie wolno się rozdzielać),
5. szybkie ustalenie liczby osób znajdujących się wewnątrz, ich nastawienia, możliwości zagrożenia,
6. wyeliminowanie możliwości użycia niebezpiecznych przedmiotów (broń, nóż, sprzęt kuchenny itp.).

Z danych statystycznych i doświadczenia jednoznacznie wynika, że głównym powodem podejmowania interwencji domowych jest przemoc w rodzinie.

Zasady przeprowadzania interwencji domowych związanych z przemocą

Policjant podejmuje i przeprowadza interwencję domową na podstawie zawiadomienia, wezwania lub własnych ustaleń świadczących o istniejącej przemocy w rodzinie lub uzasadniających podejrzenie przemocy oraz uznania konieczności udzielenia pomocy jej ofiarom.

Przemoc w rodzinie jest to jakiekolwiek nadużycie siły lub władzy pomiędzy aktualnymi lub poprzednimi partnerami w rodzinie, gdziekolwiek i kiedykolwiek się one zdarzą. Zawiera wszystkie aspekty fizycznego, seksualnego i emocjonalnego nadużycia siły i władzy, poczynając od gróźb i agresywnych zachowań, poprzez spowodowanie szkód fizycznych lub materialnych, do trwałego uszkodzenia ciała czy spowodowania śmierci. Pojęcie przemocy w rodzinie zostało zdefiniowane w art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie[7].

S.Czarniak

Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w art. 2 pkt 1 ustawy, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Podczas przeprowadzania interwencji wobec przemocy w rodzinie policjant ma obowiązek:

1. udzielić osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielić pierwszej pomocy,
2. zorganizować niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
3. podjąć, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
4. przeprowadzić, o ile jest to możliwe, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wezwać osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,
5. przeprowadzić na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
6. podjąć działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składać systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą.

Każda przemoc wymaga prawidłowej reakcji ze strony policjanta, w przeciwnym razie będzie się rozwijała, wzmacniała i eskalowała, skutkując działaniami, które w konsekwencji mogą doprowadzić do śmierci osoby doznającej przemocy.

Od postawy policjanta, często pierwszej osoby, do której ofiara przemocy zwraca się o pomoc, zależeć będzie, czy zacznie ona poszukiwać wsparcia i możliwości wyjścia z przemocy. Dlatego ważne jest, aby funkcjonariusz Policji rozpoznawał sytuacje przemocy domowej, jej formy, dynamikę i skutki w codziennym funkcjonowaniu sprawcy i ofiary. Konieczność wypełnienia „Niebieskiej Karty A" i pozostawienia „Niebieskiej Karty B" ma stać się narzędziem motywującym osobę doznającą przemocy do skorzystania z pomocy, a nie ma być rutynową formalnością[8].

Wiele osób krzywdzonych ukrywa swoje cierpienie przez lata – z lęku przed sprawcą, z poczucia winy za zaistniałą sytuację, ze wstydu przed oceną znajomych, rodziny, sąsiadów. Często są to osoby, które doświadczyły wtórnej wiktymizacji ze strony osób, do których zwróciły się o pomoc, dlatego każdy policjant podczas interwencji powinien mieć na uwadze zasady postępowania określone w § 9 „Zasad etyki zawodowej policjanta"[9]:

„W trakcie wykonywania czynności służbowych policjant powinien zachować szczególną wrażliwość i takt w stosunku do ofiar przestępstwa lub innego zdarzenia, udzielać im możliwie wszechstronnej pomocy, a także dbać o zachowanie dyskrecji".

Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty" następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta" w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie[10].

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się na podstawie procedury „Niebieskie Karty" i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie[11]. Procedura ta obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie[12].

Biorąc pod uwagę różne kryteria, wyróżniamy kilka rodzajów interwencji policyjnych. Najbardziej charakterystycznym kryterium ich wyodrębnienia jest

miejsce przeprowadzania interwencji. Sama wiedza o miejscu niesie pewną ilość informacji o spodziewanych trudnościach i zagrożeniach. Uważam, że podejmując interwencję domową, interweniujący policjant ma zdecydowanie większą przewagę nad sytuacją, niż wtedy gdy podejmuje interwencję w innym miejscu, ponieważ często wie, wobec kogo podejmuje czynności. Personalne zwrócenie się do osoby eliminuje jej anonimowość, a to z punktu psychologicznego jest bardzo dużym atutem, który należy umiejętnie wykorzystać.

Bibliografia

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

Rozporządzenie Rady *Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta"* (Dz.U. Nr 209, poz. 1245).

Zarządzenie nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 r. „Zasady etyki zawodowej policjanta" (Dz.Urz. KGP z 2004 r. Nr 1, poz. 3).

Zarządzenie nr 213 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 lutego 2007 r. w sprawie metod i form przygotowania i realizacji zadań Policji w przypadkach zagrożenia życia i zdrowia ludzi lub ich mienia albo bezpieczeństwa i porządku publicznego (Dz.Urz. KGP Nr 5, poz. 49).

Wytyczne nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie sposobu postępowania policjantów podczas realizacji procedury „Niebieskie Karty" (Dz.Urz. KGP Nr 10, poz. 77).

Bednarek W., Stocki Z., *Służba zewnętrzna – zasady, formy i koordynacja służby prewencyjnej*, Warszawa 1974.

Hanak A., *Policjant wobec przemocy domowej – obszary trudności w sytuacji pomagania*, „Przegląd Prewencyjny" 2009, nr 1.

Łagoda K., Część R., *Vademecum interwencji policyjnych*, Szczytno 2012.

Nowy słownik języka polskiego, Warszawa 2002.

Słownik wyrazów obcych, Warszawa 2002.

Służyć i chronić. Wskazówki do procesu kształtowania pożądanych postaw i zachowań w toku szkolenia zawodowego podstawowego, KGP, Warszawa 2011.

Wierny Z., *Interwencje funkcjonariuszy MO*, Warszawa 1972.

Lexpolonica, system informacji prawnej.

www.ifp.pl [dostęp: 10.01.2014 r.].

www.kgpsp.gov.pl [dostęp: 10.01.2014 r.].

www.kgp.gov.pl [dostęp: 10.01.2014 r.].

www.msw.gov.pl [dostęp: 10.01.2014 r.].

www.policja.pl [dostęp: 10.01.2014 r.].

www.sejm.pl [dostęp: 10.01.2014 r.].

---

[1] *Nowy słownik języka polskiego*, Warszawa 2002, s. 278.

[2] *Zarządzenie nr 213 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 lutego 2007 r. w sprawie metod i form przygotowania i realizacji zadań Policji w przypadkach zagrożenia życia i zdrowia ludzi lub ich mienia albo bezpieczeństwa i porządku publicznego* (Dz.Urz. KGP Nr 5, poz. 49), § 2 pkt 7.

[3] *Nowy słownik języka polskiego…*, dz. cyt., s. 278.

[4] *Słownik wyrazów obcych*, Warszawa 2002, s. 484.

[5] W. Bednarek, Z. Stocki, *Służba zewnętrzna – zasady, formy i koordynacja służby prewencyjnej*, Warszawa 1974, s. 34.

[6] Z. Wierny, *Interwencje funkcjonariuszy MO*, Warszawa 1972, s. 7.

[7] *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.), art. 2 pkt 2.

[8] A. Hanak, *Policjant wobec przemocy domowej – obszary trudności w sytuacji pomagania*, „Przegląd Prewencyjny" 2009, nr 1, s. 29.

[9] *Zarządzenie nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 r. „Zasady etyki zawodowej policjanta"* (Dz.Urz. KGP z 2004 r. Nr 1, poz. 3).

[10] *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie…*, dz. cyt., art. 9d ust. 4.

[11] Tamże, art. 9d ust. 1.

[12] Tamże, art. 9d ust. 2.

UŻYCIE BRONI PALNEJ PRZEZ PODODDZIAŁY ZWARTE POLICJI W ŚWIETLE *USTAWY Z DNIA 24 MAJA 2013 R. O ŚRODKACH PRZYMUSU BEZPOŚREDNIEGO I BRONI PALNEJ*

Ryszard Jakubowski

Oddział Policji zwartym kordonem otoczył budynek sądu. Obiekt został odblokowany po kilkudniowej okupacji prowadzonej przez niezadowolonych pracowników. Z gmachu wyprowadzani są ostatni zatrzymani. Wokół budynku zgromadził się spory tłum. Atmosfera jest coraz bardziej napięta. Pod adresem policjantów zgromadzeni ludzie wykrzykują wyzwiska. Tłum staje się coraz bardziej agresywny. W kierunku funkcjonariuszy zaczynają lecieć kamienie. Po chwili słychać pierwsze eksplozje. To już nie kamienie! To granaty i prawdopodobnie ładunki wybuchowe domowej roboty! Po stronie funkcjonariuszy padają pierwsi ranni. W sumie 28 polskich policjantów…

Opisana sytuacja wydarzyła się w rzeczywistości. W r. 2008 w Mitrovicy funkcjonariusze Jednostki Specjalnej Polskiej Policji – pełniący wówczas służbę w ramach misji UNMiK (Misja Tymczasowej Administracji Organizacji Narodów Zjednoczonych) w Kosowie – zostali zakatowani przez kilkuset Serbów okupujących budynek sądu ONZ w tym mieście. Ta tragiczna sytuacja miała miejsce poza granicami Polski, w regionie objętym wojną domową, ale czy coś takiego mogłoby się zdarzyć w naszym kraju? Myślę, iż w dobie zagrożeń związanych z globalnym terroryzmem, odradzających się tu i ówdzie nacjonalizmów oraz szalejących kibiców piłkarskich nie jest to scenariusz całkowitego science fiction.

W dniu 5 czerwca 2013 r. weszła w życie *Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej*[1], która w sposób komplementarny uregulowała problematykę stosowania przymusu bezpośredniego przez wszystkie formacje odpowiedzialne za bezpieczeństwo i porządek publiczny w naszym kraju. Wspomniany akt prawny wprowadził sporo zmian, m.in. w zakresie możliwości użycia broni palnej przez poddziały zwarte Policji.

W poprzednim stanie prawnym użycie broni palnej w działaniach oddziałów i poddziałów Policji było legitymowane przez art. 17 *Ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji*[2] oraz w wydanym na jego podstawie *Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 19 lipca 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu postępowania przy użyciu broni palnej przez policjantów oraz zasad użycia broni palnej przez oddziały i pododdziały zwarte Policji*[3]. Przywołane regulacje prawne dopuszczały możliwość użycia broni palnej przez tego rodzaju formacje policyjne. Oddanie strzałów mogło wówczas nastąpić wyłącznie na rozkaz dowódcy oddziału, który mógł go wydać dopiero po uprzednim uzyskaniu zgody właściwego komendanta wojewódzkiego Policji lub komendanta głównego Policji. W sytuacji, gdyby wszelka zwłoka w działaniu groziła bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia ludzkiego, taką decyzję dowódca miał prawo podjąć samodzielnie. Bezpośrednio przed wydaniem rozkazu użycia broni palnej obowiązkiem dowodzącego było:

1. wezwać zgromadzonych do zachowania zgodnego z prawem, a zwłaszcza porzucenia broni lub niebezpiecznych narzędzi oraz zaniechania bezprawnych działań lub stosowania przemocy,

S.Czarniak

2. zagrozić użyciem broni palnej,
3. wydać rozkaz oddania strzałów ostrzegawczych (salw ostrzegawczych) w bezpiecznym kierunku.

Od tych obowiązków dowódca pododdziału mógł odstąpić jedynie w sytuacji, gdy wszelka zwłoka w użyciu broni palnej groziłaby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia ludzkiego. Przerwanie użycia broni przez oddział Policji następowało na rozkaz dowódcy natychmiast po osiągnięciu zamierzonego celu. W przypadku rozproszenia oddziału policjant, który utracił możliwość nawiązania kontaktu z dowódcą, mógł użyć broni palnej na zasadach ogólnych.

Z pewnością istnienie w naszym kraju – tak boleśnie doświadczonym jarzmem systemów totalitarnych – potencjalnych, prawnych możliwości strzelania przez oddziały Policji może mieć pejoratywne konotacje historyczne. Jednak w sytuacji, gdyby policjanci byli zmuszeni przeciwdziałać zdarzeniom, takim jak te z kosowskiej Mitrovicy, to możliwość użycia broni przez pododdział zwarty miałaby bardzo racjonalne uzasadnienie.

Nowa ustawa o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej uprawnienia Policji w tym zakresie mocno jednak ograniczyła. Normodawca wprowadził ustawową definicję pojęcia „pododdział zwarty".

Pododdział zwarty jest to – zgodnie z art. 4 ust. 5 nowej ustawy – zorganizowana, jednolicie dowodzona grupa funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Służby Więziennej lub żołnierzy Żandarmerii Wojskowej, wykonująca działania prewencyjne w razie zagrożenia lub zakłócenia bezpieczeństwa albo porządku publicznego.

Ponadto zastosował dość nietypowy zabieg legislacyjny oparty na swoistej enumeracji negatywnej. W art. 46 ust. 1 ustawy został wprost zawarty zapis, iż **broń palna nie może być użyta lub wykorzystana przez pododdział zwarty**. Taka redakcja artykułu pozbawia oddziały i poddziały Policji jakichkolwiek prawnych możliwości zastosowania broni palnej w sytuacjach radykalnych zagrożeń. Obejmuje nie tylko użycie broni, a więc oddanie strzału w kierunku osoby z zastosowaniem amunicji penetracyjnej, ale również wykorzystanie broni, czyli strzelanie w kierunku zwierzęcia, przedmiotu lub w innym kierunku niestwarzającym zagrożenia dla osoby.

Od tego generalnego zakazu przewidziano wprawdzie jeden wyjątek. W sytuacji zagrażającej życiu lub zdrowiu policjanta lub innej osoby funkcjonariusz wchodzący w skład pododdziału może użyć lub wykorzystać broń palną na zasadach ogólnych, a więc tak jakby działał indywidualnie[4]. Problem polega jednak na tym, iż policjanci kierowani do działań w ramach pododdziału zwartego nie posiadają swojego indywidualnego uzbrojenia. Taka zasada nie wynika expressis verbis z żadnych przepisów służbowych, ale z przesłanek czysto praktycznych. Przede wszystkim policjanci w takich sytuacjach występują w specjalistycznym sprzęcie ochrony osobistej (kaski, tarcze, kamizelki, ochraniacze, rękawice). Ten rodzaj wyposażenia nie jest kompatybilny ze standardową kaburą mieszczącą pistolet służbowy. Nawet gdyby policjant korzystał z bardziej profesjonalnego wyposażenia (np. kabury z panelem udowym), to i tak próba ewentualnego dobycia broni dłonią „uzbrojoną" w rękawicę przeciwuderzeniową z pewnością byłaby wyczynem niemal ekwilibrystycznym. Również w tego rodzaju działaniach istnieje bardzo duże ryzyko utraty broni przez policjanta. W zamieszaniu związanym z koniecznością fizycznego usuwania agresywnego tłumu bardzo łatwo taką sytuację sobie wyobrazić (np. ktoś z tłumu wyszarpuje policjantowi broń z kabury). W praktyce na posiadanie przy sobie swojego indywidualnego uzbrojenia mógłby zdecydować się jedynie dowódca oddziału, który – co do zasady – nie powinien brać bezpośredniego udziału w działaniach przywracających porządek publiczny. Ponadto ustawodawca możliwość użycia lub wykorzystania broni przez takiego policjanta ograniczył do sytuacji związanych z zagrożeniem życia lub zdrowia ludzkiego. Oznacza to, iż nawet gdyby dowódca pododdziału posiadał broń palną, to prawo posłużenia się tym środkiem przymusu miałby tylko w niektórych przypadkach, sformułowanych enumeratywnie w art. 45 i 47 ustawy! W związku z tym praktyczne implikacje zapisu art. 46 ust. 2 ustawy są takie, iż dają jedynie hipotetyczne możliwości użycia lub wykorzystania broni palnej w przypadkach zagrożeń, z jakimi potencjalnie mogą mieć do czynienia policjanci działający w ramach pododdziałów zwartych. W jednej ze swoich wypowiedzi wiceminister Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Piotr Stachańczyk podkreślił, iż „Rząd zrezygnował z tych przepisów, bo uważa, że w demokratycznym państwie nie ma miejsca na to, by – z wyłączeniem sytuacji wyjątkowych – władza strzelała do obywateli"[5]. Policja z pewnością dysponuje bardzo szerokim wachlarzem innych środków przymusu bezpośredniego pozwalających na opanowanie sytuacji kryzysowych, bez uciekania się do środków ostatecznych. Jednak czy w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia policjanci działający w ramach struktury zwartej powinni mieć prawnie ograniczoną możliwość obrony swojego życia lub zdrowia? Osobiście uważam, iż wprowadzone rozwiązania ustawowe w tym zakresie są niekonstytucyjne i mogą mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo stróżów prawa. Pozostaje mieć tylko nadzieję, iż w obecnej i przyszłej historii naszego kraju polska Policja nigdy nie będzie musiała przeciwdziałać takim zdarzeniom jak te, które miały miejsce w Kosowie.

Prawo użycia broni palnej przez funkcjonariuszy publicznych z pewnością odgrywa bardzo istotną rolę w utrzymaniu bezpieczeństwa i porządku publicznego. Z jednej strony obywatele oczekują skutecznej ochrony od organów i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, ale z drugiej obawiają się nadmiernych uprawnień tych podmiotów. Nowa ustawa o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej z pewnością jest próbą znalezienia społecznego kompromisu między tymi odmiennymi oczekiwaniami społecznymi. Jednak pewne rozwiązania w niej przyjęte zbyt mocno ograniczyły uprawnienia Policji. Przykładem takiej sytuacji jest z pewnością pozbawienie pododdziałów zwartych Policji potencjalnych możliwości użycia broni palnej.

[1] Dz.U. z 2013 r., poz. 628.

[2] Dz.U. Nr 30, poz. 179 z późn. zm.

[3] Dz.U. Nr 135, poz. 1132.

[4] Zob. art. 46 ust. 2 *Ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej* (Dz.U. z 2013 r., poz. 628).

[5] *Posłowie jeszcze poprawiają ustawę o środkach przymusu*, Polska Agencja Prasowa, www.lex.pl [dostęp: 10.01.2014 r.].

W środkach masowego przekazu można spotkać informacje, że kierowca chcąc uniknąć kontroli drogowej przeprowadzanej przez policjantów, usiłował przejechać jednego z policjantów albo kierowca będący sprawcą przestępstwa chcąc uniknąć zatrzymania, próbował staranować policyjny radiowóz, w którym znajdowali się policjanci. Działanie takich osób prokurator najczęściej kwalifikuje jako czynną napaść na funkcjonariusza z użyciem niebezpiecznego przedmiotu – w tym przypadku samochodu. Daje to nam, policjantom, pewność, że prawo stoi po naszej stronie i chroni nas przed przestępcami. Jednak czy zawsze dobieramy odpowiednią taktykę działania podczas interwencji? Czy przy nieodpowiednim doborze taktyki sami nie narażamy się na działania przestępców przeciwko nam? Czy zawsze sąd uznaje tego typu zachowania przestępcy jako czynną napaść?

SAMOCHODEM W POLICJANTA

OKIEM EKSPERTA TAKTYKI I TECHNIK INTERWENCJI

Przemysław Osadowski

12 marca 2013 r. w godz. 18.00–2.00 st. sierż. XY wspólnie z post. YZ z PP w C pełnili służbę patrolową w patrolu zmotoryzowanym. Około godz. 20.10 patrolując rejon działek letniskowych, zauważyli pojazd osobowy marki Opel Astra, który stał w lesie w pobliżu jednej z działek. Pojazd miał włączone światła mijania, uruchomiony silnik, a w pobliżu stało dwóch mężczyzn. Policjanci mieli informację, że w przeszłości dokonywano na tym terenie włamań do budynków, w związku z czym skierowali się w stronę podejrzanego pojazdu. Na widok świateł pojazdu policyjnego mężczyźni stojący przy samochodzie natychmiast do niego wsiedli i szybko zaczęli się oddalać. Policjanci kierujący się w stronę działki letniskowej i oddalającego się samochodu, przejeżdżając obok bramy wjazdowej na posesję, stwierdzili, że jest otwarta, a była zamknięta, gdy patrolowali ten teren wcześniej. Dało to im uzasadnione podejrzenie, że w oddalającym się pojeździe są sprawcy włamania, dlatego też podjęli pościg, natychmiast włączając w pojeździe służbowym sygnały świetlne i dźwiękowe.

Podczas pościgu policjanci kilkukrotnie próbowali zrównać się z uciekającym pojazdem i latarką z czerwonym światłem dawali sygnał do zatrzymania. Reakcja kierowcy opla za każdym razem była taka sama: zajeżdżał drogę pojazdowi policyjnemu, zmuszając go do zjechania na pobocze. Policjant kierujący pojazdem cały czas starał się zachować odpowiednią, bezpieczną dla pojazdu służbowego odległość od ściganego. Natomiast kierowca ściganego pojazdu za każdym razem, widząc, jak zmotoryzowany patrol zbliżał się do niego, hamował, przyśpieszał i odbijał w sposób kontrolowany na boki, chcąc swoim postępowaniem doprowadzić do wykluczenia zmotoryzowanego patrolu z jezdni.

Podczas pościgu policjanci nawiązali kontakt z dyżurnym KPP w P, przedstawili mu całe zdarzenie i poprosili o wsparcie.

Po kilkunastokilometrowym pościgu opel astra zatrzymał się na jednej z posesji w miejscowości N. Kierowca i pasażer wybiegli z pojazdu i zaczęli uciekać w kierunku pobliskiego lasu. Obaj trzymali w dłoni przedmioty przypominające z daleka rurkę lub pałkę o długości około 50 cm.

Policjant kierujący samochodem służbowym zatrzymując się, tak ustawił pojazd, aby jego światła były skierowane na uciekających mężczyzn. Obaj policjanci podjęli bezpośredni pościg pieszy za uciekającymi – każdy biegł za jednym z uciekających. Po 200-metrowym pościgu funkcjonariusze jednocześnie rozpoczęli procedurę czynności przed użyciem broni palnej. Każdy z nich krzyknął „Stój – Policja!". Gdy to nie poskutkowało, kontynuowali procedurę czynności przed użyciem broni palnej, krzycząc „Stój – bo strzelam!". Zgodnie z kolejnym elementem procedury oddali strzały ostrzegawcze w bezpiecznym kierunku: jeden z policjantów oddał trzy, drugi jeden strzał ostrzegawczy. Niestety, nie powstrzymało to mężczyzn przed dalszą ucieczką. Wbiegli oni w zarośla i zniknęli policjantom z zasięgu wzroku. Wówczas policjanci zaprzestali pościgu. Odwracając się do pozostawionego pojazdu służbowego, zauważyli, że przy ściganym pojeździe pojawiło się dwóch innych mężczyzn. W tym momencie zawrócili i podjęli czynności zatrzymania tych mężczyzn, wydając głośno polecenia „Policja – zatrzymaj się!", „Stój – Policja!" oraz polecenie do położenia się na ziemi do postawy umożliwiającej założenie kajdanek.

W trakcie zakładania kajdanek na miejsce zdarzenia przyjechał wezwany wcześniej patrol, który zabrał zatrzymanych do najbliższej jednostki Policji. W toku późniejszego postępowania mężczyźni zostali uznani za współsprawców przestępstwa – kradzieży z włamaniem.

Na miejscu interwencji zabezpieczono teren, dowody, ustalono świadków zdarzenia oraz wezwano grupę operacyjno-procesową. W wyniku postępowania wyjaśniającego, prowadzonego przez jednostkę macierzystą, czynności przeprowadzone przez policjantów na miejscu interwencji, związane z użyciem środków przymusu bezpośredniego oraz oddaniem strzałów ostrzegawczych uznano za prawidłowe.

Do zdarzenia doszło przed wprowadzeniem *Ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej*, z tego też powodu niektóre, poniżej przedstawione wnioski mają formę porównania ówczesnych przepisów prawa z obowiązującymi obecnie.

Wnioski

Po przeanalizowaniu sprawozdania z przeprowadzanego postępowania wyjaśniającego, zapisów w notatnikach obu policjantów, protokołu przesłuchania funkcjonariuszy, którzy podjęli czynności przed użyciem broni palnej, należy stwierdzić, że:

1. Policjanci interwencję rozpoczęli od użycia sygnałów do zatrzymania pojazdów, tj.: sygnałów świetlnych poprzedzonych sygnałem dźwiękowym, co jest zgodne z § 2 ust. 4 i ust. 8 *Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lipca 2008 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego*. Ze względu na dynamikę i miejsce interwencji policjanci nie mogli podać sygnałów latarką ze światłem czerwonym (zob. § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia).
2. W braku reakcji kierującego ściganym pojazdem policjanci zachowując wszystkie obowiązujące procedury, przeszli do bezpośredniego pościgu za samochodem, co jest zgodne z § 5 pkt 1, § 6 pkt 1a i § 7 *Zarządzenia nr 1355 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie metod i form organizowania i prowadzenia przez Policję pościgów i zorganizowanych działań pościgowych.*
3. Podczas pościgu kierowca ściganego pojazdu wielokrotnie hamował, przyspieszał oraz zajeżdżał drogę patrolowi zmotoryzowanemu. Z takiego zachowania można domniemywać, iż sprawcom chodziło o wykluczenie pojazdu ścigającego, zmuszenie go do zjechania poza pobocze drogi w celu uniknięcia zderzenia, a tym samym jego unieruchomienie, np. przez zjazd do rowu czy też uderzenie w drzewo. utrzymanie bezpiecznej odległości od ściganych, dostosowanie do warunków na drodze, asekuracyjne zachowanie policjanta kierującego pojazdem na drodze są zgodne z § 8 pkt 3 i 5 ww. zarządzenia, gdzie jest wskazane, że policjanci prowadzący pościg mają kierować się zasadą unikania narażania się na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub doznania uszczerbku na zdrowiu.
4. Natomiast kilkakrotne podjeżdżanie do ściganego pojazdu w celu zatrzymania go poprzez podanie sygnału latarką ze światłem czerwonym uważam za błędne. W takim przypadku po pierwszej nieudanej próbie zatrzymania uciekającego pojazdu należało kolejną próbę podjąć:
   a) przy wykorzystaniu naturalnych warunków ruchu, co jest zgodne z § 16 pkt 1 *Wytycznych nr 1 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie ochrony bezpieczeństwa osobistego policjantów oraz osób postronnych podczas zatrzymywania osób poruszających się pojazdami*, albo
   b) za pomocą posterunku blokadowego, co jest zgodne z § 5 pkt 2 zarządzenia nr 1355.
5. Obecny stan prawny pozwoliłby policjantom na wykorzystanie broni palnej w stosunku do pojazdu sprawców w przypadku konieczności zatrzymania pojazdu, ponieważ zachowanie kierowcy pojazdu ściganego zagrażało życiu i zdrowiu policjantów – niebezpieczne próby wykluczenia pojazdu policyjnego z pościgu, co jest zgodne z art. 47 pkt 1 *ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.* Poprzednie przepisy prawne dotyczące użycia broni palnej nie pozwalały na wykorzystanie broni palnej w takiej sytuacji.
6. Niejasną jest sprawa, czy pojazd można traktować jako niebezpieczne narzędzie zgodnie z art. 223 § 1 k.k. i używać broni palnej w stosunku do osoby, która kierując pojazdem, zagrażałaby życiu lub zdrowiu policjantów. Wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy z dnia 31 stycznia 2013 r., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2003 r. i wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 17 lipca 2003 r. wskazują, że istnieje taka możliwość, lecz jest to bardzo trudne do udowodnienia zarówno przez policjantów, jak i prokuratora. Muszą oni wykazać bezsprzecznie, że czyn osoby był popełniony wyłącznie z zamiarem bezpośrednim. Oznacza to, że sprawca chce go popełnić w celu wyrządzenia krzywdy

Opisany przykład pokazuje reakcję policjantów i podjęte przez nich decyzje co do taktyki działania. Mimo końcowego sukcesu nie ustrzegli się błędów, które w ostateczności mogły ich kosztować bardzo dużo.

DrabikPany / Foter / (CC BY 2.0)

fizycznej funkcjonariuszowi publicznemu. Sąd Najwyższy interpretuje to w sposób następujący: „Sprawca, który dokonując czynnej napaści na funkcjonariusza publicznego (…), używa samochodu w sposób stanowiący poważne zagrożenie dla ich życia lub zdrowia, nie wypełnia swoim działaniem znamion przestępstwa z art. 223 k.k. Zachowanie takiego sprawcy należy rozpatrywać, w zależności od okoliczności czynu, w granicach zagrożenia ustawowego przewidzianego dla podstawowego typu przestępstwa określonego w art. 222 § 1 k.k. lub 224 k.k.". Uzasadniając swoje stanowisko, Sąd Najwyższy wskazał m.in., że „twierdzenie, iż samochód ze swej istoty jest tak samo niebezpieczny dla człowieka jak nóż lub broń palna, nie ma nic wspólnego z prawidłową wykładnią kodeksowego pojęcia »inny niebezpieczny przedmiot«. Zawiera ono bowiem założenie, że każdy przedmiot, zdolny w ogóle do spowodowania niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia człowieka, w trakcie korzystania z niego, jest innym, podobnym do noża czy broni palnej przedmiotem i w istocie prowadzi do uznania kryterium »sposobu użycia« jako jedynego wyznaczającego katalog takich przedmiotów. Katalog tak rozumianych »przedmiotów niebezpiecznych« byłby niezwykle szeroki i do nich zaliczyć dałoby się in concreto nawet deskę do krojenia chleba czy okulary. A przecież chodzi o to, że nóż i broń palna to przedmioty, które ze względu na właściwości – broń palna z uwagi na zdolność rażenia na odległość, a nóż z uwagi na ostrze – zawsze, nawet zwyczajnie użyte są dla człowieka niebezpieczne. Tymczasem samochód pomyślany został jako środek transportu mający, z założenia, być przedmiotem »bezpiecznym«, a jego rozwiązania konstrukcyjne zmierzają do uczynienia z niego przedmiotu coraz bardziej bezpiecznego dla kierowcy i innych użytkowników ruchu drogowego. Nie może być zatem zaliczony do przedmiotów podobnie niebezpiecznych jak broń palna lub nóż, w rozumieniu art. 280 § 2 k.k. lub 223 k.k.".

7. Prawidłowość dobranej przez policjantów taktyki działania po zatrzymaniu się ściganego pojazdu i dalszej pieszej ucieczki sprawców nie jest w pełni prawidłowa, mianowicie:
8. Każdy z policjantów podejmuje pościg za sprawcą, który znajduje się w bliższej odległości od niego, co w gruncie rzeczy doprowadza do braku wzajemnej asekuracji – nie jest to zgodne z § 8 pkt 6 i § 9 zarządzenia nr 1355 komendanta głównego Policji i trzeba uznać to za błąd taktyczny.
9. Można mieć wątpliwości co do oddania przez policjantów znacznej liczby strzałów ostrzegawczych. Jeden z policjantów oddał trzy strzały ostrzegawcze, pozbawiając się tym samym trzech nabojów – można byłoby to uznać za błąd taktyczny. Jednak inaczej można to interpretować z punktu widzenia czynności przed użyciem broni palnej: każdy z policjantów widział u sprawcy niebezpieczne narzędzie, ponadto większa liczba strzałów ostrzegawczych miała zdezorientować mężczyzn i spowodować zaprzestanie ucieczki, co pozwoliłoby na ich zatrzymanie – było to zgodne z art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy o Policji, a obecnie byłoby zgodne z art. 45 pkt 3 lit. a *Ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej*.
10. Policjanci przerwali pościg pieszy ze względu na brak szybkości i ciągłości działania oraz możliwości systematycznego rozpoznania – ta sytuacja mogłaby doprowadzić do narażenia ich na bezpośrednie niebezpieczeństwo – jest to zgodne z § 8 zarządzenia nr 1355.
11. Po powrocie do miejsca pozostawienia pojazdów funkcjonariusze zatrzymali dwóch innych mężczyzn, którzy wysiedli z pojazdu marki Opel Astra, okazali się oni pasażerami, a w późniejszym śledztwie współsprawcami kradzieży z włamaniem. Błąd taktyczny, który wynikł z podjęcia przez funkcjonariuszy bezpośredniego pościgu pieszego za sprawcami bez wcześniejszego szybkiego sprawdzenia pojazdu, w którym de facto jechało czterech sprawców, a nie dwóch, jak domniemali na początku funkcjonariusze, mógł ich kosztować życie – takie postępowanie nie jest zgodne z § 18 pkt 8 ww. wytycznych.
12. Natomiast policjanci ustawili tak pojazd służbowy, aby oświetlał pojazd sprawców i ich drogę ucieczki, co należy uznać za prawidłowość, bo jest to zgodne z § 17 wytycznych nr 1 komendanta głównego Policji.

„Tylko ten nie popełnia błędów, kto nic nie robi".
Napoleon Bonaparte

Nie jesteśmy w stanie ustrzec się od błędów w trakcie przeprowadzanych interwencji, ale możemy ograniczyć ich liczbę. Jednym z warunków ograniczenia liczby błędów na pewno jest doskonalenie się policjantów na kursach specjalistycznych bądź też na zajęciach organizowanych w ramach lokalnego doskonalenia zawodowego dotyczących w szczególności taktyki i technik interwencji. Kierownicy jednostek terenowych Policji powinni zadbać nie tylko o to, żeby policjant mógł się szkolić, ale również o to, żeby szkolenia były systematyczne i częste.

Akty prawne

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58 z późn. zm.).
Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz.U. z 2013 r., poz. 628).
Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lipca 2008 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego (Dz.U. Nr 132, poz. 841).
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 lipca 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobów postępowania przy użyciu broni palnej przez policjantów oraz zasady użycia broni palnej przez oddziały i pododdziały zwarte Policji (Dz.U. Nr 135, poz. 1132 z późn. zm.). - ***uchylone***
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 września 1990 r. w sprawie określania przypadków oraz warunków i sposobów użycia przez policjantów środków przymusu bezpośredniego (Dz.U. Nr 70, poz. 410 z późn. zm.). - ***uchylone***
Zarządzenie nr 1355 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie metod i form organizowania i prowadzenia przez Policję pościgów i zorganizowanych działań pościgowych (Dz. Urz. KGP z 2008 r. Nr 1, poz. 1).
Wytyczne nr 1 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie ochrony bezpieczeństwa osobistego policjantów oraz osób postronnych podczas zatrzymywania osób poruszających się pojazdami (Dz.Urz. KGP Nr 10, poz. 68).
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2003 r. (V KK 148/02, OSN w SK 2003/1/558, LEX nr 1143690).
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 17 lipca 2003 r. (AKa 161/03, LEX nr 82896).
Wyrok Sądu Okręgowego z dnia 31 stycznia 2013 r. (sygn. akt VIII Ka 1037/12).

P.Kozłowski

OFICER PRASOWY W OGNIU PYTAŃ DZIENNIKARZY

Relacja z miejsca zabójstwa, wypadku drogowego, zorganizowanie konferencji prasowej, wywiad w studiu radiowym, formułowanie komunikatów prasowych – to tylko niektóre z zadań, które postawiliśmy przed oficerami prasowymi na kursie specjalistycznym w zakresie wykonywania działalności prasowo-informacyjnej w Policji.

„Kto mówi, co, do kogo,
w jakich okolicznościach,
przy użyciu jakiego medium,
w jakim celu i z jakim skutkiem".
R. Braddoch

Agnieszka Hanak
Anna Niezabitowska

Kursy dla oficerów prasowych na stałe wpisały się w kalendarz kursów organizowanych w Szkole Policji w Słupsku w ramach doskonalenia zawodowego centralnego. Celem tego typu szkoleń jest przekazanie wiedzy niezbędnej do profesjonalnego wykonywania zadań w zakresie utrzymywania kontaktów i współpracy z przedstawicielami środków masowego przekazu, prowadzenia polityki informacyjnej oraz budowania pozytywnego wizerunku Policji.

W celu wzbogacenia zajęć zaprosiliśmy insp. Dariusza Nowaka, wieloletniego rzecznika prasowego. Z jego doświadczenia i wiedzy mogli skorzystać policjanci wykonujący zadania oficera prasowego. Słuchacze kursu poruszyli wiele sytuacji problemowych, z którymi na co dzień stykają się w trudnej pracy oficera prasowego. Podczas zajęć insp. Dariusz Nowak wskazał główne cele w kontakcie z dziennikarzami – aspekt wizerunkowy, kulturę języka i przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, problemowych.

Zajęcia obfitowały w wiele praktycznych ćwiczeń stwarzających okazję nie tylko obserwacji własnego zachowania, analizy wypowiedzi, ale również umożliwiających uzyskanie informacji zwrotnych od prowadzących zajęcia i pozostałych uczestników grupy. Stwarzało to okazję do inicjowania dyskusji, dzielenia się doświadczeniem, a przede wszystkim wypracowywania różnych form reakcji w sytuacjach problemowych. Praktyczne ćwiczenia pozwoliły – co było szczególnie ważne i wartościowe dla słuchaczy – na indywidualną autorefleksję co do nawykowego sposobu reakcji na pytania trudne, złożone i sugerujące. Zajęcia dotyczące autoprezentacji przed kamerą pozwoliły uczestnikom na określenie ich mocnych i słabych stron, analizę skuteczności przekazu werbalnego i pozawerbalnego, budowanie pozytywnego wizerunku na podstawie wywieranych wrażeń.

Z badań wynika, że ludzie koncentrują się głównie na przekazie niewerbalnym, takim jak mowa ciała i ton głosu – stanowi on aż 93 proc. komunikatu, podczas gdy tylko 7 proc. uzyskiwanych informacji pochodzi z wypowiedzi słownej.

W myśl zasady „jak cię widzą, tak cię piszą" rozmawialiśmy na temat ceremoniału policyjnego, zasad i prawidłowego umundurowania.

Wiele godzin trwały zajęcia dotyczące udzielania wywiadu radiowego na żywo. Skorzystaliśmy z doświadczenia rzecznika prasowego Szkoły Policji w Słupsku, Piotra Kozłowskiego, który przez wiele lat pracował jako dziennikarz. Oficerowie prasowi ćwiczyli pracę głosem, intonację, akcentowanie i frazowanie. Obecna na szkoleniu polonistka Grażyna Szot zwracała uwagę na reguły prawidłowej wypowiedzi, omówiła zasady poprawności języka polskiego w wypowiedziach publicznych i wskazała na różnice między językiem zawodowym a językiem używanym w mediach. Ważnym aspektem w relacjach z dziennikarzami jest przygotowanie się do wywiadu, bo „kto zapomina, by się dobrze przygotować, przygotowuje się, by zostać zapomnianym".

Niezwykle ważnym nośnikiem przekazu we współczesnym świecie jest przekaz telewizyjny, dlatego podczas zajęć oficerowie prasowi uczestniczyli w symulacjach związanych z koniecznością udzielenia informacji na miejscu zdarzenia. Uczestnicy pierwszej edycji szkolenia mieli za zadanie zrelacjonować dziennikarzom, co dzieje się na miejscu wypadku drogowego, w którym kierujący pojazdem

S.Czarniak

poniósł śmierć. Podczas drugiej edycji kursu oficerowie prasowi brali udział w symulacji dotyczącej zabójstwa młodej kobiety, matki dwójki dzieci. W celu urealistycznienia sytuacji obecni byli słuchacze symulujący gapiów kręcących się wokół zdarzenia, komentujących pracę Policji, słowa oficera prasowego. Podkreślić należy, że w ćwiczeniach dotyczących wystąpienia telewizyjnego uczestniczyli dziennikarze radiowi i telewizyjni zaproszeni przez rzecznika prasowego Szkoły Policji, którzy brali czynny udział, zadając pytania, nagrywając wypowiedzi w celu wykorzystania ich do własnych materiałów prasowych. Na podstawie tych zadań grupa pracowała nad regułami prawidłowego wystąpienia przed kamerą, zarówno w zakresie języka i treści wypowiedzi, mowy ciała, jak i sposobów radzenia sobie ze stresem antenowym w trakcie wystąpień.

Rolą oficerów prasowych jest dobranie odpowiednich metod współpracy z dziennikarzami. Policjanci na podstawie autentycznej sytuacji kryzysowej oraz aktualnych materiałów prasowych i filmowych przygotowali i przeprowadzili konferencję prasową, wcielając się w role dziennikarzy, naczelników, komendantów, rzeczników prasowych.

Podsumowując szkolenie: uczestnicy w informacjach zwrotnych podkreślali jako szczególnie cenne praktyczne symulacje prawdopodobnych sytuacji, z którymi mogą zetknąć się w codziennej pracy. Zwracali uwagę na przygotowanie się do wystąpienia, formułowanie komunikatu prasowego, wspólną wymianę doświadczeń, stworzenie bazy rozwiązań, radzenie sobie ze stresem. Obecność insp. Dariusza Nowaka podniosła prestiż kursu, stworzyła okazję do autorefleksji, że i Policja, i dziennikarze mają ten sam, wspólny cel – służenie ludziom.

WSPÓLNY JĘZYK, WSPÓLNY CEL

Wywiad z insp. Dariuszem Nowakiem

P.Kozłowski

Dariusz Nowak - były rzecznik prasowy Komendanta Głównego Policji oraz były rzecznik prasowy Małopolskiej Komendy Policji. Od 1 kwietnia 2014 roku, po przejściu na emeryturę policyjną, zajmuje się kontaktem z mediami w Krakowskiej Delegaturze Najwyższej Izby Kontroli.

■ Który raz gości Pan w Szkole Policji w Słupsku?

Jest to moja druga wizyta w Szkole Policji w Słupsku. Pierwsza miała miejsce w 2005 r., zatem sporo czasu minęło. W 2013 r. zostałem zaproszony na dwie edycje kursu specjalistycznego dla oficerów prasowych w zakresie wykonywania działalności prasowo-informacyjnej w Policji.

■ Pana wizyta w Szkole Policji w Słupsku związana jest ze szkoleniem oficerów prasowych. Jak Pan ocenia ich umiejętności?

Myślę, że poziom słuchaczy kursu jest różny. Wynika to z tego, że niektórzy z nich pracują jako oficerowie prasowi od kilku lat. Wiele zależy od ich doświadczenia zawodowego i życiowego – co mogliśmy zaobserwować podczas praktycznych zajęć. Powiedziałbym, że wszystko dzieje się z czasem. Im policjant bardziej doświadczony i ma większy staż służby, tym jego praca jest lepsza, i to mogliśmy ocenić. Są ludzie świetnie przygotowani, którzy potrafią udzielać informacji dziennikarzom w najtrudniejszych sytuacjach. Niektórzy jeszcze muszą nad swoim warsztatem popracować i najczęściej dotyczy to tych młodych policjantów, którzy dopiero zaczynają swoją pracę przed kamerami.

■ Co jest celem tego typu szkoleń?

Jak każda instytucja mamy kilka takich celów, które są istotne. Pierwszy, a zarazem główny cel to kształtowanie wizerunku Policji. Jak każda firma chcemy być pokazywani w dobrym świetle, aby reprezentowali nas oficerowie prasowi, którzy są przygotowani i potrafią profesjonalnie wypowiadać się przed kamerami. Jesteśmy przecież też taką instytucją, która chce rozmawiać z ludźmi. Mało tego, przekonujemy społeczeństwo do współpracy. Policja uruchamia telefony, mówi „dzwońcie do nas, gdyż jesteśmy instytucją godną zaufania". Dlatego ważne jest, żebyśmy potrafili rozmawiać z ludźmi językiem pozbawionym policyjnego żargonu. Myślę, że społeczeństwo tego od nas oczekuje. Jeżeli nauczymy się zwracać do odbiorców prostym, zrozumiałym językiem, to w efekcie zjednamy sobie ludzi, gdyż zrozumieją, że mówimy jednym, wspólnym głosem. Wiele instytucji wytwarza swój własny, wewnętrzny język – tak jest w przypadku policjantów, ale i lekarzy, prokuratorów, sędziów – najczęściej ten sposób komunikacji powoduje, że odcinamy się jako grupa zawodowa i niepotrzebnie tworzymy bariery. Ktoś, kto jest z zewnątrz mówi: „Ten człowiek wie, co mówi, mówi mądrze, ale tak naprawdę nie wiem, o czym mówi".

Podczas naszego szkolenia oficerów prasowych w Szkole Policji w Słupsku mówimy o tym, że zrozumiałym językiem możemy skutecznie dotrzeć do ludzi. Chcąc to osiągnąć, powinniśmy mówić językiem prostym, ale nie prostackim. I to jest drugi niezmiernie ważny cel szkolenia. I po trzecie, może to zabrzmi górnolotnie, ale naszą rolą jako prowadzących zajęcia jest wpojenie kolegom oficerom pewnego rodzaju misji – niech wiedzą, jak ważnym są ogniwem, jak ważne wykonują zadania, jak ważne ciążą na nich obowiązki. Ich rolą jest pokazanie społeczeństwu, że jesteśmy ludźmi, którzy są dobrymi fachowcami. Policja ma wielu takich fachowców, z którymi warto podjąć współpracę.

P.Kozłowski

Dariusz Nowak
w gronie wykłodowcy i słuchaczy

Czy uważa Pan, że funkcjonowanie etatów oficerów prasowych w komendach powiatowych i miejskich ma sens?

Tak. Byłem jednym z tych, którzy zabiegali o stworzenie takich etatów, w Policji są one od niedawna. Chcieliśmy, żeby oficerowie prasowi byli w komendach powiatowych, gdyż uważam to za niezmiernie ważne. Powiat to tysiące ludzi, których tak naprawdę interesuje, co dzieje się wokół nich, na ich podwórku, w ich mieście. Nie można tego opowiedzieć, pokazać z perspektywy dużego miasta czy województwa. To powinien zrobić ktoś, kto jest ciałem i duszą z tego środowiska. Bo ludzie chcą tych informacji, pragną wiedzieć, czy jest u nich bezpiecznie, jakie są zagrożenia, jak w tej sytuacji mogą sobie poradzić i na co mogą liczyć. Chcą mieć swoją Policję i w taką funkcję wpisują się oficerowie z komend powiatowych i miejskich.

Ma Pan ogromne doświadczenie: przez 18 lat był Pan rzecznikiem prasowym małopolskiej Policji, dwa razy rzecznikiem komendanta głównego. Jaka jest Pana rola w szkoleniu?

Tak, jak panie wspomniały, byłem rzecznikiem prasowym 18 lat. Zostałem zaproszony do Szkoły Policji w Słupsku, która chce skorzystać z mojej wiedzy i doświadczenia podczas praktycznych szkoleń dla oficerów prasowych. Osoba, która przychodzi do Policji, nie bierze pod uwagę, że może być rzecznikiem prasowym. Sam wiele lat temu przyszedłem do Policji z myślą, że będę ścigał przestępców, co zresztą robiłem przez dziewięć lat. Zasadzki, pościgi, interwencje to sól pracy policyjnej i to głównie chcą robić policjanci. Natomiast nie myślałem, tak jak pewnie żaden policjant, że będę oficerem prasowym. Dlatego siłą rzeczy w naszym środowisku ludzi znających tematykę pijarowską, kontaktów z mediami, poruszania się w złożonym świecie mediów jest niewielu. Dzisiaj, po latach pracy, po tylu błędach, porażkach, które były moim udziałem, mam odwagę przyjść i przekazać wiedzę swoim młodszym kolegom. Oni we współczesnym świecie mediów nie mogą pozwolić sobie na poważne błędy. Już na samym początku pracy ich warsztat pracy powinien być profesjonalny i dostosowany do środków masowego przekazu, a tym samym do oczekiwań społecznych.

Zauważyłem i jestem zdziwiony, że aż w takim stopniu, jak zresztą same panie widzą, słuchacze kursu chłoną wiedzę, mają dużą potrzebę pytań o wiele praktycznych kwestii dotyczących problemowych sytuacji w kontakcie z dziennikarzami. Uważam, że potrzeba tego typu szkoleń jest ogromna. Wiele podczas szkolenia możemy zrobić, dostarczając praktycznych wskazówek w trakcie ćwiczeń. Każdy dzień może nas zaskoczyć, dlatego uczymy oficerów prasowych przewidywania i profesjonalizmu nawet w najbardziej kryzysowej sytuacji. Sam miałem sytuację, kiedy podczas juwenaliów rozmawiałem na żywo przed kamerą, a student skoczył mi na plecy i musiałem z tego wybrnąć. Oficerowie prasowi też muszą potrafić zachować się w trudnej sytuacji. Stąd tutaj na szkoleniu przygotowaliśmy scenariusze wielu prawdopodobnych sytuacji trudnych, np. osoba przeszkadza oficerowi podczas nagrania, komentuje pracę Policji, dziennikarze zadają pytania nie związane z tematem, osoby postronne narzucają swój sposób myślenia.

Wypowiadanie się osób nieprzygotowanych, nieposiadających doświadczenia w kontakcie z mediami skazane jest na porażkę. To jak strzelanie z pistoletu, w którym nie ma amunicji.

Na co warto, Pana zdaniem, położyć nacisk podczas szkolenia oficerów prasowych?

Myślę, że najważniejszy jest aspekt praktyczny, ćwiczenie i doskonalenie swoich umiejętności. Dlatego też proponujemy konkretne i bardzo realistyczne zadania dotyczące wystąpienia przed kamerami, udzielania wywiadu radiowego, organizowania konferencji prasowej. Możliwość sprawdzenia się w prawdopodobnych sytuacjach może uchronić rzecznika prasowego przed popełnieniem błędu.

Jaka była najtrudniejsza sytuacja, największe wyzwanie w Pana pracy rzecznika prasowego?

Doświadczyłem mnóstwa sytuacji kryzysowych, ale najtrudniejsze były te, które dla mnie, z punktu widzenia człowieka, były dużym przeżyciem emocjonalnym. Pamiętam m.in. śmierć trzyletniej dziewczynki, która, jak się okazało, podczas wizyty u babci utopiła się w Wiśle. Policja i media zaangażowały się w znalezienie tego dziecka. Były różne teorie, że ją porwano, że została uprowadzona. Były to dla nas dwa tygodnie od świtu do nocy wytężonej pracy. Pamiętam moment, kiedy byłem pierwszym człowiekiem, który przyjechał nad Wisłę, zobaczył ciało dziewczynki, i to mam w pamięci. Śmierć tej dziewczynki była dla mnie silnym przeżyciem emocjonalnym. Były też sprawy brutalnych zabójstw. Ale jedna z najważniejszych spraw, którą komentowałem, nie była ani zabójstwem, ani porwaniem, a okazała się wyjątkową, gdyż dosłownie cały świat o niej mówił. Była to kradzież napisu „Arbeit macht frei" z obozu hitlerowskiego w Auschwitz. Nasza praca wymagała zaangażowania i dyspozycyjności przez 24 godziny na dobę, ponieważ dzwonili dziennikarze z Japonii, Australii, Ameryki, Francji, rozmawialiśmy wówczas z całym światem. Było to wyzwanie zarówno logistyczne, jak i techniczne.

Dziękujemy na rozmowę i zapraszamy ponownie do Szkoły Policji w Słupsku.

Dziękuję.

Rozmowę przeprowadziły:
podinsp. Agnieszka Hanak
nadkom. Anna Niezabitowska

RATOWNICTWO TAKTYCZNE DLA OPP

Michał Kurdziel

Oddziały prewencji i samodzielne pododdziały prewencji Policji stanowią odwód centralny komendanta głównego Policji i oprócz codziennych zadań, jakie wykonują na rzecz poprawy bezpieczeństwa obywateli, w każdej chwili mogą zostać zadysponowane do ratowania życia i zdrowia na terenie całego kraju. Dlatego też wyszkolenie ich powinno obejmować wiedzę, jak ratować życie w sytuacji dużego zagrożenia, gdy działanie innych służb ratowniczych będzie niemożliwe, a przybycie policyjnych jednostek specjalnych może być opóźnione.

W dniach 7–8 kwietnia 2014 r. w Szkole Policji w Słupsku odbyły się I Ogólnopolskie Warsztaty z Ratownictwa Taktycznego dla Oddziałów Prewencji Policji. Uczestnikami przedsięwzięcia byli policjanci reprezentujący wszystkie komendy wojewódzkie Policji oraz Komendę Stołeczną Policji.

Główną ideą przedsięwzięcia było przygotowanie policjantów do udzielania pierwszej pomocy w sytuacji zagrożenia, gdy nie jest możliwa szybka pomoc zespołów ratownictwa medycznego z powodu występowania realnego zagrożenia życia (np. ostrzału). Policjanci oddziałów prewencji nieustannie są na służbie. Oprócz tego, że pełnią służbę patrolową, mogą być w każdej chwili wykorzystani w sytuacjach kryzysowych, nie tylko w obrębie swojego województwa, ale również całego kraju. Dodatkowa wiedza nabyta podczas warsztatów może być wykorzystana w przyszłości podczas codziennej służby, np. podczas pościgu, zatrzymywania osób szczególnie niebezpiecznych czy też działań pododdziałów zwartych.

Pierwszą zasadą przypominaną na każdym szkoleniu z zakresu pierwszej pomocy jest ocena/zapewnienie bezpieczeństwa. Funkcjonariusze wykonując codzienne czynności służbowe, narażeni są na agresję fizyczną osób, wobec których wykonują czynności, lub też ratując ludzkie życie, zmuszeni są użyć środków przymusu bezpośredniego, a nawet broni palnej. Policjanci muszą znać bardzo dobrze algorytmy postępowania ratowniczego w przypadkach działań cywilnych (np. wypadki komunikacyjne), ale też w wypadku występowania dużego zagrożenia taktycznego (np. związane z użyciem broni palnej).

Na początku warsztatów przedstawiono krótki zarys historyczny medycyny pola walki oraz omówiono strefy działań ratownictwa taktycznego i elementy procedur ratowniczych. Uwagę skupiono głównie na działaniu w strefie bezpośredniego zagrożenia (tzw. Care Under Fire – pomoc pod ostrzałem), gdy przeciwnik uzbrojony jest w broń palną, a policjant lub inny funkcjonariusz zostaje ranny. Dlatego też w szkoleniu wykorzystano sprzęt medyczny przeznaczony do ratowania osób w środowisku taktycznym.

Warsztaty były realizowane w następujących blokach:

SAMOPOMOC W SYTUACJI BEZPOŚREDNIEGO ZAGROŻENIA

Podczas bezpośredniej konfrontacji ogniowej nadrzędną zasadą jest przejęcie inicjatywy taktycznej lub w przypadku przeważającej przewagi wroga ewakuacja z miejsca zagrożenia i po przegrupowaniu, przybyciu wsparcia powrót do walki. Gdy policjant zostaje ranny i ma zachowaną świadomość, powinien jak najszybciej sam zaopatrzyć obrażenia ciała i powrócić do walki lub czekać na ewakuację z miejsca zagrożenia. Szczególną uwagę należy skupić na skutecznym reagowaniu na główną przyczynę zgonów na polu walki, tj. silny krwotok z kończyn. Podczas ćwiczeń wykorzystano stazy taktyczne jako sprawdzony element zabezpieczenia obrażeń kończyn. W trakcie zajęć ukazano, jak ważne jest nie tylko prawidłowe posługiwanie się bronią palną, ale i właściwe miejsce założenia i umocowanie stazy taktycznej. Czynności były wykonywane w przypadku odniesienia obrażeń w kończynę górną (rękę dominującą, niedominującą) i dolną. Wszyscy uczestnicy doszli do wniosku, że aby uzyskać dobry efekt, należy daną czynność przećwiczyć, tak aby nabyć swoistą pamięć mięśniową. Nie bez znaczenia okazało się również miejsce mocowania stazy na oporządzeniu, tak aby można było sięgnąć po nią lewą i prawą ręką.

WYKORZYSTANIE OPATRUNKÓW – EMERGENCY BANDAGE (TZW. IZRAELSKI) I OLAES

Obydwa opatrunki osobiste stanowią podstawę wyposażenia sił wojskowych i policyjnych na całym świecie. Opatrunek izraelski został sprawdzony przez wojska NATO w działaniach podczas konfliktu zbrojnego na Bałkanach w latach 90., był stosowany przez siły koalicji podczas działań wojennych w Iraku. Jest również używany w działaniach kontyngentu wojskowego w Afganistanie. Z kolei opatrunek OLAES skonstruowany jest na bazie doświadczeń afgańskich i powszechnie stosowany w formacjach mundurowych na świecie. Podczas zajęć praktycznych ukazano zalety oraz możliwości wykorzystania poszczególnych opatrunków w przypadku odniesienia ran postrzałowych w obrębie kończyn, klatki piersiowej, jamy brzusznej, głowy. Dużo emocji wzbudziły ćwiczenia z zakresu zaopatrywania ran głęboko drążących metodą tzw. pakowania rany. Zaprezentowane techniki często nie są znane cywilnym zespołom ratownictwa medycznego i wzbudzają kontrowersję. Jednak ekstremalne zdarzenia niekiedy wymagają specyficznych rozwiązań.

EWAKUACJA RANNEGO ZE STREFY ZAGROŻENIA

P. Kozłowski

Ewakuacja ze strefy zagrożenia jest jednym z podstawowych elementów działania w środowisku zagrożenia taktycznego, gdy trzeba przenieść osobę ranną do strefy względnie bezpiecznej, aby można było dokładnie osobę zbadać i wdrożyć odpowiednie procedury ratownicze. W strefie zagrożenia rzadko możliwe jest wykorzystanie sprzętu do transportu rannych (np. nosze), a w działaniach policyjnych (szczególnie patrolowych) tego sprzętu nie ma. Dlatego też policjanci mieli okazję przećwiczyć podstawowe metody ewakuacji nasobnej z wykorzystaniem elementów oporządzenia, jak również z wykorzystaniem sprzętu podręcznego (np. taśmy, linki). Podczas ćwiczeń zwrócono uwagę, jak ważne jest dobre dopasowanie kamizelki taktycznej do ciała, tak aby podczas ewakuacji elementy oporządzenia nie stanowiły dodatkowego problemu (niedrożność dróg oddechowych).

UDZIELENIE POMOCY RANNEMU FUNKCJONARIUSZOWI W STREFIE ZAGROŻENIA

Jedną z symulacji, z jaką musieli się zmierzyć uczestnicy warsztatów, była interwencja, podczas której w trakcie pościgu za przestępcą uzbrojonym w broń palną ranny został funkcjonariusz. Policjanci biorący udział w ćwiczeniu mają za zadanie udzielić pomocy rannemu zgodnie z zasadami ratownictwa taktycznego. W pomieszczeniu leży manekin (ranny policjant). Jest to strefa zagrożenia. Dwóch policjantów podchodzi do poszkodowanego, zachowując się zgodnie z zasadami taktyki i techniki interwencji. Policjanci są wyposażeni w broń FX, stazy taktyczne, opatrunki osobiste. W trakcie zaopatrywania i ewakuacji rannego pojawia się zagrożenie (uzbrojony przestępca), który zaczyna strzelać do funkcjonariuszy, ślady farby na mundurze wskazują miejsca potencjalnych ran postrzałowych, które w pewnych przypadkach byłyby śmiertelnymi. Ćwiczenie uświadomiło uczestnikom, jak poszczególne, nierozerwalnie połączone ze sobą elementy czynności tworzą umiejętność obycia z bronią, jak ważne są umiejętności z zakresu ratownictwa i zwracanie uwagi na zagrożenie. Należy nadmienić, że przed realizacją zadania policjanci byli poddawani ćwiczeniom fizycznym, aby na ich organizmy działał nie tylko stres, ale też zmęczenie fizyczne.

UDZIELANIE POMOCY W PRZYPADKU SILNEGO ODDZIAŁYWANIA NA NARZĄDY ZMYSŁU (WZROKU, SŁUCHU)

P. Kozłowski

To ćwiczenie w swoim założeniu było bardzo zbliżone do opisanego powyżej. Do jego wykonania wykorzystano nowoczesne obiekty symulacyjne umożliwiające osiągnięcie odpowiedniego celu – poprzez maksymalne oddziaływanie na narządy zmysłu miały utrudnić wykonanie zadania. Tymi utrudnieniami były:

- wyłączone światło w pomieszczeniach, których rozkładu uczestnicy nie znali,
- włączone światło stroboskopowe mocno zaburzające skupienie wzroku w ciemności,
- zadymienie ograniczające działanie latarek, jak również zwiększające poziom stresu,
- głośne dźwięki wydobywające się z głośników, aby zaburzyć komunikację werbalną pomiędzy policjantami i kontakt z rannym.

Podczas realizacji ćwiczenia wykazano, jak ważne jest opanowanie stresu i logicznego myślenia w sytuacji, gdy zaburzone są podstawowe czynniki umożliwiające komunikację z otoczeniem i reakcję na zagrożenie.

UDZIELANIE SAMEMU SOBIE POMOCY Z WYKORZYSTANIEM AMUNICJI BOJOWEJ

Ostatnim elementem sprawdzającym opanowanie technik ratowniczych było ćwiczenie na osi strzeleckiej. Uczestnicy musieli reagować adekwatnie do pojawiających się zagrożeń, połączyć umiejętności strzeleckie (celność) z wymianą magazynków (szybka obsługa broni) i zaopatrywania rany (stosowanie stazy taktycznej).

PODSTAWOWE ZASADY UDZIELANIA POMOCY W FAZIE BEZPOŚREDNIEGO ZAGROŻENIA (CARE UNDER FIRE)

- **JAK NAJSZYBCIEJ PRZEJMIJ INICJATYWĘ TAKTYCZNĄ (ZDOMINUJ PRZECIWNIKA)**
- **NIE NARAŻAJ SIEBIE W CELU UDZIELANIA POMOCY**
- **JEŻELI INNY FUNKCJONARIUSZ ZOSTAŁ RANNY, KIERUJ JEGO DZIAŁANIEM (POWIEDZ MU, JAK MA SOBIE POMÓC – NIECH TAMUJE SILNY KRWOTOK Z KOŃCZYN)**
- **JEŻELI ZOSTAŁEŚ RANNY, UKRYJ SIĘ ZA ZASŁONĘ, ZAOPATRZ SILNY KRWOTOK Z KOŃCZYN (ZAŁÓŻ STAZĘ TAKTYCZNĄ)**
- **PO ZAŁOŻENIU STAZY TAKTYCZNEJ POWRÓĆ DO WALKI, EWENTUALNIE CZEKAJ NA EWAKUACJĘ ZE STREFY ZAGROŻENIA**
- **STAZĘ ZAŁÓŻ POWYŻEJ MIEJSCA KRWAWIENIA, BEZPOŚREDNIO NA MUNDUR (MUSI BYĆ DOBRZE ZACIŚNIĘTA, ABY PRAWIDŁOWO DZIAŁAŁA)**
- **KONTROLUJ CIĄGLE SYTUACJĘ TAKTYCZNĄ**

Szkolenie było pierwszym tego typu przedsięwzięciem realizowanym dla funkcjonariuszy oddziałów prewencji na tak szeroką skalę. Na pewno wypełniło pewną lukę dotyczącą szkolenia funkcjonariuszy oddziałów prewencji w zakresie ratownictwa specjalistycznego, ukierunkowanego na specyfikę działań policyjnych. Wszyscy uczestnicy podkreślili, iż konieczne są cykliczne spotkania dotyczące nabywania umiejętności z zakresu ratownictwa taktycznego. Organizacja tego typu szkoleń stanowi duże wyzwanie, gdyż instruktorzy muszą zwracać uwagę nie tylko na aspekt taktyczny, umiejętności posługiwania się bronią, ale również pilnować, aby były zachowane algorytmy postępowania ratowniczego. Warsztaty mogły się odbyć dzięki nowoczesnym obiektom Szkoły Policji w Słupsku, w których można było zrealizować scenariusze zadań i na bieżąco korygować błędy oraz maksymalnie urealnić stawiane przed uczestnikami zadania. Nieocenione było wsparcie instruktorów/wykładowców Szkoły w Słupsku, ale i Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, KWP w Bydgoszczy, Biura Operacji Antyterrorystycznych KGP oraz Samodzielnego Pododdziału Antyterrorystycznego Policji w Gdańsku.

Miejmy nadzieję, że warsztaty na stałe wpiszą się w kalendarz policyjnych szkoleń z zakresu szeroko pojętego ratownictwa.

Bibliografia
http://www.naemt.org [dostęp: 14.04.2014 r.].
http://www.narescue.com [dostęp: 14.04.2014 r.].
www.policja.pl [dostęp: 14.04.2014 r.].
http://www.tacmed-solutions.com [dostęp: 14.04.2014 r.].

Pozostałe fotografie pochodzą ze zbiorów autora.

Czym jest TETRA?

Jarosław Makowski
Marcin Kupiec

TETRA, czyli TErrestrial Trunked Radio (dawniej TransEuropean Trunked Radio) jest stworzonym przez Europejski Instytut Norm Telekomunikacyjnych – ETSI (European Telecommunications Standardisation Institute) otwartym standardem cyfrowej radiotelefonicznej łączności dyspozytorskiej (trankigowej), powstałym z przeznaczeniem zwłaszcza dla służb bezpieczeństwa publicznego i ratownictwa. Głównym powodem wykorzystywania tego systemu jest możliwość korzystania z narzędzia komunikacyjnego zapewniającego koordynację funkcjonowania i niezakłóconą współpracę takich służb, jak policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe i innych służb bezpieczeństwa publicznego.

System TETRA wprowadza się w krajach, w których nie ma ujednoliconej infrastruktury łączności. Przy opracowywaniu tego systemu korzystano ze sprawdzonych rozwiązań dostępnych w już działającym cyfrowym systemie telefonii komórkowej GSM (Global System for Mobile Communications). Starano się spełnić oczekiwania służb publicznych i organizacji komercyjnych, w tym np. wymagania ekspertów telekomunikacyjnych „Schengen Telecom" reprezentujących kraje – strony porozumienia z Schengen.

Gwałtowny rozwój radiowych systemów trankingowych przypada na początek lat 80. Systemy trankingowe stały się alternatywą dla powszechnie stosowanych konwencjonalnych systemów dyspozytorskich, ponieważ dają dużo większe możliwości funkcjonalne ich użytkownikom oraz zapewniają efektywniejsze wykorzystanie przydzielonego pasma częstotliwości. Ponadto powstała możliwość współużytkowania takiego systemu przez wiele niezależnych grup użytkowników. Spowodowało to, że systemy trankingowe znalazły powszechne zastosowanie również jako systemy o charakterze publicznym.

Koncepcja trankingu opiera się na teorii prawdopodobieństwa. Prawdopodobieństwo tego, że wszyscy użytkownicy chcieliby jednocześnie korzystać z systemu, jest znikome. W konsekwencji, efektywność wykorzystania dynamicznie przydzielanych kanałów

jest znacznie wyższa niż w sytuacji, gdyby każdy z użytkowników miał swój własny, na stałe przydzielony kanał. W każdym systemie trankingowym istnieje specjalna procedura (oraz odpowiadające jej urządzenie) sterująca procesem kolejkowania abonentów żądających obsługi oraz przydziałem kanałów.

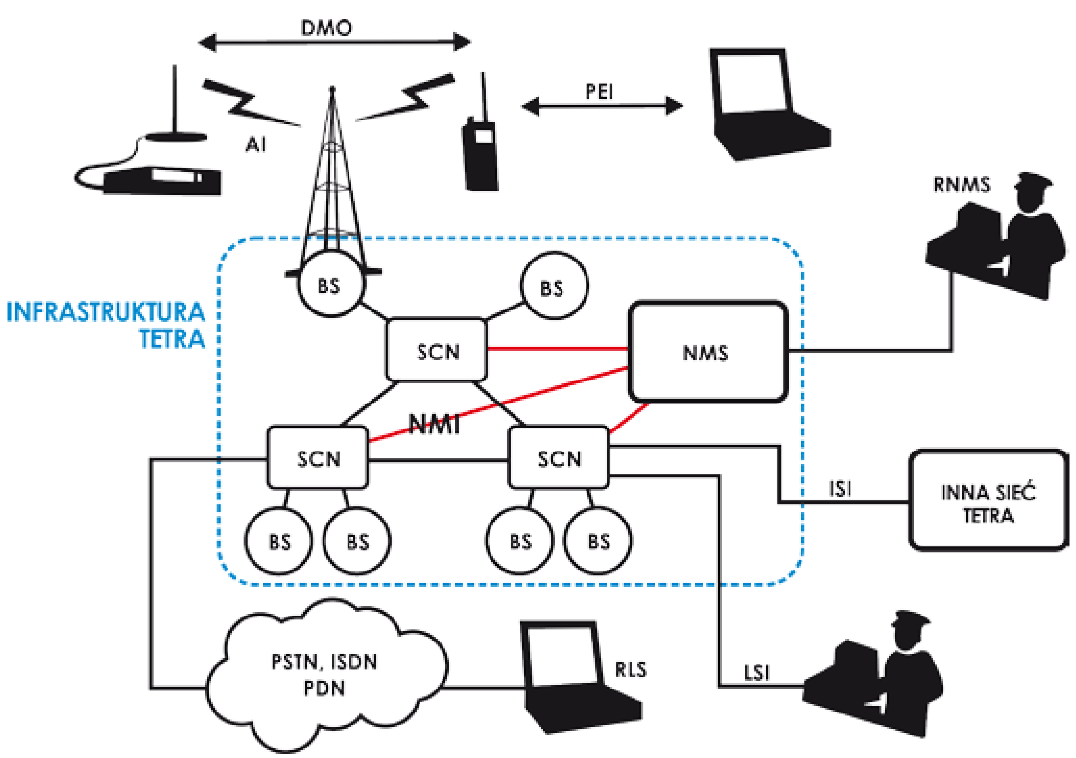
Typowy system TETRA zawiera następujące elementy (rys. 1):

- węzły sterujące SCN (Switching Control Node),
- stacje bazowe BTS (Base Transceiver Station),
- zdalne stanowiska liniowe dyspozytorów RLS (Remote Line Station),
- stanowiska administratorów sieci NMS (Network Management Station),
- zewnętrzne stanowiska zarządzania siecią ENMS (External Network Management Station),
- terminale ruchome MS (Mobile Station),
- punkty styku (Gateway) z sieciami LAN/WAN, PSTN, ISDN, Internet, GSM, PDN, PEI oraz innymi sieciami systemu TETRA itd. (rys. 1).

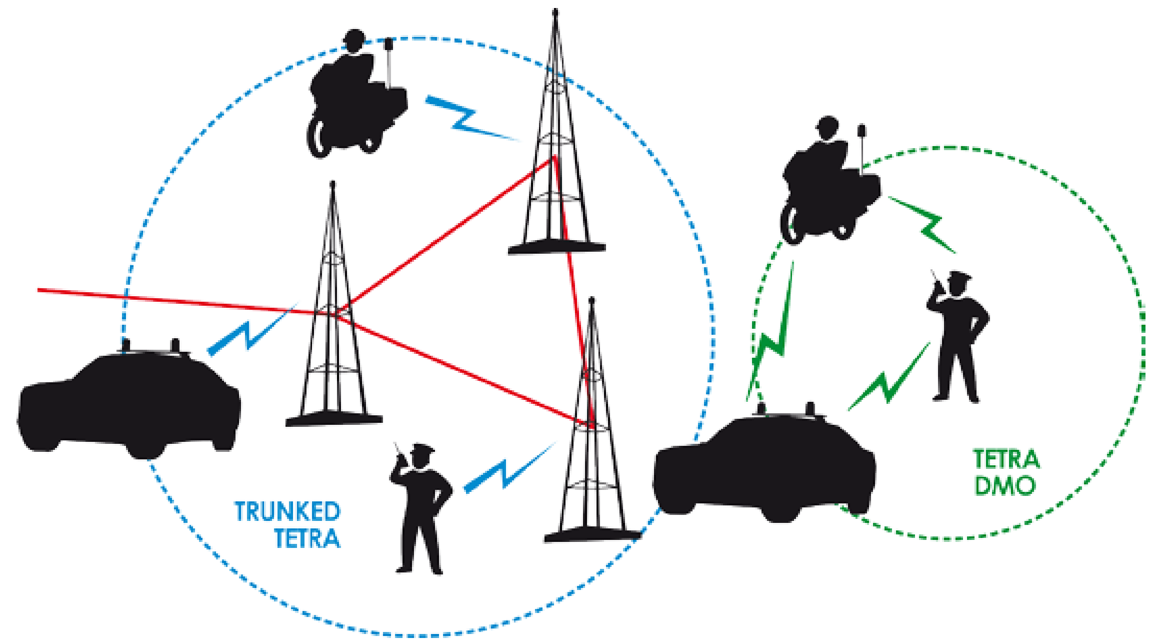
Jeżeli funkcjonalność tego nie wymaga, to nie wszystkie elementy systemu TETRA muszą być zainstalowane. To znaczy, że najprostszy system może być złożony ze stacji bazowej oraz terminali. Większa liczba stacji bazowych wymaga rozbudowy infrastruktury. W standardzie TETRA nie zdefiniowano funkcjonalności poszczególnych urządzeń, a jedynie kilka interfejsów pomiędzy podstawowymi elementami. Architektura i funkcjonalność urządzeń uzależniona jest od rozwiązań stosowanych przez poszczególnych producentów. Możliwość współpracy jest gwarantowana jedynie przy zachowaniu wymagań zdefiniowanych przez Europejski Instytut Norm Telekomunikacyjnych ETSI dla kilku określonych interfejsów pomiędzy urządzeniami.

W porównaniu z klasycznymi systemami dyspozytorskimi systemy trankingowe charakteryzują się następującymi zaletami:

- dużą pojemnością, przy ustalonej liczbie kanałów,

Rys. 1.

Rys. 2.

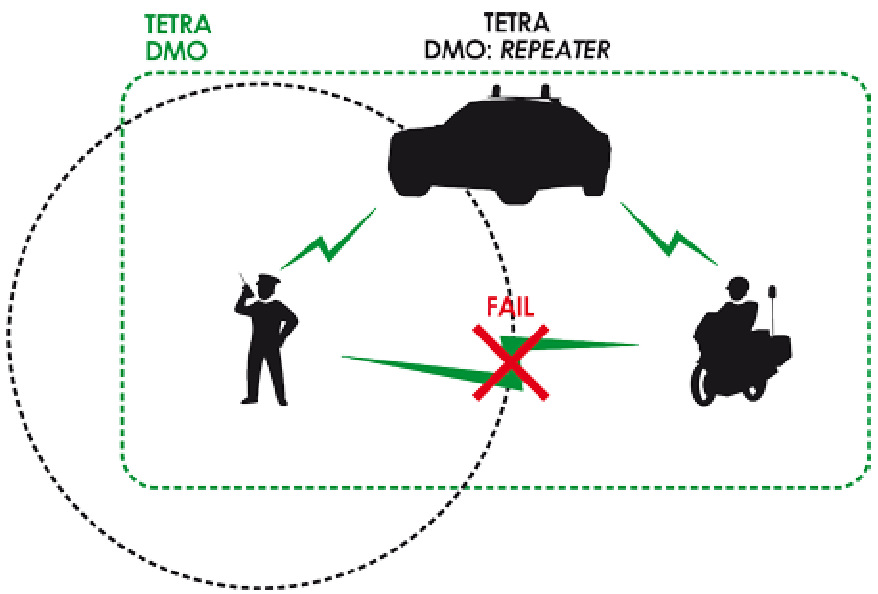
- wysoką niezawodnością działania; w systemie trankingowym awaria pojedynczego kanału powoduje jedynie spadek jakości oferowanych usług,
- możliwością dogodnej realizacji priorytetowania rozmów; w przypadku utworzenia wspólnej kolejki abonentów żądających obsługi o kolejności może decydować oprócz kolejności zgłoszeń także priorytet żądania,
- prywatnością prowadzonych rozmów; w trakcie trwania rozmowy żaden inny użytkownik systemu nie może przełączyć się na już zajęty,
- dostępnością usług trankingowych także dla niewielkich grup użytkowników, generujących mały ruch; użytkownik taki może korzystać z publicznych systemów trankingowych,
- elastycznością systemu; w razie powiększenia się grupy użytkowników łatwo jest zaspokoić zmieniające się potrzeby,
- prostotą obsługi związaną z brakiem konieczności ręcznego przeszukiwania kanałów częstotliwościowych.

Sposób podziału użytkowników, dostępne dla nich usługi oraz możliwość realizacji połączeń z innymi użytkownikami mogą być zmieniane przez administratora systemu w dowolnej chwili w zależności od aktualnych potrzeb.

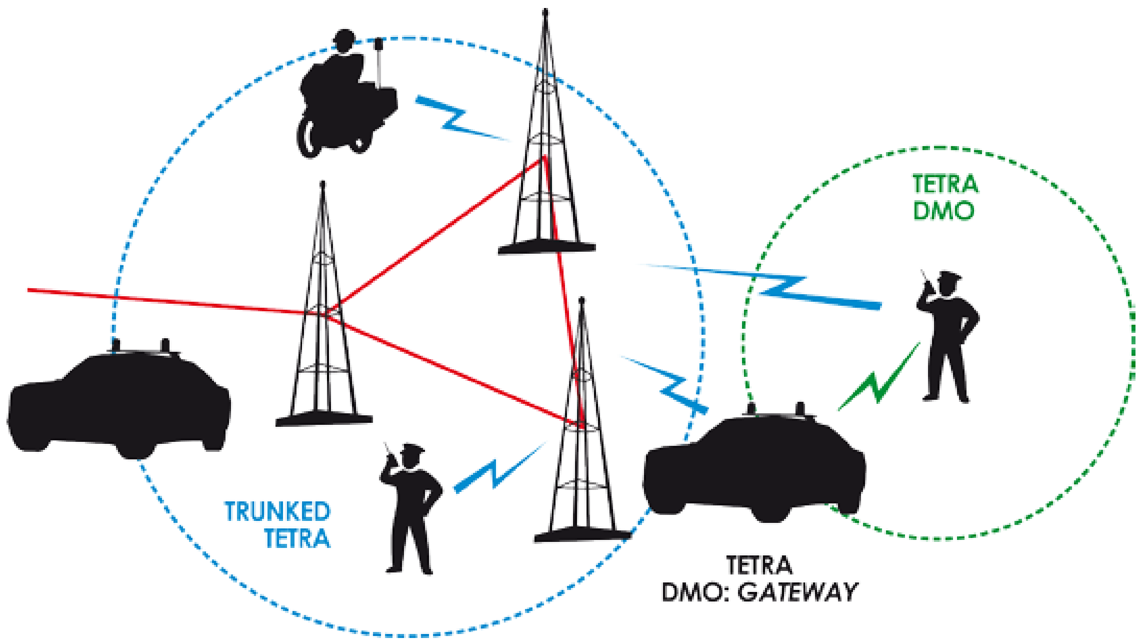
Standard TETRA oferuje kilka specjalnych usług, które stanowią o jego wyjątkowości i potencjale. Obok podanych powyżej zalet system umożliwia nawiązanie łączności terminal – terminal bez pośrednictwa sieci, czyli w trybie bezpośrednim – DMO (Direct Mode Operation).

DMO jest bardzo charakterystyczną cechą standardu TETRA. Dzięki tej usłudze sieć w standardzie TETRA może być dyspozycyjna nawet w przypadku katastrofy. Takiej funkcjonalności nie są w stanie zagwarantować konkurencyjne rozwiązania oparte na standardach 2G/3G, CDMA 2000 lub DMR.

DMO jest najczęściej wykorzystywane w sytuacjach, gdy użytkownik przebywa poza zasięgiem sieci (tunele, piwnice itp) lub na granicy zasięgu sieci TETRA, i umożliwia realizację transmisji głosu oraz danych bez udziału infrastruktury (rys.2).

Rys. 3.

Rys. 4.

Bardziej zaawansowane funkcje to:

- DM-REP (Direct Mode Repeater) – przekaźnik DMO. Gdy radiotelefon TETRA jest wykorzystywany jako przekaźnik DMO, możliwe jest zwiększenie zasięgu łączności i utrzymanie kontaktu pomiędzy użytkownikami pracującymi w trybie bezpośrednim **(rys. 3)**,
- DM-GATE (Direct Mode Gateway) – bramka DMO. Tryb pracy jako bramka jest wykorzystywany do łączenia użytkowników pracujących w zasięgu sieci TETRA oraz tych, którzy pracują w trybie bezpośrednim DMO, i na odwrót. Bramka rozszerza efektywny obszar komunikacji. Ta funkcjonalność może poprawić łączność w budynkach, tunelach lub piwnicach oraz na granicy zasięgu sieci TETRA. Przykładowo, policjanci wykonujący czynności wewnątrz budynku, którzy komunikują się w trybie DMO, dzięki bramce mogą być w kontakcie z kolegami pracującymi w trybie sieciowym na zewnątrz **(rys. 4)**.

Obecnie w Polsce pracują cztery systemy łączności radiowej TETRA używane przez Policję w Warszawie, Łodzi, Krakowie i Szczecinie. Systemy te są oparte na zgodnych ze standardem TETRA systemach łączności radiowej, służących do komunikacji głosowej z patrolami oraz do automatycznej lokalizacji położenia radiowozów i dostępu do baz danych z zamontowanych w radiowozach terminali przewoźnych. Dostawcą systemów TETRA dla wszystkich czterech dotychczas zamówionych stanowisk SWD jest Motorola.

Wszystkie systemy zostały uruchomione w latach 1999–2002 i z powodu braku środków finansowych nie były rozwijane (poszerzane o okoliczne miasta czy województwa). W początkowej fazie eksploatacji w ramach posiadanych środków finansowych systemy zostały zaopatrzone w nowsze oprogramowanie oraz zostały dokupione dodatkowe radiotelefony.

Aktualnie zakończono projekt w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007–2013 pod nazwą Modernizacja systemu Tetra służąca podniesieniu sprawności służb ratowniczych w aglomeracji łódzkiej. Dotyczył on modernizacji istniejącej sieci cyfrowej łączności trankingowej TETRA, pracującej w Łodzi na potrzeby służb policyjnych i pozapolicyjnych. W ramach tego projektu wyeksploatowana 13-letnia infrastruktura obecnego systemu zostanie zmodernizowana poprzez wprowadzenie nowego systemu trankingowego eXTRAS firmy Sepura. Priorytetem projektu jest wykorzystanie zwiększonej pojemności nowego systemu dla rozbudowy policyjnych sieci radiowych, rozbudowa sieci Ratunek oraz umożliwienie innym służbom ratowniczym korzystanie (w ograniczonym zakresie) z systemu TETRA.

Realizacja projektu pozwoli na usprawnienie systemu łączności radiowej na terenie Łodzi poprzez:

- wprowadzenie nowych policyjnych sieci radiowych,
- poprawę koordynacji działania służb publicznych, zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych,
- skrócenie czasu reagowania służb publicznych w sytuacjach kryzysowych.

Termin realizacji projektu został wyznaczony na 30.06.2014 r. Równocześnie Centrum Projektów Informatycznych jest w trakcie przeprowadzania dialogu technicznego w ramach projektu System Informatyczny Powiadamiania Ratunkowego Modernizacji istniejących cyfrowych trankingowych systemów TETRA na potrzeby służb policyjnych i innych. Dialog ten dotyczy trankingowych systemów TETRA pracujących w Szczecinie, Krakowie i Warszawie. Budzi to nadzieję na systematyczny rozwój tego nowoczesnego systemu w całej Policji w Polsce.

Bibliografia

tetraforum.pl [dostęp: 13.05.2014 r.].
www.policja.pl [dostęp: 13.05.2014 r.].
Kossobudzki L., *Telekomunikacja i techniki informacyjne – „System TETRA"*, http://dlibra.itl.waw.pl [dostęp: 13.05.2014 r.].
Kowalewski M., Kowalczyk B., Hendler Z., *Telekomunikacja i techniki informacyjne – „System łączności na potrzeby służb bezpieczeństwa publicznego i zarządzania kryzysowego w aglomeracji miejskiej"*, dlibra.itl.waw.pl [dostęp: 13.05.2014 r.].
Materiały informacyjne firmy Motorola.
Materiały informacyjne firmy Nokia.

PIERWSZA POMOC W NAPADZIE DRGAWKOWYM

Sylwia Roda

Codziennie podczas wykonywania czynności służbowych policjant może spotkać się z sytuacją zagrożenia życia, jak również napadu drgawkowego. Napady drgawkowe często kojarzone są tylko z padaczką (epilepsją). W rzeczywistości drgawki są wieloprzyczynowym zespołem chorobowym i nie muszą mieć nic wspólnego z padaczką. Istnieje wiele przyczyn ich powstania, dlatego nie należy tracić czasu na rozważanie przyczyny drgawek, tylko natychmiast zapobiegać powikłaniom.

W trakcie napadu drgawkowego najważniejsze jest, aby świadkowie zdarzenia zachowali spokój i podejmowali właściwe działania zabezpieczające poszkodowanego przed niedrożnością dróg oddechowych oraz wtórnymi urazami. Dramatyzm zdarzenia sprawia, że w otoczeniu bardzo często pojawiają się osoby, które nie są w stanie zareagować w sposób prawidłowy. Najczęstszy błąd ratowniczy, który pojawia się na miejscu zdarzenia, to umieszczanie przedmiotów w jamie ustnej pacjenta. Wprowadzanie przedmiotów do ust poszkodowanego jest niewskazane, wręcz niebezpieczne z uwagi na brak drożności dróg oddechowych i możliwość ich obturacji. Brak możliwości swobodnego oddychania, ograniczony przez znaczną ilość wydzielin, a także wprowadzenie ciała obcego do jamy ustnej mogą prowadzić do uduszenia.

Znajomość podstawowych zasad udzielania pomocy w napadzie drgawkowym pozwoli na szybkie i skuteczne działanie oraz eliminację ryzyka powstania wielu poważnych powikłań.

Drgawki są szczególną formą reakcji mózgowia ze zmianami świadomości, spowodowaną różnymi zaburzeniami w organizmie.

Wyróżnia się dwa rodzaje drgawek:

1. toniczne, tj. długotrwałe napięcie mięśniowe,
2. kloniczne, tj. szybko występujące jeden po drugim skurcze mięśniowe[1].

Czas trwania drgawek może być różny – zazwyczaj nie przekracza 5 minut.

Przyczyny napadu drgawek:

- padaczka,
- zatrucia lekami, narkotykami,
- ostry zespół abstynencyjny,
- zaburzenia przemiany materii (np. cukrzyca),
- urazy czaszkowo-mózgowe,
- guzy mózgu,
- wzrost temperatury ciała, szczególnie u dzieci,
- wstrząs anafilaktyczny,
- niedotlenienie ośrodkowego układu nerwowego,
- udar cieplny,
- długotrwały brak snu,
- powikłania ciąży (rzucawka)[2].

Objawy podczas napadu:

- nagły upadek na ziemię,
- utrata świadomości,
- drgawki,
- przerwy w oddychaniu,
- bezwiedne oddanie moczu,
- wiotkość, senność i splątanie po napadzie. Bezpośrednio po wystąpieniu drgawek poszkodowany może być nieprzytomny[3].

Postępowanie w przypadku napadu drgawkowego

Nasze działania powinny być nakierowane głównie na zabezpieczenie chorego przed urazami, na udrożnienie dróg oddechowych w czasie napadu oraz zapewnienie drożności dróg oddechowych po zakończeniu drgawek. Aby to osiągnąć, powinniśmy:

1. Jeśli to możliwe, zabezpieczyć poszkodowanego przed upadkiem na ziemię.
2. Usunąć wszelkie przedmioty z otoczenia poszkodowanego, które mogą przyczynić się do urazów.
3. Udrożnić drogi oddechowe z równoczesnym zabezpieczeniem głowy poszkodowanego przed możliwością urazów (uderzenia o podłoże) (fot. 1).
4. Przeciwwskazane jest wkładanie jakichkolwiek przedmiotów do jamy ustnej (poza służącymi do utrzymywania drożności dróg oddechowych (np. rurka ustno-gardłowa).
5. Części ciała ulegające skurczom nie przytrzymywać zbyt mocno (nie wolno krępować ruchów poszkodowanego), aby nie doprowadzić do uszkodzeń w obrębie układu kostnego i mięśniowego.
6. Wezwać pogotowie.
7. Po ataku osoba może być oszołomiona, może mieć problem z logicznym kontaktem, mówieniem, kojarzeniem faktów i samodzielnym chodzeniem, więc należy poinformować ją spokojnie, co się stało, pomóc usiąść i pozwolić odpocząć.
8. Jeżeli poszkodowany jest nieprzytomny po zakończeniu drgawek, należy ułożyć go jak najszybciej w pozycji bezpiecznej (fot. 2) i stale kontrolować funkcje życiowe.

[1] W. Jurczyk, A. Łakomy (red.), *Pierwsza pomoc w stanach zagrożenia*, Kraków 2006, s. 36.

[2] J. Jakubaszko (red.), *Ratownik medyczny*, Wrocław 2007.

[3] W. Jurczyk, A. Łakomy (red.), *Pierwsza pomoc w…*, dz. cyt., s. 37.

S. Roda

Fot. 1.

S. Roda

Fot. 2.

Środki unijne, nowe rozdanie, nowe szanse

Bogusław Jaremczak
- współautor sześciu zrealizowanych przez Szkołę Policji w Słupsku w latach 2010–2013 projektów Leonardo da Vinci.

W bieżącym roku decyzją Komisji Europejskiej pojawiła się nowa inicjatywa w zakresie wspierania międzynarodowych szkoleń, wymiany doświadczeń i doskonalenia zawodowego. Dotychczasowe projekty Leonardo da Vinci wchodzące w skład projektów *Uczenie się przez całe życie* zostały zastąpione i włączone do nowego programu edukacyjnego pod nazwą Erasmus+, które obejmują trzy główne inicjatywy:

- Akcja 1: mobilność edukacyjna (wyjazdy w celach edukacyjnych),
- Akcja 2: współpraca na rzecz innowacji i wymiany dobrych praktyk,
- Akcja 3: wsparcie reform w obszarze edukacji.

W praktyce program Erasmus+ umożliwia zagraniczną mobilność – wyjazdy w celach edukacyjnych (np. odbycia szkoleń) kadry edukacyjnej oraz wspiera budowę partnerstwa pomiędzy instytucjami szkoleniowymi na rzecz wzmacniania innowacyjności i budowania wiedzy.

Z punktu widzenia Policji na uwagę zasługuje sektor kształcenia i szkolenia zawodowego, w którym jednostki szkoleniowe i inne jednostki Policji z powodzeniem mogą aplikować o przyznanie pełnego dofinansowania inicjatyw szkoleniowych wchodzących w skład akcji Mobilność Edukacyjna i Mobilność Kadry. Program Erasmus+ umożliwia poznanie nowych metod uczenia zawodu za granicą, jak również rozwijania trwałej współpracy między instytucjami kształcenia i szkolenia zawodowego z różnych krajów. Osoby zajmujące się kształceniem i szkoleniem zawodowym mają w tej akcji możliwość rozwoju zawodowego za granicą w formie:

- praktyk zawodowych w przedsiębiorstwie bądź instytucji kształcenia lub szkolenia zawodowego,
- obserwacji (job shadowing) lub szkolenia w instytucjach kształcenia i szkolenia zawodowego,
- prowadzenia kursów i szkoleń w zagranicznych instytucjach partnerskich.

W akcji współpraca na rzecz innowacji i dobrych praktyk – Partnerstwa strategiczne program Erasmus+ wspiera współpracę partnerską między instytucjami działającymi w obszarze kształcenia i szkolenia zawodowego. Instytucje te mogą podejmować współpracę z partnerami w kraju i za granicą w celu poprawy jakości działalności edukacyjnej oraz jej lepszego dopasowania do potrzeb rynku pracy.

Współpraca może obejmować:

- wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk,
- wdrażanie Europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym oraz Europejskiego systemu zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym,
- opracowywanie i wdrażanie nowych metod i materiałów szkoleniowych, włącznie z kształceniem w środowisku pracy oraz użyciem otwartych zasobów edukacyjnych,
- wspólne projekty z lokalnymi i regionalnymi izbami przedsiębiorczości lub stowarzyszeniami pracodawców oraz agencjami rozwoju gospodarczego,
- budowanie trwałych relacji między instytucjami z różnych sektorów oraz między kształceniem formalnym i nieformalnym w celu dzielenia się wiedzą i doświadczeniem.

Fotor / CC BY-SA 2.0)

W zaproponowanej przez Komisję Europejską formie zasady ubiegania się o dofinansowanie będą obowiązywać w bieżącej perspektywie, tj. w latach 2014–2020.

Dla instytucji doświadczonych w składaniu wniosków i realizacji projektów w programach Leonardo da Vinci interesująco wygląda inicjatywa zwana *Kartą jakości* w obszarze kształcenia i szkolenia zawodowego. Zgodnie z tą inicjatywą instytucje działające w obszarze kształcenia i szkolenia zawodowego mogą ubiegać się o przyznanie *Karty jakości* w obszarze kształcenia i szkolenia zawodowego. Instytucje, które otrzymają akredytację, będą mogły aplikować w uproszczonej procedurze w kolejnych konkursach wniosków na projekty mobilności w obszarze kształcenia i szkolenia zawodowego. Jednym z warunków otrzymania akredytacji jest posiadanie doświadczenia w realizacji projektów mobilności o dobrej jakości i spełnienie kryterium minimalnej liczby zrealizowanych projektów mobilności Leonardo da Vinci, określonych w *Zaproszeniu do składania wniosków*. Karta jakości ważna będzie przez cały okres obowiązywania programu Erasmus+. Termin składania wniosków upływa 22 września 2014 r.

Ze względu na to, iż składane do programu projekty są dofinansowywane w całości i mogą wspierać procesy kształcenia zawodowego w Policji, z pewnością są godne zainteresowania. Z opisanych inicjatyw mogą płynąć jedynie same korzyści dla kadry uczestniczącej w przygotowanych i zatwierdzonych projektach, ukierunkowanych na podnoszenie kwalifikacji zawodowych w oparciu o doświadczenia innych.

Szczegółowe informacje oraz dodatkową wiedzę na ten temat znaleźć można na stronie internetowej erasmusplus.org.pl.

Jarosław Makowski
Marcin Kupiec

E-learning – nowoczesne metody nauczania

Nowoczesne technologie stają się nierozłącznymi atrybutami naszego życia, podążają jak cień za naszymi potrzebami, oferując e-sklepy, e-booki, e-dzienniki, e-banki…, a także e-learning. E-learning stanowi swoistą rewolucję, której skutki są porównywalne do wpływu, jaki wcześniej wywarły wynalezienie druku i masowa produkcja książek[1].

Czym jest e-learning?

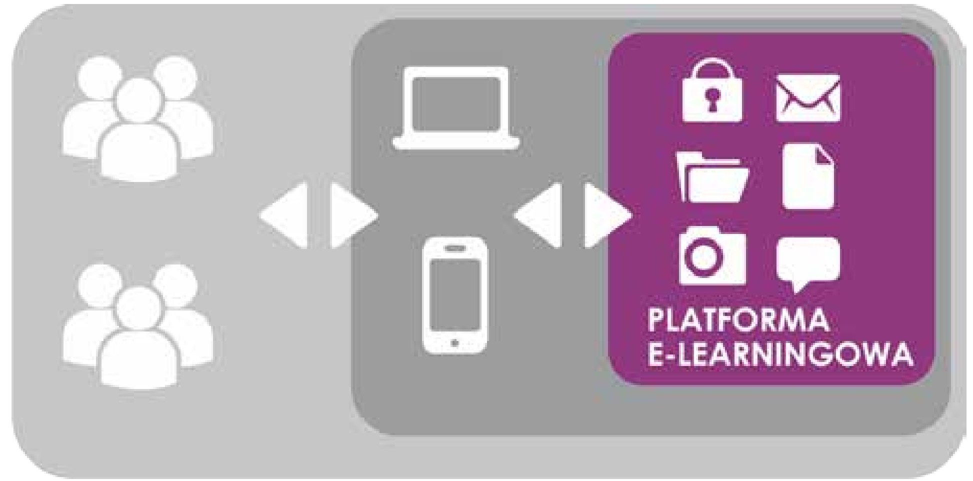
Istnieje wiele definicji e-learningu, jednak najczęściej utożsamia się go z metodą wspomagającą proces kształcenia, w którym cele dydaktyczne osiągane są poprzez zastosowanie teleinformatycznych sposobów przekazu informacji. Materiały szkoleniowe w przypadku tej formy kształcenia mogą być przekazywane np. na elektronicznych nośnikach danych, poprzez sieć informatyczną, telefoniczną czy telewizję. Realizowane treści mogą mieć formę tekstu, obrazu, słowa.

Najczęściej szkolenia elektroniczne umieszczane są na platformach e-learningowych (np. MOODLE, ILIAS, DOKEOS) i dostarczane przy użyciu internetu. Platforma e-learningowa jest zatem środowiskiem informatycznym udostępniającym treści wybranym, wcześniej zarejestrowanym użytkownikom, którzy w takiej konfiguracji tworzą swego rodzaju wirtualne klasy. Platformy edukacyjne, w zależności od stopnia zaawansowania, informują o ważniejszych wydarzeniach, terminach, zaliczeniach, gromadzą oceny uzyskane z poszczególnych zadań, informują o aktywności uczniów oraz posiadają narzędzia do komunikacji (forum, czat, poczta elektroniczna, komunikator internetowy). Należy zaznaczyć, iż materiał szkoleniowy (np. w postaci strony HTML) musi być wcześniej utworzony poza platformą e-learningową, (choć niektóre mają wbudowane narzędzia do tworzenia lekcji). Kontenty szkoleniowe mogą być wymodelowane przez odpowiednie programy, np. WBTexpress czy eXe, a następnie zaimportowane do danego środowiska e-learningowego w postaci umożliwiającej kontrolę, weryfikację i raportowanie.

Modele szkoleń elektronicznych

Ze względu na dostępność szkolenia kursy e-learningowe dzielimy na:

- Szkolenie asynchroniczne – najczęściej spotykany kurs, w którym interakcja pomiędzy nauczycielem a uczniem nie odbywa się w czasie rzeczywistym, lecz z opóźnieniem. Nauczyciel przygotowuje materiał szkoleniowy (treści poszczególnych lekcji, testy, zadania) i dostarcza go przy użyciu nowoczesnych technologii. Istotą nauczania asynchronicznego jest możliwość nauki we własnym tempie. Komunikacja z nauczycielem może odbywać się poprzez pocztę elektroniczną, czat, forum dyskusyjne, komunikatory głosowe.
- Szkolenie synchroniczne – umożliwia spotkanie się kursantów z nauczycielem w czasie rzeczywistym. W tym wypadku interakcja pomiędzy prowadzącym a uczniami odbywa się np. przy użyciu mikrofonu czy wideokonferencji. Zasadniczą zaletą nauczania synchronicznego jest stały kontakt adeptów z nauczycielem w trakcie trwania wykładu. Przypomina to tradycyjną formę kształcenia, w którym słuchacze od razu dzielą się swoimi wątpliwościami, a nauczyciel bez zwłoki reaguje na nie.
- Szkolenie komplementarne – czasami określane jako blended learning (nauczanie mieszane), w którym tradycyjne metody nauczania przeplatają się z nauczaniem w formie e-learningu.

Wady i zalety e-learningu

Zalety:

- dostęp w dowolnym miejscu i czasie do materiałów szkoleniowych,
- możliwość wielokrotnego analizowania treści wykładów oraz dostosowania tempa nauki do warunków osobowych,
- stały kontakt z wykładowcą. W trakcie trwania kursu jego uczestnicy mogą zadawać pytania, dzielić się swoimi wątpliwościami, a ich aktywność nie jest ograniczana przez inne osoby z grupy,
- bogactwo form przekazywania wiedzy dzięki zastosowaniu elementów multimedialnych (tekstu, grafiki, filmów, dźwięku),
- powtarzalna wysoka jakość szkoleń[2] (w przypadku gdy materiały szkoleniowe pozwalają na osiągnięcie celów dydaktycznych),
- koszty szkoleń, które są szczególnie opłacalne w przypadku uczelni, szkół czy dużych firm. Szkolenia dla kilku czy kilkuset osób generują podobne nakłady pieniężne. Wymiernych korzyści finansowych upatruje się w redukcji wydatków związanych z zakwaterowaniem, wyżywieniem, dojazdem, przygotowaniem sal.

Wady:

- słaba znajomość obsługi komputera może powodować niechęć uczniów do tej formy kształcenia,
- powtarzalna zła jakość szkolenia (jeżeli materiały szkoleniowe są źle przygotowane)[3],
- brak więzi pomiędzy uczestnikami kursu, co może wpłynąć na poczucie odosobnienia,
- konieczność posiadania odpowiedniej infrastruktury informatycznej,
- potrzeba utworzenia grupy ekspertów odpowiedzialnych za przygotowanie kursów lub zaangażowania z zewnątrz dostawcy szkoleń, co generuje wydatki.

Z pewnością nie są to wszystkie własności szkoleń e-learningowych, jednak należy zaznaczyć, iż ich istota jest różna w zależności od rodzaju.

Wydaje się, iż na szczególną uwagę zasługują szkolenia mieszane, podczas których nowoczesne technologie przeplatają się z tradycyjnymi formami przekazu, dzięki czemu uczeń dotyka istoty problemu, a nie tylko jego namiastki.

Bibliografia

Hyla M., *Przewodnik po e-learningu*, Kraków 2005.
http://pl.wikipedia.org/wiki/E-learning [dostęp: 3.06.2013 r.].
http://www.anglorama.pl/zalety-i-wady-e-learningu [dostęp: 3.06.2013 r.].
Przybyła W., Ratalewska M., *Poradnik dla projektujących kursy e-learningowe*, Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, Warszawa 2012.

[1] W. Przybyła, M. Ratalewska, *Poradnik dla projektujących kursy e-learningowe*, Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, Warszawa 2012, s. 7.

[2] M. Hyla, *Przewodnik po e-learningu*, Kraków 2005, s. 26.

[3] Tamże.

CO SPOWODOWAŁO, ŻE WSTĄPIŁEŚ/ WSTĄPIŁAŚ DO POLICJI?

Maciej Maciejewski

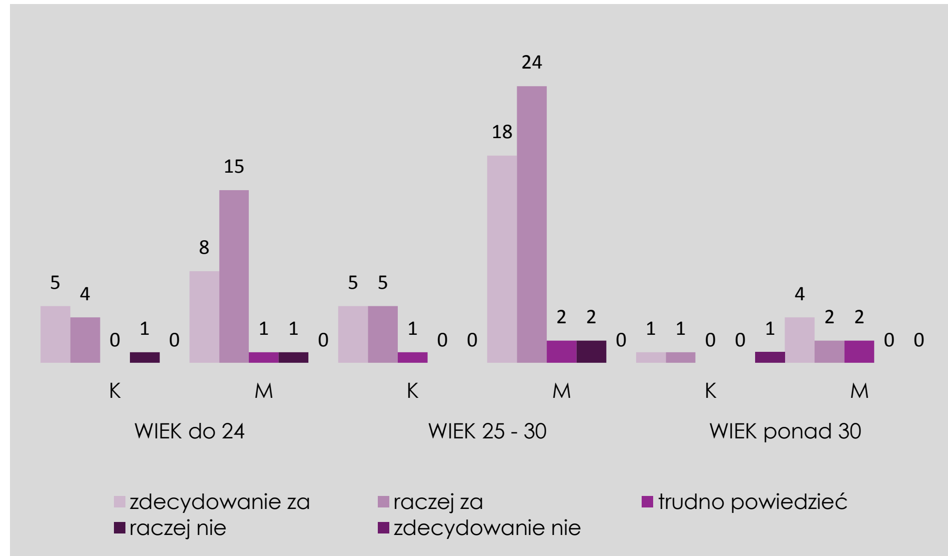
Od 4 lutego do 27 września 2013 r. w Szkole Policji w Słupsku przeprowadzono już drugą edycję badania ankietowego pod nazwą *Co spowodowało, że wstąpiłeś/wstąpiłaś do Policji?* Dzięki uwzględnieniu pierwszego badania zrealizowanego w r. 2012 można przeprowadzić analizę zmiany odpowiedzi na powyższe pytanie wśród grupy ankietowanych słuchaczy kursu podstawowego.

Ankietowani odpowiadali anonimowo, wypełniając przygotowany kwestionariusz zawierający 22 pytania.

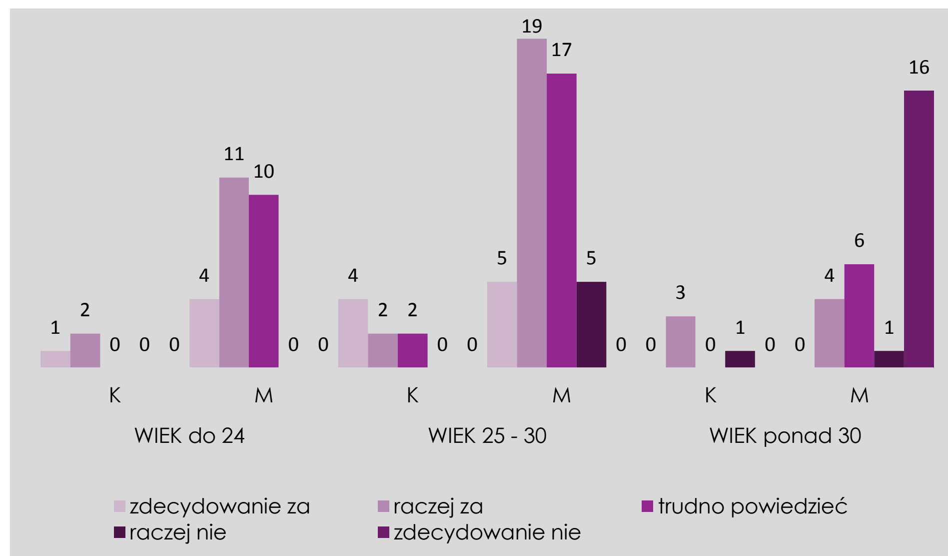
Grupa poddana badaniu w 2012 r. liczyła 185 osób, a w r. 2013 – 223 osoby. Aby można było porównać oba badania, unormowano wyniki do 100 procent. Skład obu grup (płeć, wiek, wykształcenie, staż pracy poza służbami mundurowymi) był porównywalny.

1. Wysokość przyszłych zarobków i dodatków zapewni mi i mojej rodzinie przyzwoite życie

Badanie 1.

Badanie 2.

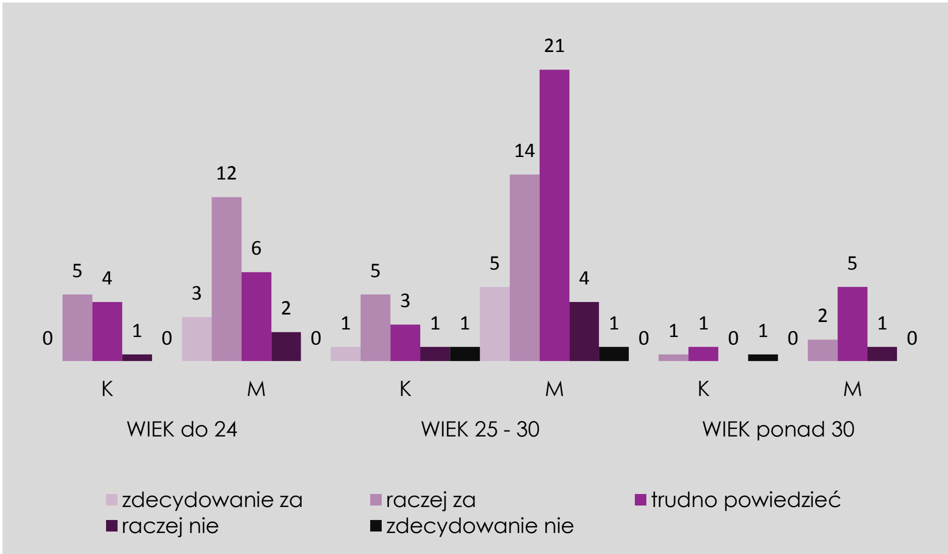

Ankietowani stwierdzili, że wysokość spodziewanych zarobków była jednym z decydujących powodów wstąpienia do Policji. Z porównania obu badań wynika, że przeświadczenie to zdecydowanie się zmniejszyło na przestrzeni roku: w drugim badaniu grupa mężczyzn w wieku powyżej 30 lat zdecydowanie zaprzeczyła, że to zarobki zdeterminowały ich decyzję o wstąpieniu do Policji.

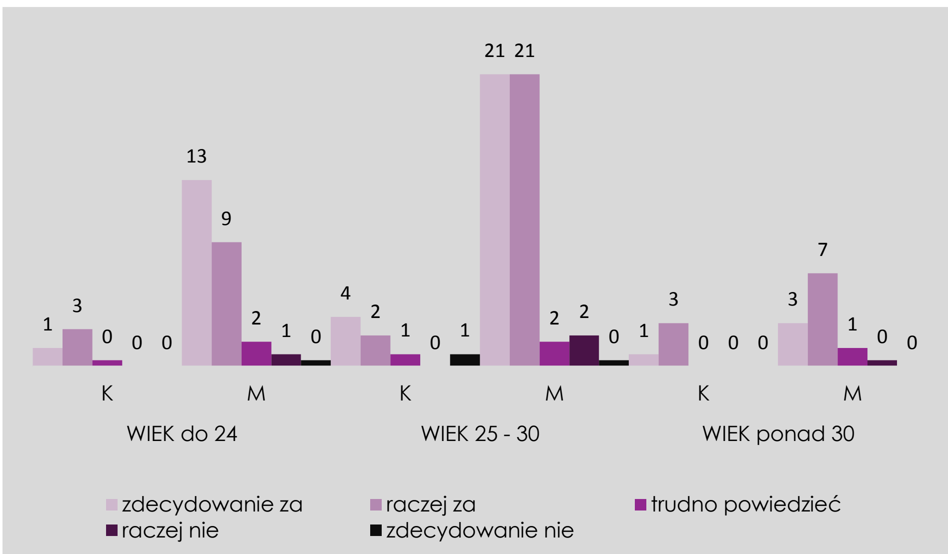
Zabezpieczenie finansowe umocowane zatrudnieniem na stałym etacie stało się bardzo atrakcyjnym motywatorem wstąpienia do Policji. Znaczny wzrost tego aspektu zatrudnienia może świadczyć o dążeniu do stabilizacji nawet kosztem stosunkowo niewysokich, lecz pewnych i stałych przyszłych zarobków.

2. Zabezpieczenie finansowe zapewnione przez pracę na stałym etacie

Badanie 1.

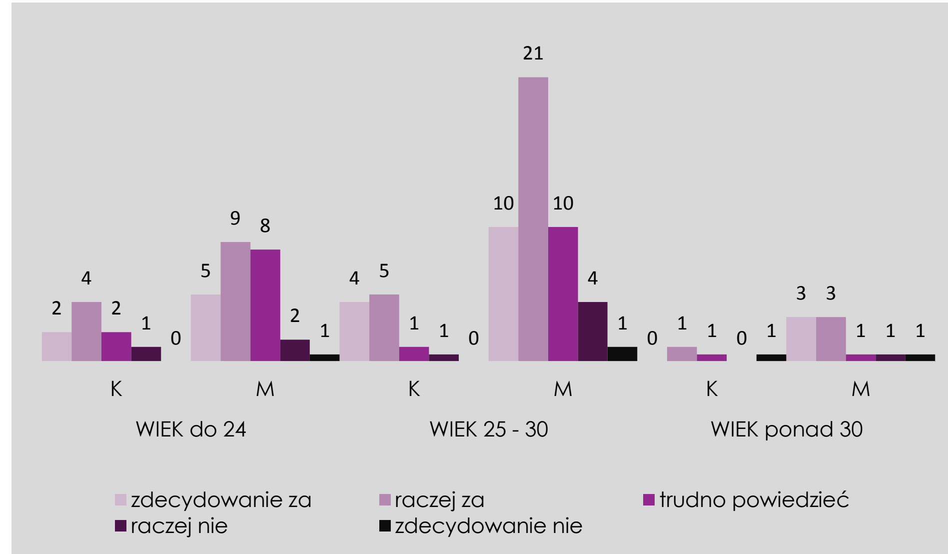

Badanie 2.

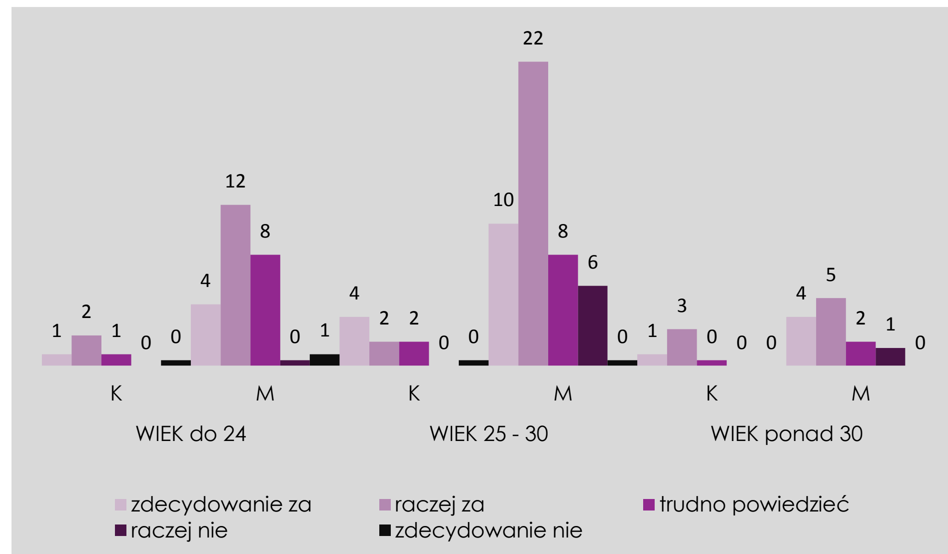

3. Stabilizacja i stałość pracy

Badanie 1.

Badanie 2.

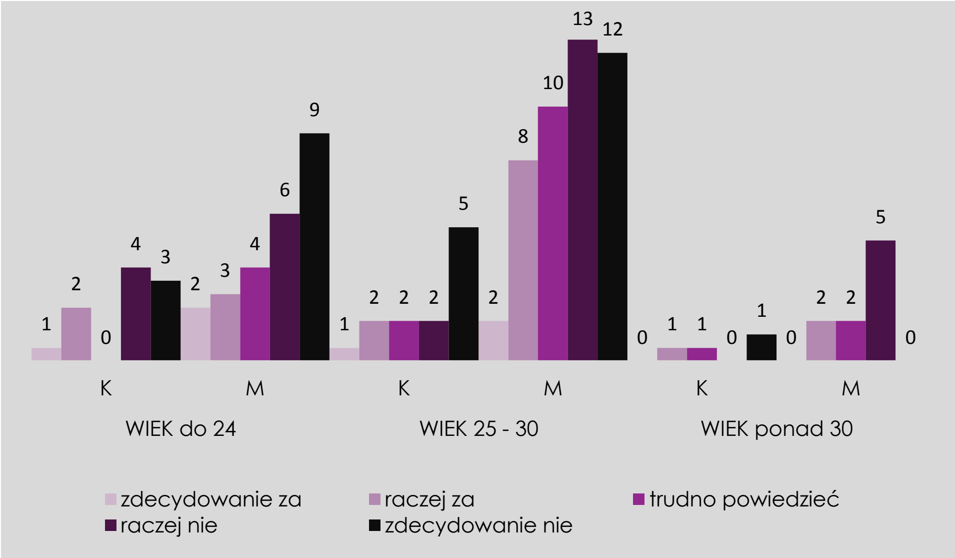

Przeświadczenie respondentów o tym, iż Policja zapewni im stabilizację i stałość pracy, bardzo znacząco i stale ich motywuje. Niepewność zatrudnienia z jednej strony oraz praca bądź co bądź „na państwowym etacie" z drugiej są bardzo znaczącym motywatorem.

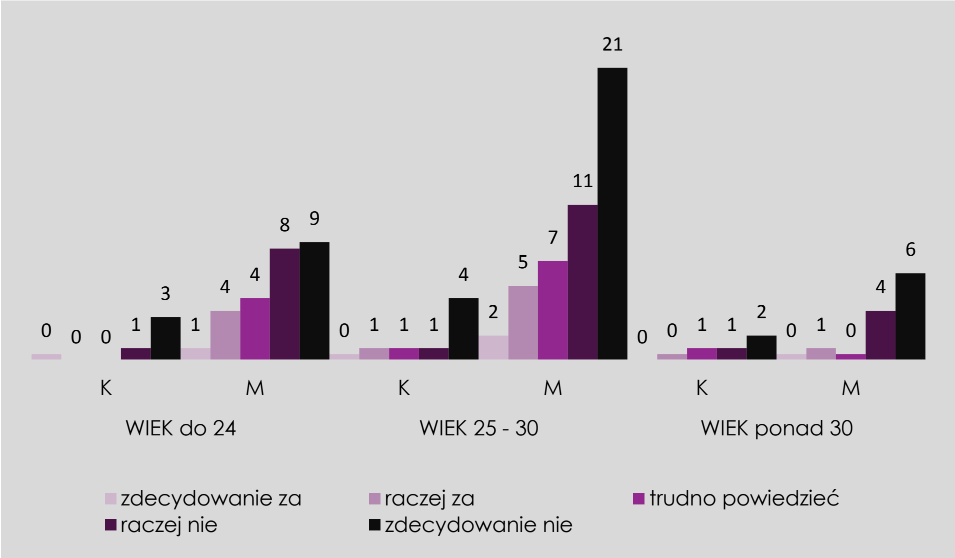
Większość ankietowanych negatywnie wypowiada się w kwestii bezpośredniego wpływu braku możliwości znalezienia pracy jako przyczynę wstąpienia do Policji. Co więcej, w ciągu roku odsetek osób negatywnie odpowiadających na to pytanie znacząco się zwiększył. Oznaczać to może napływ do formacji ludzi kierujących się świadomym wyborem, a nie dążeniem do zdobycia „jakiejś" pracy.

4. Brak możliwości znalezienia pracy

Badanie 1.

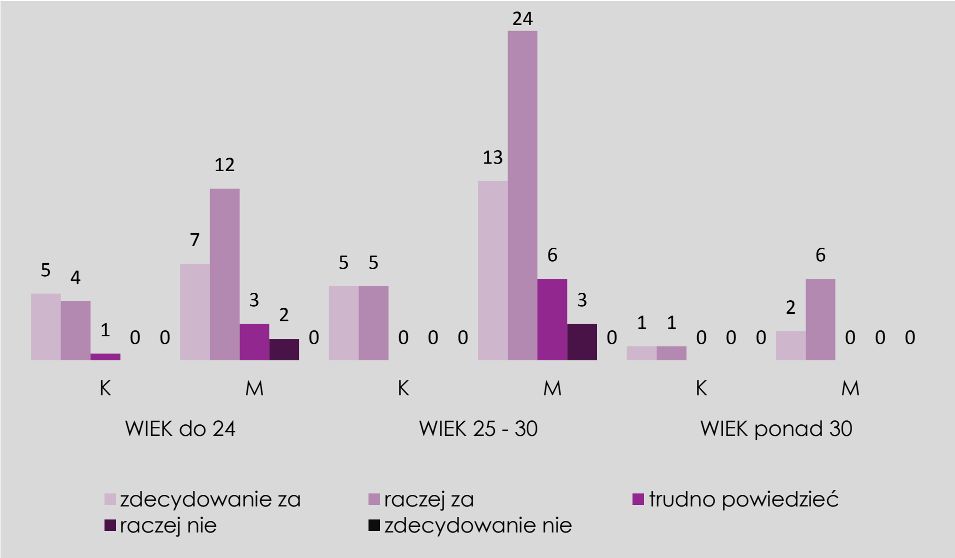

Badanie 2.

5. Chciałem/chciałam pomagać innym

Badanie 1.

Badanie 2.

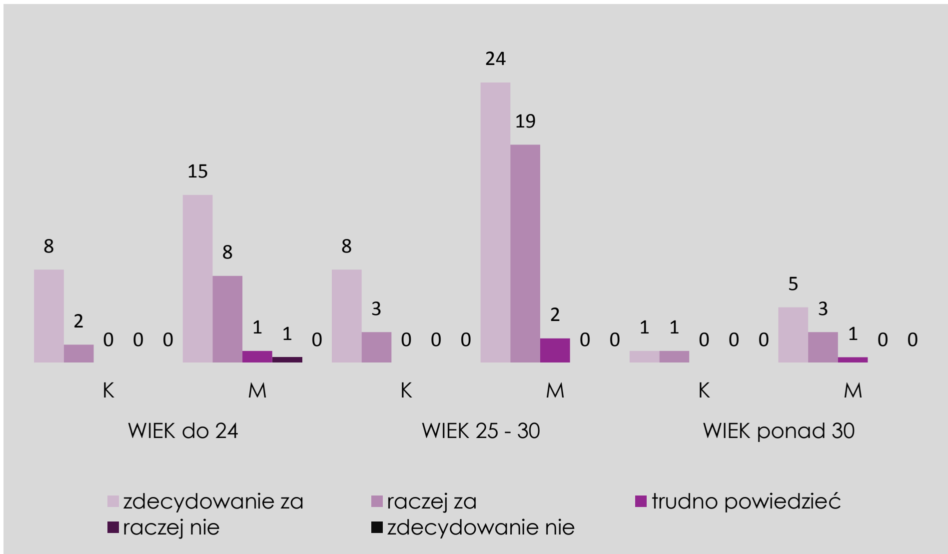

Chęć pomocy innym zdecydowanie przyczyniła się do podjęcia decyzji o zatrudnieniu w Policji. Dodatkowo należy zauważyć, że liczba osób deklarujących takie zachowanie uległa zwiększeniu w ciągu roku.

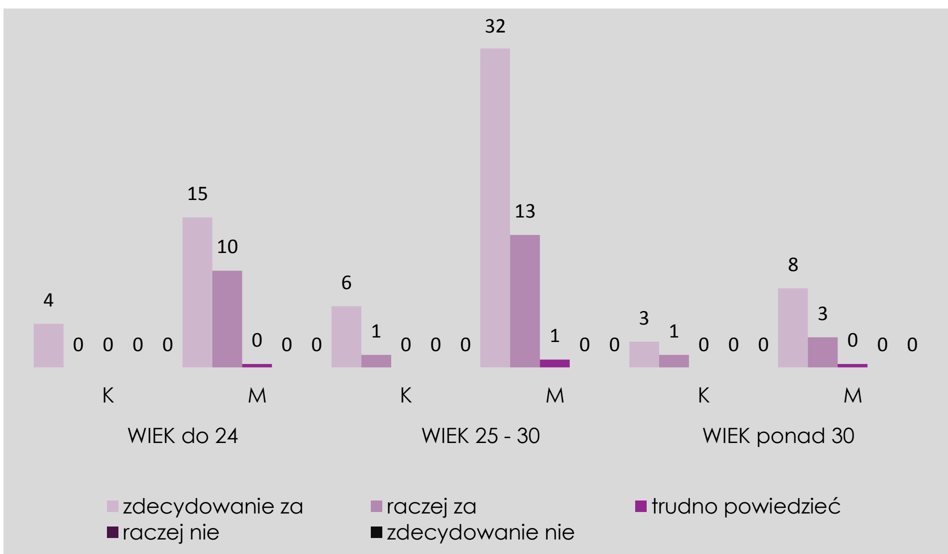
6. Praca interesująca i urozmaicona

Przeświadczenie ankietowanych co do samego charakteru pracy ma duży wpływ na podjęcie decyzji o zatrudnieniu w Policji. W ciągu roku można zauważyć znaczny wzrost znaczenia tego motywatora. Zróżnicowanie zadań w zakresie wykonywanych obowiązków, przeświadczenie, że każdy dzień pracy jest inny, w wymierny sposób uatrakcyjniają ten zawód.

Badanie 1.

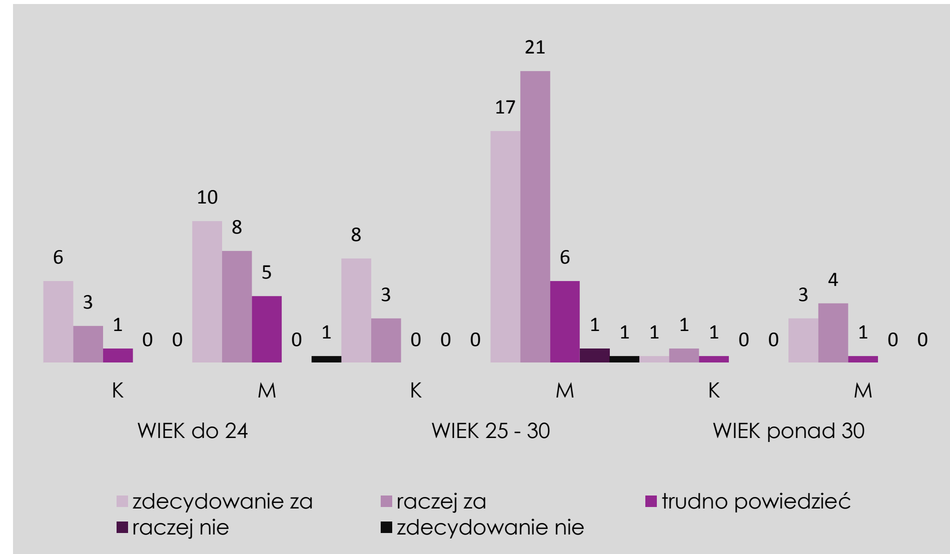
Badanie 2.

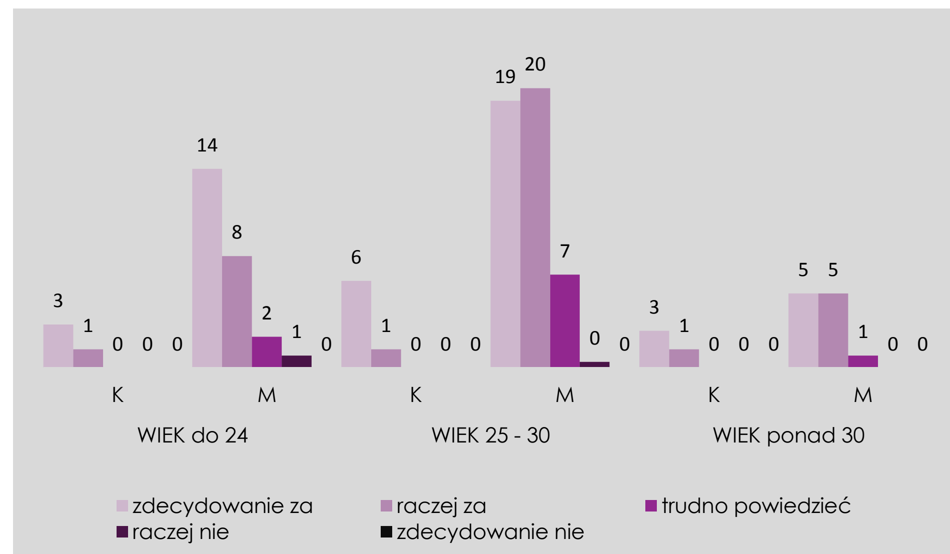
7. Praca, która daje satysfakcję i zadowolenie (samorealizacja)

Możliwość uzyskania samozadowolenia z wykonywanej pracy bardzo znacząco i stale wpływa na decyzję o zatrudnieniu w Policji.

Badanie 1.

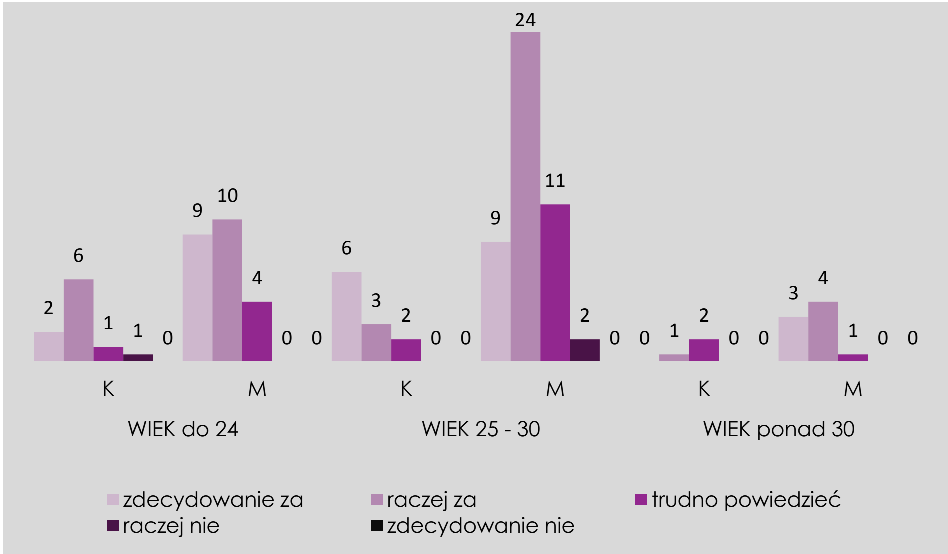
Badanie 2.

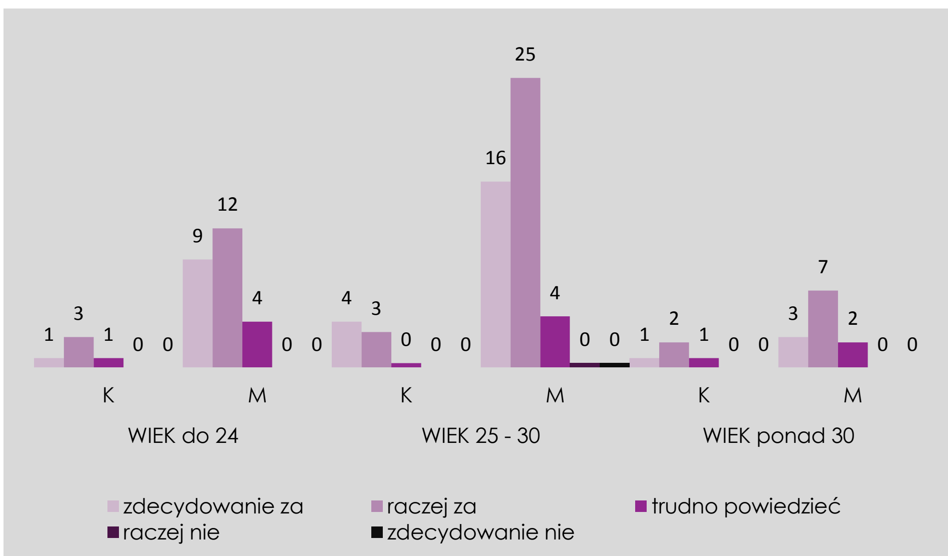
Duże znaczenie wśród czynników motywacyjnych ma możliwość awansu. Znaczenie tego motywatora systematycznie wzrasta. Może się to wiązać z wymianą pokoleniową, która przeprowadzana jest w jednostkach Policji. Stosunkowo łatwo jest obecnie awansować w stopniu i w stanowisku m.in. z powodu dużych braków kadrowych.

8. Praca dająca możliwość awansu

Badanie 1.

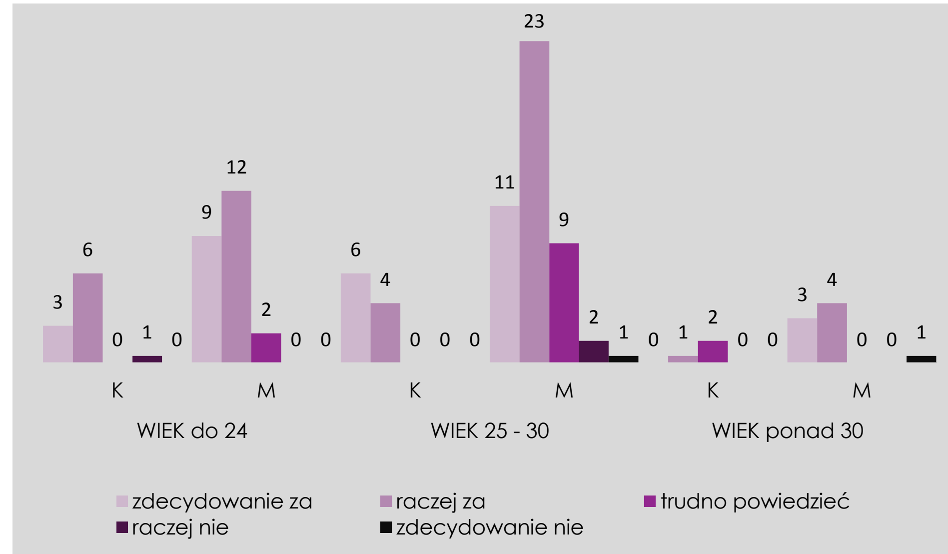

Badanie 2.

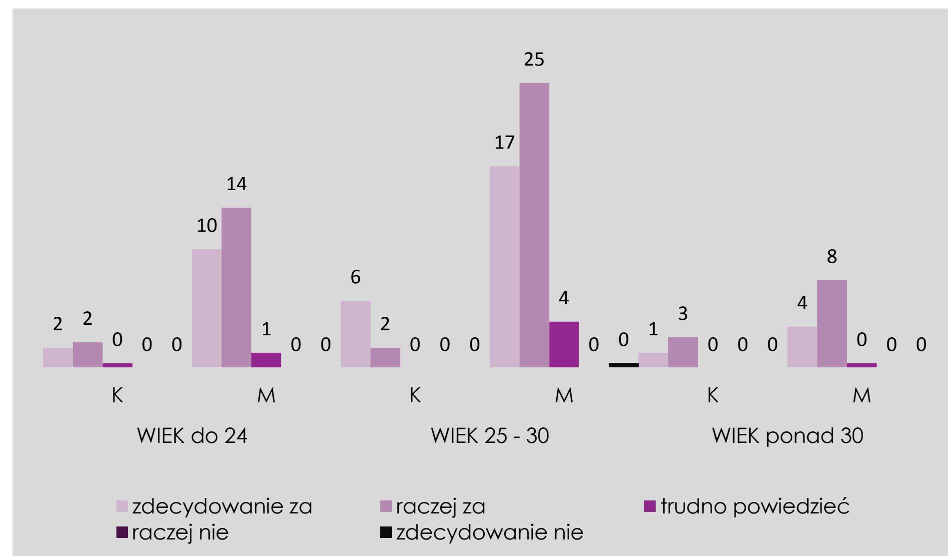

9. Praca dająca możliwość rozwoju

Badanie 1.

Badanie 2.

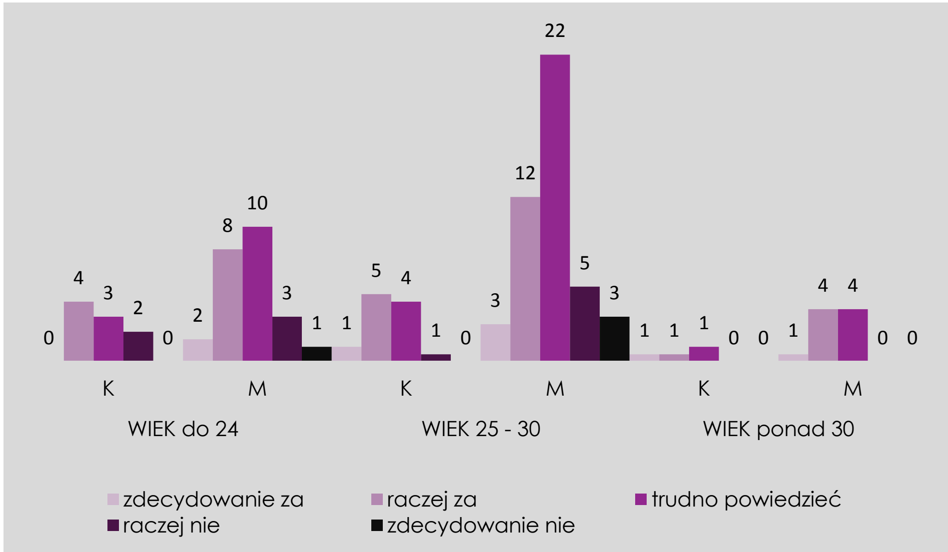

Możliwość rozwoju jest również jednym z czynników decydujących o podjęciu pracy w Policji. Można zauważyć wzrost znaczenia tego motywatora.

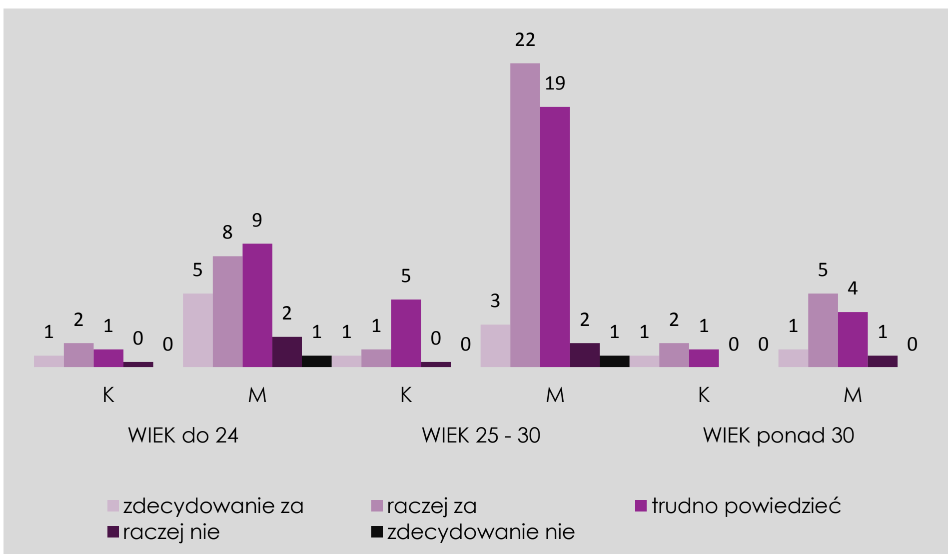
10. Praca w dobrej atmosferze i koleżeństwie

Praca w dobrej atmosferze i koleżeństwie stała się w ciągu roku jednym z kluczowych czynników decyzji o wstąpieniu do Policji. Tak wymierny wzrost tego aspektu motywującego może świadczyć o postępującej wymianie pokoleniowej.

Badanie 1.

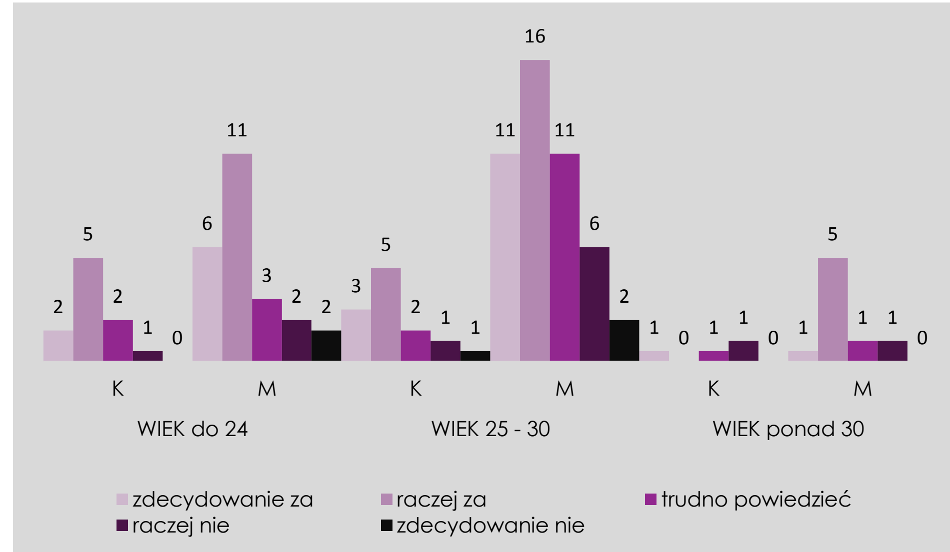

Badanie 2.

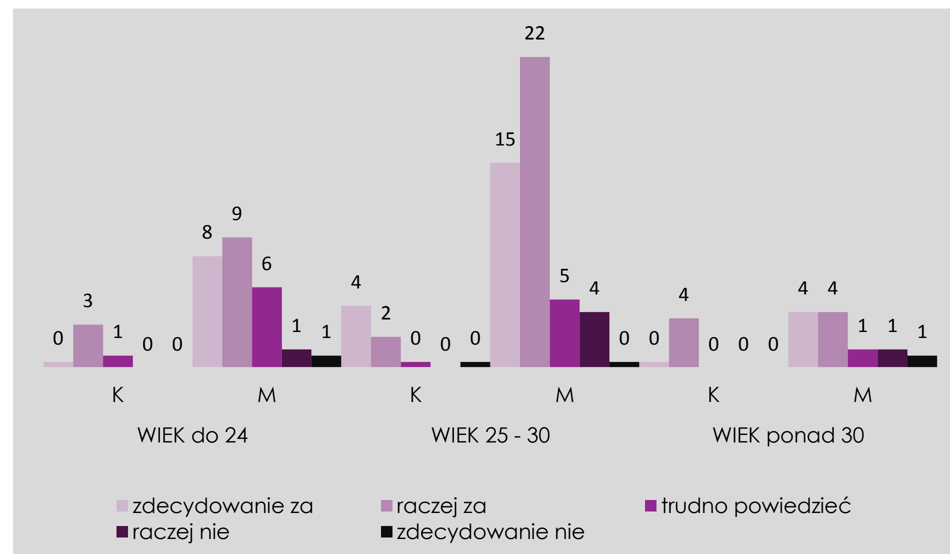

11. Chęć sprawdzenia się

Badanie 1.

Badanie 2.

Wyzwanie, jakim jest praca w Policji, nie jest decydującym motywatorem. Podatni na ten rodzaj motywacji są szczególnie mężczyźni, wśród których można zauważyć stosunkowo znaczny wzrost odsetka.

Podsumowanie

Badania wykazały duże zróżnicowanie, jeżeli chodzi o to, co motywuje ludzi do podejmowania pracy w Policji. Wiele czynników w większym lub mniejszym stopniu związanych jest z sytuacją materialną, ale nie tylko – sam charakter przyszłej pracy ma również bardzo duże znaczenie.

Można zauważyć, iż w ciągu roku wzrosła rola czynnika motywacyjnego związanego z postrzeganiem pracy w dobrej i koleżeńskiej atmosferze. Wymiana pokoleniowa, która odbywa się w Policji od paru lat, wpływa na zmiany w postrzeganiu formacji przez młodych ludzi.

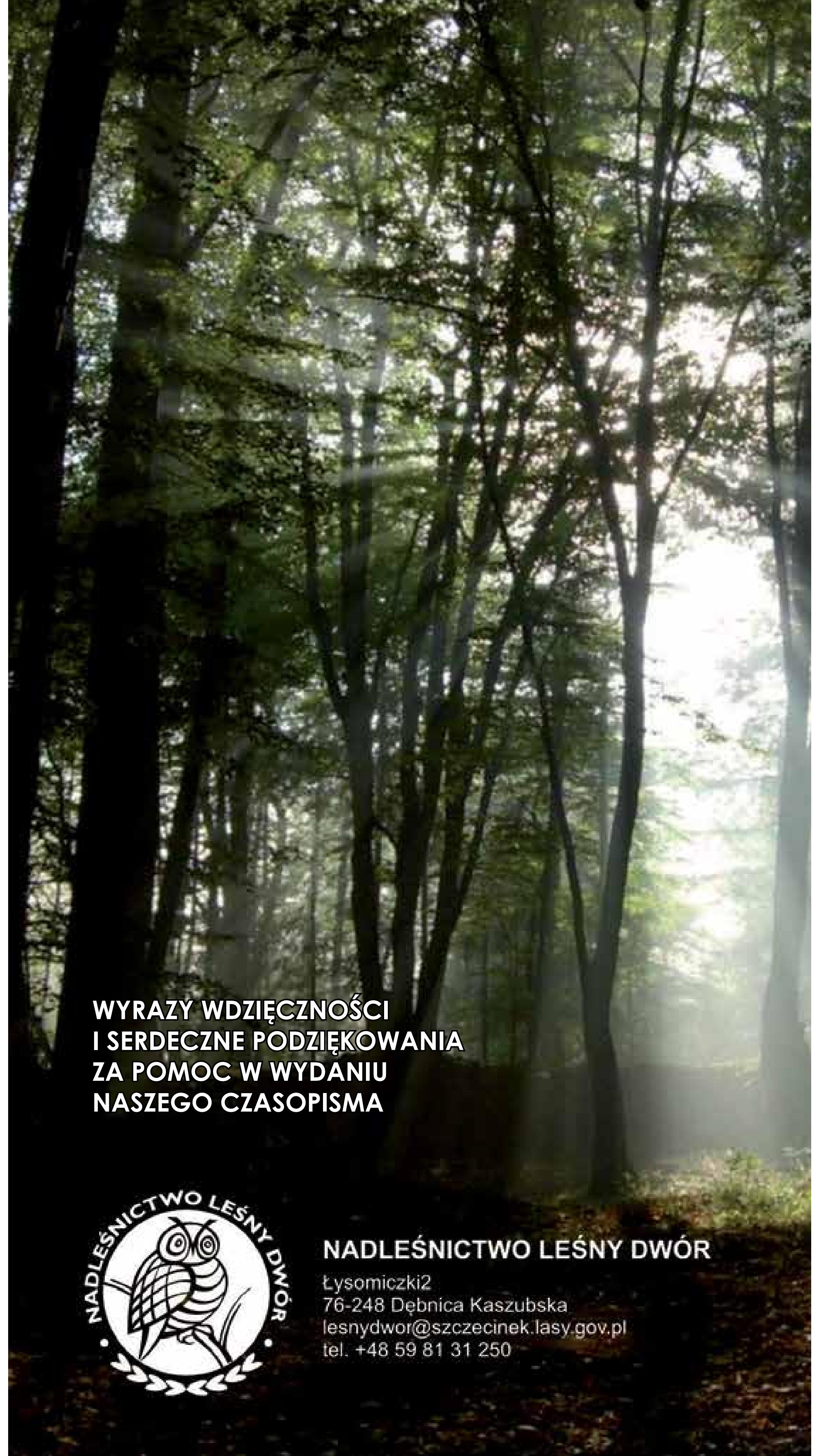
Badania będą kontynuowane cyklicznie.

Metodyka prowadzenia zajęć z zakresu strzelań policyjnych
Roman Jagielski, Przemysław Rybicki, Piotr Salamonik
„Materiał zebrany w tym opracowaniu dotyczy zagadnień związanych z procesem planowania, organizowania i realizacji zajęć ze szkolenia strzeleckiego policjantów. Przeznaczony jest przede wszystkim dla słuchaczy kursu specjalistycznego dla instruktorów strzelań policyjnych – głównie ze względu na przydatność podczas realizacji zajęć oraz przygotowanie się do zaliczeń, sprawdzianów i egzaminów. Może służyć także pomocą absolwentom tego szkolenia, zobowiązanym do całorocznego uczestniczenia w procesie doskonalenia zawodowego policjantów w zakresie szkolenia strzeleckiego w jednostkach organizacyjnych Policji" [ze wstępu].
Wydawnictwo Szkoły Policji w Słupsku; Słupsk 2014

Wniosek o ukaranie
Dorota Trzaskuś
„Jednym ze sposobów zakończenia czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia jest skierowanie do sądu wniosku o ukaranie. Wniosek ten jest pismem procesowym i powinien spełniać szereg wymogów formalnych. Jeżeli nie będzie im odpowiadał, prezes sądu zwróci go podmiotowi, który go złożył, w celu usunięcia braków formalnych. (...) Publikacja niniejsza jest skierowana do słuchaczy kursu zawodowego podstawowego, uczestników kursu specjalistycznego dla oskarżycieli publicznych, a także policjantów, którzy na co dzień prowadzą czynności wyjaśniające w sprawach o wykroczenia" [ze wstępu].
Wydawnictwo Szkoły Policji w Słupsku; Słupsk 2014

Podręcznik dla policjanta - dzielnicowego.
Praca zbiorowa
Podręcznik dla policjanta - dzielnicowego to doskonałe kompendium wiedzy, które, mamy nadzieję, spotka się z dużą aprobatą policjantów dzielnicowych.
Ponad 10 tysięcy dzielnicowych wykonuje na co dzień zadania zaliczane do najważniejszych w służbie. Policjanci odpowiedzialni za porządek i bezpieczeństwo w ściśle określonej części miasta lub w terenie wiejskim (rejonie służbowym), m.in. prowadzą rozpoznanie pod względem osobowym i terenowym, pod względem zjawisk i zdarzeń, realizują zadania z zakresu profilaktyki społecznej, ścigania sprawców przestępstw i wykroczeń, kontrolują przestrzeganie prawa powszechnie obowiązującego oraz przepisów prawa. Jest to funkcja bardzo odpowiedzialna, wymagająca ogromnego doświadczenia życiowego, zawodowego, wszechstronnej wiedzy i umiejętności.
Podręcznik powstał głównie z myślą o słuchaczach kursu specjalistycznego dla dzielnicowych, ale mogą z niego korzystać również policjanci, którzy niedawno objęli to stanowisko.
Wydawnictwo Szkoły Policji w Słupsku; Słupsk 2014

SZKOŁA POLICJI W SŁUPSKU
przegląd prewencyjny

WYDAWCA
Komendant Szkoły Policji w Słupsku

REDAKTOR NACZELNY
podinsp. Aneta Kamińska-Nawrot

KOLEGIUM REDAKCYJNE:
Przewodniczący
insp. Jacek Gil

Członkowie
gen. insp. w st. spocz. Andrzej Matejuk
nadinsp. w st. spocz. Tadeusz Budzik
nadinsp. w st. spocz. Waldemar Jarczewski
nadinsp. w st. spocz. Władysław Padło
nadinsp. w st. spocz. Arkadiusz Pawełczyk
nadinsp. w st. spocz. Adam Rapacki
nadinsp. w st. spocz. Ryszard Siewierski
nadinsp. w st. spocz. Ferdynand Skiba

KOREKTA
Grażyna Szot

SKŁAD DTP / OPRACOWANIE GRAFICZNE
Marcin Jedynak

ADRES REDAKCJI
Szkoła Policji w Słupsku
76-200 Słupsk
ul. Kilińskiego 42

ADRES INTERNETOWY
www.slupsk.szkolapolicji.gov.pl

POCZTA ELEKTRONICZNA
akaminska@slupsk.szkolapolicji.gov.pl
redaktor@slupsk.szkolapolicji.gov.pl

SLUPSK.SZKOLAPOLICJI.GOV.PL